

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020

Obsah

1 Úvodem	3
1.1 Vymezení pojmu nadání	4
2 Zhodnocení plnění Koncepce péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009–2013	6
2.1 Zkvalitnění procesu diagnostiky dětí a žáků s nadáním ve školním a školském prostředí	6
2.2 Podpora rozvoje nadání dětí a žáků ve školách a při volnočasových aktivitách.....	6
2.3 Podpora pedagogických pracovníků v jejich profesní přípravě v oblasti vzdělávání nadaných	7
2.4 Poskytování informací o systému péče o nadané a koordinační aktivity.....	7
2.5 Výzkum a mezinárodní spolupráce.....	8
2.6 Využití finančních prostředků z ESF pro oblast péče o nadané.....	9
2.7 Resumé.....	9
3 Návrh koncepce na období let 2014–2020	11
3.1 Strategická a koncepční východiska	11
3.2 Celkové zaměření nové koncepce a klíčová opatření	12
3.3 Návrh základní struktury koordinovaného meziresortního systému podpory nadání a péče o nadané (dále jen systém podpory nadání).....	14
3.3.1 Schematické znázornění navrženého systému podpory nadání	17
3.4 Hlavní úkoly vyplývající z Koncepce 2014–2020	18
3.4.1 Oblast identifikace, rozvoje a uplatnění nadání:.....	18
3.4.2 Oblast odborných kompetencí a vzájemné spolupráce aktérů podílejících se na rozvoji nadání a na péči o nadané:	18
3.4.3 Oblast právních předpisů vztahujících se k podpoře rozvoje nadání a péče o nadané:.....	19
3.4.4 Oblast zveřejňování relevantních informací, mezinárodní spolupráce a realizace výzkumů týkajících se rozvoje nadání a péče o nadané:	20
3.4.5 Oblast monitorování a evaluace:.....	20
3.4.6 Oblast koordinace:.....	20
4 Seznam použitých zkratk a zkrácených výrazů.....	22
Příloha 1: Plnění jednotlivých opatření (konkrétních aktivit zapojených subjektů k zajištění funkčnosti systému péče o nadané) uvedených v Koncepti péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009 – 2013	23
Příloha 2: Návrh zajištění postupného zavádění Systému podpory nadání	39
Příloha 3: Návrh konkrétních aktivit pro období let 2014–18 za MŠMT, NIDV, NÚV a ČŠI.....	52
Příloha 4: Nabídka konkrétních aktivit pro období let 2014–18 za spolupracující subjekty	67

1 Úvodem

Nadaní a mimořádně nadaní jedinci tvoří specifickou a zároveň vnitřně poměrně různorodou skupinu. Jejich vzdělávací potřeby se v různé míře a různým způsobem odlišují od vzdělávacích potřeb běžných dětí a žáků. Pro naplnění vzdělávacích potřeb a potenciálu každého (nadaného) jednotlivce je nezbytné vytvořit ucelený soubor podmínek, které jsou vzájemně synergicky propojeny a působí dlouhodobě. Proto je důležité, kromě individuální práce s každým nadaným dítětem a žákem, rozvíjet systém podpory nadání a péče o nadané na strategické a koncepční úrovni.

Na rozdíl od některých jiných evropských států (např. Maďarsko¹) nemá Česká republika zpracovanou národní strategii péče o nadané. Potřeba systémového řešení problematiky však již v roce 2004 vedla Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen MŠMT) ke schválení Koncepce péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních pro období 2004–2008. Tuto koncepci pro MŠMT zpracoval Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR (dále jen IPPP) a jejím cílem bylo vytvořit systém péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních s podporou integračního vzdělávacího modelu těchto žáků. Tvorba koncepce souvisela s novelou školského zákona platnou od 1. ledna 2004 a s vyhláškou č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, v platném znění (dále jen Vyhláška 73). V těchto dokumentech byla skupina mimořádně nadaných poprvé legislativně vymezena, diagnostikou mimořádného nadání byla pověřena školská poradenská zařízení, tj. pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP) a speciální pedagogická centra (dále jen SPC). V roce 2005 byla rovněž vydána Informace ke vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných². Pracovní skupinu psychologů PPP – krajských koordinátorů péče o nadané, v níž je každý kraj zastoupen 1–2 koordinátory, ustavil IPPP již koncem roku 2003.

V souvislosti s přípravou a širším záběrem Koncepce péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009–2013 vznikla pracovní skupina složená ze zástupců tehdejších skupin II, V a VI MŠMT, k nimž příslušejících ostatních přímo řízených organizací (dále jen OPŘO) – VÚP, NIDV, NÚOV, NIDM a IPPP, a dále ze zástupců Mensy ČR a Společnosti pro talent a nadání (STaN). Cílem bylo co nejvíce posílit spolupráci všech školských subjektů i nestátních neziskových organizací (dále jen NNO), které se na péči o nadané podílejí. Tato pracovní skupina byla po schválení Koncepce 2009–2013 transformována v Resortní pracovní skupinu (dále též jen RPS) k péči o nadané. Koncem roku 2009 dále IPPP inicioval vznik pracovní skupiny speciálních pedagogů – koordinátorů péče o nadané. Každý kraj je v ní zastoupen 1–2 koordinátory.

Přes celkově pozitivní rozvoj v období let 2009–2013 ve srovnání s předchozím pětiletým obdobím se nepodařilo dostatečně propojit aktivity všech hlavních subjektů zapojených v rámci resortu MŠMT do oblasti péče o nadané.

¹ Blíže viz k tomu usnesení maďarského parlamentu z roku 2008 věnované národnímu programu podpory talentů zveřejněné na www.tehetsepont.hu/documents/hungarian_talent_programme_charts.pdf

² Přesný název tohoto dokumentu je *Informace ke vzdělávání dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných zabezpečující realizaci ustanovení § 17 zákona č. 561/2004 Sb. a části třetí vyhlášky č. 73/2005 Sb.*

V současnosti je péče nadaným dětem, žákům a studentům poskytována především v rámci

- formálního vzdělávání na školách;
- služeb školských poradenských zařízení;
- zájmového vzdělávání;
- aktivit různých subjektů cíleně zaměřených na nadané (např. vysokých škol, Akademie věd ČR, NNO, některých firem a zahraničních subjektů).

Málo rozvinutá je zatím oblast péče o nadané se zdravotním postižením a chybí rovněž dostatek prostoru a příležitostí pro soustavnou práci s nadanými. Ve školách a školní výuce se naráží na řadu zásadních potíží a samotné mimoškolní (volnočasové) aktivity, ať již soutěžní (předmětové olympiády, SOČ aj.), či vzdělávací (různé kroužky, Talnet, Debrujáři atp.), tento problém vyřešit nemohou. Postupně se rozvíjí oblast podpory rodičů nadaných, zejména rodičům mladších nadaných dětí se nyní vedle PPP věnuje i několik NNO. Možnosti vzdělávání a podpory nadaných jsou vymezeny v právních předpisech resortu školství, nejsou však zahrnuty v normativním systému financování, což vede k výrazným rozdílům v oblasti finančního zajištění vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků mezi jednotlivými kraji.

Dalšímu zlepšování stávajícího systému péče o nadané aktuálně (2014) brání zejména:

- nedostatečná propojenost jednotlivých aktivit v oblasti péče o nadané;
- malá informovanost veřejnosti i pedagogů o specifických problémech (vzdělávání) mimořádně nadaných dětí a žáků;
- nejistota ohledně možností podpůrných opatření pro nadané a způsobu jejich financování na úrovni školy;
- nedostatečná příprava na vzdělávání (mimořádně) nadaných žáků v rámci pregraduálního studia učitelství;
- malý zájem pedagogů o tuto obsahovou oblast DVPP a mnohdy též nedostatečná provázanost a obsahová obecnost jednotlivých programů DVPP z oblasti nadání a péče o nadané;
- rozdílný přístup jednotlivých krajů k oblasti podpory nadaných a často také značná proměnlivost dlouhodobých záměrů, což brání zajištění potřebné stability nastavených podmínek financování péče o nadané.

1.1 Vymezení pojmu nadání

Pojmy nadání a mimořádné nadání nejsou ve školském zákonu ani v navazujících prováděcích předpisech blíže vymezeny. Ve Vyhlášce 73 se pouze uvádí, že mimořádně nadaným je *jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech*.³ Zjišťováním mimořádného nadání jsou pověřena školská poradenská zařízení.

³ Přehledná komplexnější kritéria pro vymezení skupiny mimořádně intelektově nadaných dětí a žáků se používají na Slovensku (*Metodické pokyny na zaraďovanie detí do špeciálnych výchovno-vzdelávacích programov pre intelektovo nadaných žiakov*, s. 4). Tato kritéria využívají kombinaci intelektových schopností, tvořivosti a výjimečných učebních výsledků.

V odborné literatuře je nadání obvykle definováno jako vrozená dispozice podávat v určité oblasti za příznivých podmínek nadprůměrné výkony. Z populačního ročníku bývá za nadané většinou označováno 10–15 % jedinců s nejlepšími dispozicemi, resp. výkony v dané oblasti a na stejném normativním principu je založeno i vymezení skupiny mimořádně nadaných jako 2 % jedinců s nejlepšími dispozicemi/výkony.

Přestože *v praxi* je zjišťování (mimořádného) nadání (zejména nadání kognitivního, resp. intelektového) na tomto normativním pojetí založeno, je zde uvedeno explicitně, neboť až na tomto základě (a pokud budou zároveň ve Vyhlášce 73 blíže vymezeny jednotlivé „rozumové oblasti“) je možné skupinu nadaných a mimořádně nadaných dětí a žáků vymežit dostatečně přesně a jednoznačně i na úrovni *právních předpisů*.

K dispozici je dále návrh nové definice cílové skupiny „děti a žáci nadání“ vytvořené v roce 2011 členy RPS k péči o nadané pro potřeby efektivnějšího čerpání finančních prostředků z evropských strukturálních fondů. Tato definice vychází z Renzulliho⁴ tříložkového modelu nadání jako současného výskytu nadprůměrných schopností, vysoké vnitřní motivace (angažovanosti v úkolu) a vysoké míry tvořivosti.

Ačkoli většina učitelů nadané děti, žáky a studenty (dále jen žák) považuje za žáky se *speciálními vzdělávacími potřebami*⁵, školský zákon je zatím do této skupiny žáků nezařazuje. V § 19 novely školského zákona⁶ se však hovoří o *zjišťování vzdělávacích potřeb nadaných dětí, žáků a studentů* a § 18 umožňuje vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu nejen žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i žáky mimořádně nadané.

⁴ RENZULLI, J. S. What Makes Giftedness? Reexamining a Definition. *Phi Delta Kappan*. 2011, roč. 92, č. 8, s. 81-88. ISSN 0031-7217.

⁵ Blíže viz strana 46 materiálu *Analýza pedagogicko-psychologické podpory vzdělávání nadaných a poradenské péče o nadané ve školách a školských poradenských zařízeních*, který je dostupný na www.nuv.cz/cinnosti/ppp/pedagogicko-psychologicke-poradenstvi/studie.

⁶ Viz *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů* z 30. 6. 2014 určený pro jednání vlády ČR dne 27. 8. 2014.

2 Zhodnocení plnění Konceptu péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009–2013

Hlavním úkolem Konceptu 2009–2013 bylo vytvořit ucelený systém péče o (kognitivně) nadané a mimořádně nadané děti a žáky a v jeho rámci realizovat aktivity přispívající k naplňování těchto pěti hlavních obsahových cílů:

- a) zkvalitnit proces diagnostiky dětí a žáků s nadáním ve školním a školském prostředí;
- b) zajistit podporu rozvoje nadání dětí a žáků v rámci formálního vzdělávání i ve volném čase;
- c) nabídnout pedagogickým pracovníkům přiměřenou podporu v jejich profesní přípravě na práci v oblasti vzdělávání nadaných, zejména prostřednictvím DVPP;
- d) zprostředkovat veřejnosti dostatek informací o systému péče o nadané s využitím webových stránek MŠMT a příslušných OPŘO (pozn.: na úrovni jednotlivých opatření byly pod tento cíl zahrnuty i aktivity koordinační);
- e) realizovat výzkumy a rozvíjet mezinárodní spolupráci v oblasti péče o nadané.

Níže je stručně shrnuta míra naplnění těchto hlavních cílů. Podrobný rozpis jednotlivých realizovaných aktivit je uveden v příloze 1.

2.1 Zkvalitnění procesu diagnostiky dětí a žáků s nadáním ve školním a školském prostředí

Byly vytvořeny metodické materiály zaměřené na rozvoj a zkvalitnění diagnostického procesu⁷ a nové diagnostické nástroje.⁸ K vyhledávání nadaných žáků přispívaly také soutěže a volnočasové aktivity.⁹ Specifika diagnostiky nadání u žáků se zdravotním (zejména smyslovým) postižením a/nebo sociálním znevýhodněním zatím zpracována nejsou.

2.2 Podpora rozvoje nadání dětí a žáků ve školách a při volnočasových aktivitách

Podpora rozvoje nadání dětí a žáků byla realizována převážně prostřednictvím informačních materiálů a metodik zaměřených na vzdělávání nadaných a určených učitelům.¹⁰ Jen v omezené míře vznikaly také učební materiály pro vlastní výuku. Zejména učitelům základních škol tak chybí „zásobníky“ výukových materiálů a odkazy na učebnice, které jsou pro práci s nadanými vhodné. Možnosti individualizace výuky jsou často omezené také vysokým počtem žáků ve třídě, zejména pokud je mezi nimi více žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

ČSI ve své tematické zprávě *Analýza školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání za období 2007–2011* konstatuje zvýšení počtu ŠVP zahrnujících obsah a formy zabezpečení výuky mimořádně nadaných žáků (z 85,3 % na 91,8 %).

⁷ Standard komplexního vyšetření mimořádného nadání v PPP a publikace *Vyhledáváme rozumově nadané žáky* věnovaná možnostem pedagogické (pre)identifikace nadaných.

⁸ Skriningová baterie *IDENA* pro vyhledávání nadaných žáků učitelů, verbální test tvořivosti *Vytváření příběhů*, inteligenční testy *IDS* a *CFT 20-R*.

⁹ V rámci plnění Konceptu 2009–13 to byly například Středoškolská odborná činnost a odborné práce realizované v projektu Talnet.

¹⁰ Články a digitální učební materiály se zaměřením na vzdělávání a podporu nadaných byly průběžně zveřejňovány na metodickém portále www.rvp.cz. Učitelé mohli rovněž využít osobních konzultací k realizaci ŠVP ZV v rámci tzv. Konzultačních center NIDV. Materiály pro pedagogy volného času byly vytvářeny zejména v rámci projektů PERUN a Klíče pro život.

Rozšířila se nabídka mimoškolních aktivit, které sytí poznávací potřeby a tvořivost nadaných a často jim zároveň poskytují i základní průpravu v oblasti vědecké práce. Tyto aktivity (stejně jako soutěže) plní díky své náročnosti také funkci vhodného identifikačního nástroje pro vyhledávání nadaných. Jednalo se zejména o pokračování online vzdělávání v rámci projektu Talnet a nově vzniklo také šest středisek podpory nadaných (SPONA) různého tematického zaměření, jejichž úkolem je nabízet a realizovat aktivity pro nadané žáky. Dále do této oblasti patří různé soutěže, jejichž realizaci v daném období zabezpečoval NIDM. Kromě toho MŠMT (již nad rámec konkrétních opatření Konceptce 2009–13) každoročně finančně podporuje cca 100 soutěží, které stimulují rozvoj nadání žáků (každoročně 32,5 mil. Kč) a hradí žákům a pedagogům účast na mezinárodních vědomostních olympiádách (2 mil. Kč). Od roku 2010 MŠMT finančně odměňuje pedagogy za výsledky péče o nadané žáky prostřednictvím rozvojového programu Hodnocení žáků a škol podle výsledků v soutěžích – Excellence střechách škol, který pedagogům umožňuje získat finanční prostředky podle prokázaných znalostí na krajských, ústředních a mezinárodních kolech vybraných soutěží s důrazem na technické a přírodovědné soutěže (každoročně 20 mil. Kč).

Podpora nadaných v oblasti poradenství je realizována zejména prostřednictvím dvou pracovních skupin koordinátorů péče o nadané. Kromě již dříve etablované pracovní skupiny psychologů PPP – krajských koordinátorů péče o nadané je to od roku 2010 i pracovní skupina speciálních pedagogů (PPP) – koordinátorů péče o nadané.

2.3 Podpora pedagogických pracovníků v jejich profesní přípravě v oblasti vzdělávání nadaných

Učitelé i pedagogičtí pracovníci PPP měli v rámci DVPP k dispozici poměrně širokou nabídku vzdělávacích programů z oblasti péče o nadané. Vzhledem k omezeným finančním rozpočtům škol určeným na DVPP (zejména ve školním roce 2012/13) byl však zájem řady škol o tuto oblast DVPP menší a byla tak realizována pouze část těchto vzdělávacích programů. Navíc se většinou jednalo spíše o jednotlivé kurzy a semináře – dlouhodobější vzdělávací programy vznikaly v uplynulém období jen zřídka. Rovněž prakticky chybí nabídka vzdělávacích programů zaměřených na oblast podpory rozvoje nadání u klientů SPC. Systematicky vzdělávání byli členové pracovních skupin koordinátorů péče o nadané.

Oblast péče o nadané, resp. vzdělávání nadaných dosud není povinnou součástí pregraduální přípravy učitelů. Ti získávají potřebné znalosti a dovednosti převážně až v průběhu své učitelské praxe, resp. na základě vlastní iniciativy a zájmu o tuto oblast. Tento stav je potřebné změnit, neboť všichni učitelé by měli mít základní kompetence v oblasti identifikace a podpory rozvoje nadání svých žáků již tehdy, když začnou tuto profesi vykonávat.

2.4 Poskytování informací o systému péče o nadané a koordinační aktivity

Na webových stránkách IPPP ČR byl vytvořen tematický informační blok *Nadání a nadání* (nyní na stránkách NÚV) a na portálu www.rvp.cz byly uveřejňovány články a založena diskuzní vlákna ke vzdělávání nadaných dětí a žáků. Základní informace z oblasti péče o nadané určené učitelům středních odborných škol byly k dispozici na webových stránkách NÚOV a informace o soutěžích a dalších volnočasových aktivitách na webových stránkách NIDM v sekci Talentcentrum. V rámci projektu PERUN pak vznikl portál www.talentovani.cz zaměřený na podporu rozvoje nadání v oblasti přírodních věd, matematiky a techniky. Tyto informace zveřejňované na webových stránkách jednotlivých OPŘO se však nepodařilo dostatečně provázat. Protože informace z oblasti nadání a péče o nadané poskytuje v ČR i řada dalších webových portálů, jsou celkově velmi roztržité a obtížně se vyhledávají.

Hlavními koordinačními aktivitami Koncepce 2009–2013 byly činnost RPS k péči o nadané a metodické vedení pracovních skupin (krajských) koordinátorů péče o nadané. Jednání RPS k péči o nadané sloužila nejen k prohloubení vzájemné informovanosti o aktivitách realizovaných jednotlivými subjekty zastoupenými v RPS (včetně koordinace těchto aktivit, pokud to bylo možné), ale i k vytváření připomínek, pozměňovacích návrhů (například ke znění § 16 a 17 školského zákona) i tvorbě nových dokumentů (*Návrh definice cílové skupiny dětí a žáci nadaní pro potřeby čerpání finančních prostředků z ESF*). RPS tak neplnila pouze úkoly z oblasti koordinační, nýbrž věnovala se i tématům koncepčním a metodickým.

V lednu 2012 byla na žádost tehdejšího ministra školství, mládeže a tělovýchovy zřízena při odboru 22 (nynější oddělení 210) MŠMT pracovní skupina k nadaným pod vedením PhDr. Evy Vondrákové (STaN). Tato skupina byla složená z učitelů škol, poradenských psychologů, reprezentantů několika NNO a zástupce rodičů nadaných žáků a měla za cíl zmapovat zkušenosti a podmínky, za jakých péče o nadané funguje, zaznamenat problémy, případně jejich pravděpodobné příčiny, porovnat situaci v ČR s péčí o nadané v zahraničí a navrhnout kroky vedoucí k řešení zjištěných problémů. Činnost skupiny však nebyla provázána s již existujícími složkami systému. RPS a pracovní skupiny koordinátorů byly o její činnosti informovány pouze zprostředkovaně a měly možnost seznámit se až s finálním výstupem její činnosti – zprávou *Současný stav péče o nadané v ČR z hlediska uživatelů*. Tento dokument obsahuje zejména různá konkrétní doporučení na období let 2014–18 pro oblast legislativy, vzdělávání pedagogů, diagnostiky nadání, podpory rozvoje nadání a mezinárodní spolupráce. Byl využit jako jeden z podkladů pro tvorbu Koncepce.

V Konceptu 2009–2013 bylo dále doporučeno zřídit funkci koordinátora péče o nadané žáky na MŠMT, vytvořit pracovní skupinu pedagogů – koordinátorů péče o nadané a iniciovat vznik pracovních skupin k nadaným na úrovni krajů. Tyto návrhy nebyly realizovány.

2.5 Výzkum a mezinárodní spolupráce

Nadále pokračuje longitudinální výzkum kognitivně mimořádně nadaných žáků realizovaný formou kasuistických studií. Záměrem tohoto výzkumu je mapovat klíčové proměnné ovlivňující rozvoj nadání i celé osobnosti nadaných žáků na základě dlouhodobého sledování jednotlivých nadaných. V letech 2009, 2011 a 2013 byly zpracovány tři analýzy kasuistických dat, jejichž výsledky mají významné konsekvence pro praxi (pro vzdělávání nadaných žáků).¹¹ Další výzkumy již probíhají mimo rámec MŠMT a jeho OPŘO. Některé z nich jsou dohledatelné v Národním registru výzkumů o dětech a mládeži¹², který pro MŠMT spravuje NIDV.

V oblasti mezinárodní spolupráce pokračovala setkání tzv. Central-Eastern-European-Forum (dále jen CEE-Forum), do něhož jsou kromě ČR zapojeny Německo, Rakousko, Maďarsko, Polsko, Slovinsko a Slovensko. Téměř každý rok proběhlo tematické setkání zástupců z těchto zemí zaměřené zejména na výměnu zkušeností v určité oblasti péče o nadané. Zapojení ČR však nebylo kontinuální. Náš zástupce chyběl např. na setkání v roce 2009, které bylo věnováno podpoře nadání

¹¹ **První analýza** mimo jiné potvrdila, že u nadaných na prvním stupni ZŠ je zavedení odpovídajících vzdělávacích opatření klíčové nejen pro uspokojení jejich poznávacích, ale i sociálních potřeb. Dále ukázala, že je třeba věnovat zvláštní pozornost vyhledávání nadaných s dvojitou výjimečností, neboť jejich nadání zůstává vlivem klinické diagnózy často skryté. **Druhá analýza** se zaměřovala na vhodnost určitých typů vzdělávacích opatření pro různé skupiny (typy) nadaných žáků a jejím výsledkem bylo vymezení předběžných kritérií pro posouzení vhodnosti celkové akcelerace ve vzdělávání nadaných žáků 1. stupně základních škol. **Třetí analýza** prostřednictvím rozboru rorschachovských protokolů (rorschachovský protokol je kvantitativním vyhodnocením odpovědi testovaného v projektivním Rorschachově testu, na němž je založeno následné kvalitativní postižení jeho osobnosti) nadaných žáků ukázala, že společnými osobnostními charakteristikami těchto žáků jsou nekonvenčnost, mnohdy nízké sebevědomí a pomalejší rozvoj v oblastech emoční a sociální (ve srovnání s jejich vývojem kognitivním).

¹² www.vyzkum-mladez.cz/cs/registr/vyzkumy/rss

v raném věku. Aby k tomu již v budoucnu nedocházelo, je nutné jasně stanovit, kdo bude tuto spolupráci zajišťovat a realizovat. Pro mezinárodní spolupráci lze také využít existující platformy pro evaluaci vzdělávání apod. Mělo by jít o dlouhodobý charakter spolupráce na úrovni ministerstev školství a jejich přímo řízených organizací. Nabízí se daleko intenzivnější využití zahraničních zkušeností a možnost koordinace péče o nadané na mezinárodní úrovni. Měla by být prohloubena spolupráce se Slovenskem a nově je třeba nastavit zapojení do aktivit CEE-Fora.

Na mezinárodní úrovni také není Česká republika v oblasti péče o nadané zatím zapojena do žádných koordinačních aktivit ohledně nastavení prioritních os Evropských projektů apod. Některé země přitom již realizovaly v oblasti péče o nadané i mezinárodní evropské projekty – příkladem jsou projekty *eVOCATION – Entwicklung eines europäischen Weiterbildungsprogramms für begabungsfördernde Lehrkräfte* (do jeho realizace v letech 2007–9 se zapojilo celkem 15 partnerů z těchto zemí: Holandsko, Německo, Slovensko, Polsko, Rakousko, Francie a Švýcarsko) a *PACT:GT – Parental Support and Development for the Parents of Gifted and Talented* (Velká Británie, Rakousko a Turecko v letech 2008–10).

2.6 Využití finančních prostředků z ESF pro oblast péče o nadané

Koncepce 2009–13 nepočítala s využitím evropských fondů jako s další možností financování péče o nadané, avšak v praxi byl tento způsob hojně využíván. V OPVK bylo v roce 2012 registrováno celkem 3900 projektů, které se odkazovaly na nadané nebo talentované žáky. Z toho cca 3800 projektů vzniklo dle šablon *Peníze školám*, kde bylo zaměření na nadání součástí šablony. Zbývající projekty ukazují na zájem škol problematiku nadání prakticky řešit. Zkušenosti příjemců podpory i samotné výsledky a výstupy projektů jsou cenným zdrojem pro hledání efektivních a systematických řešení v podmínkách ČR. V některých případech se jednalo o poměrně komplexní projekty zahrnující řadu aktivit napříč výše uvedenými oblastmi – mimo projektu PERUN, jehož realizátorem byl NIDM, to byly např. projekty *Vytvoření systému nominace a identifikace dětí, žáků a žákyň s mimořádným nadáním a modulu optimalizace uspokojování jejich specifických vzdělávacích potřeb zvyšováním kompetencí pracovníků a pracovníc mateřských a základních škol*¹³ a *Vyhledávání talentů pro konkurenceschopnost a práce s nimi*.¹⁴ Přístupnost informací o těchto projektech je bohužel často limitována, neboť jejich webové stránky mívají po ukončení projektu časově omezenou platnost, takže po jejich uzavření je vyhledávání těchto projektů a jejich výstupů velmi obtížné. Jako vhodné řešení se nabízí vytvoření a zpřístupnění uživatelsky přehledné databáze takových projektů a jejich výstupů.

Celkově se ukazuje, že evropské projekty mají pro další rozvoj oblasti péče o nadané velký potenciál, zejména pokud se na další programovací období podaří dojednat s Evropskou komisí taková nastavení prioritních os, která budou více odpovídat potřebám praxe. K tomu je potřebné posílit komunikaci potenciálních realizátorů evropských projektů se státními subjekty, které zaměření prioritních os navrhnou, a následně je pak s Evropskou komisí projednávají.

2.7 Resumé

Většina jednotlivých dílčích opatření Koncepce 2009–2013 byla realizována, avšak stále přetrvává značná roztržitost aktivit jednotlivých subjektů, tj. **skutečný systém péče o nadané a mimořádně nadané děti a žáky zatím vytvořen nebyl**. Ukazuje se, že dosažení podstatného pokroku není bez zajištění potřebné koordinace (jak v oblasti aktivit, tak v oblasti informační, metodické a strategické) možné. Vytvoření systému koordinace je proto klíčovým úkolem nové koncepce na období let 2014–2020. Tento úkol přesahuje hranice resortu MŠMT – pro efektivní

¹³ www.nadanedite.eu/

¹⁴ www.prf.upol.cz/prace-s-talenty

system podpory rozvoje nadání včetně uplatnění nadaných v oblasti světa práce je nezbytný meziresortní přístup.

3 Návrh koncepce na období let 2014–2020

3.1 Strategická a koncepční východiska

Hlavní strategické a koncepční záměry ČR týkající se oblasti podpory rozvoje nadání a péče o nadané nacházíme ve čtyřech níže uvedených dokumentech z let 2013–2014. V dokumentu *Národní program reformy České republiky 2013* se uvádí, že je „nutné vytvářet podmínky podpory nadaných a talentovaných žáků, a to již od úrovně předškolního vzdělávání. Obsah i forma vzdělávání by měla vést ke kreativnímu samostatnému myšlení, rozvíjení schopností dalšího učení a schopností spolupracovat.“ (s. 46) Také se zde hovoří o plném využití potenciálu každého jednotlivce (tamtéž).

Podle *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020* (dále jen Strategie 2020)¹⁵ směřuje vzdělávací politika ČR k rozvoji vzdělávacího systému, v němž jsou učitelé „dobře připraveni na výkon své profese, všestranně motivováni pomáhat dětem, žákům a studentům k dosažení maxima jejich možností a cíleně se rozvíjejí“. (s. 8) Dále je pak upřesněno, že vzdělávací systém „musí být koncipován tak, aby škola maximálně rozvíjela potenciál všech dětí, žáků a studentů, tedy i těch s výukovými a sociokulturními problémy a samozřejmě rovněž mimořádně nadaných.“ (s. 13) V následujících letech tak Strategie 2020 počítá i s rozvojem opatření, jejichž cílem bude „podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory“ (s. 17) a „rozšiřovat nabídku vzdělávacího poradenství, které bude žákům, včetně žáků nadaných, pomáhat nejen s volbou školy, ale rovněž s volbou vzdělávacích možností v rámci školního a zájmového vzdělávání, s orientací v mimoškolních vzdělávacích příležitostech, zdrojích a službách“. (s. 24)

Oblasti nadání a nadaných se také přímo věnuje jeden z hlavních cílů vládou schválené Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020, jímž je přispívat k rozvoji talentu dětí a mládeže těmito třemi opatřeními:

- podporovat vytváření podmínek pro rozvoj talentu dětí a mládeže v rámci formálního, zájmového a neformálního vzdělávání;
- podporovat dlouhodobou a systematickou práci s talentovanými dětmi a mládeží;
- podporovat nabídku akcí, které podněcují využívání kreativního a inovativního potenciálu dětí a mládeže.

Ve svém souhrnu tyto tři klíčové dokumenty deklarují, že **ČR směřuje ke vzdělávacímu systému, který stimuluje maximální rozvoj a plné využití potenciálu všech žáků včetně rozvoje jejich tvořivosti, a to již od předškolního věku, přičemž tato podpora je dlouhodobá a systematická, zahrnuje oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání.**

Na stránkách Rady vysokých škol je zveřejněna *Národní strategie inteligentní specializace České republiky (Národní RIS 3)*.^{16, 17} Jedním ze tří strategických cílů v oblasti lidských zdrojů, které tento

¹⁵ http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/strategie-2020_web.pdf

¹⁶ www.radavs.cz/prilohy/7s8_AM_Narodni_RIS3_%20strategie.pdf – tento materiál je ve vnitřním připomínkovém řízení MŠMT

¹⁷ Vrcholovou koordinaci české RIS 3 zajišťuje *Národní koordinační rada pro inteligentní specializaci*, které předsedá pověřený náměstek ministra MŠMT. „V této radě jsou zastoupeni zástupci MŠMT a dalších ministerstev, jichž se aktivity plánované v RIS 3 týkají – tedy především MPO, ale i MMR, které je Národním koordinačním orgánem pro ESIF, a dále Rada pro výzkum, vývoj a inovace, MV ČR a MZe. Kromě centrálních orgánů je v RIS 3 koordinační radě zastoupena územní samospráva (kraje, města a obce) prostřednictvím zástupců svých sdružení (Asociace krajů a Svaz měst a obcí), a dále partneři zastupující výzkumnou sféru (AV ČR, TA ČR, AVO, Česká konference rektorů) a

dokument uvádí, je *Identifikovat a využít talenty* s těmito specifickými cíli a indikátory plnění (s. 109–110):

<i>Specifické cíle</i>	<i>Indikátory specifického cíle</i>
Vytvořit systém identifikace a rozvoje přirozeného nadání	Podíl ZŠ a SŠ se zavedeným systémem identifikace přirozeného nadání žáků Podíl ZŠ a SŠ se zavedeným programem pro rozvoj přirozeného nadání
Připravit inovátory příští generace	Počet osob zapojených do vysoce individualizovaných programů na rozvoj jedinců s mimořádným talentem
Vytvořit systém pro získání a adaptaci vysoce kvalifikovaných lidí do ČR	Počet zahraničních studentů na VŠ Počet vysoce kvalifikovaných cizinců s dlouhodobým pobytem v ČR nebo uděleným českým občanstvím

Výše uvedené obecné směřování vzdělávacího systému ČR je tedy v Národní RIS 3 doplněno o **vytvoření systému identifikace a rozvoje (přirozeného) nadání a tvorbu vysoce individualizovaných programů na rozvoj jedinců s mimořádným talentem (nadáním)**.

Tento systém podpořený spoluprací škol s podnikovou sférou by měl zlepšit orientaci žáků základních škol na trhu práce a vést je k odpovědnější volbě střední školy.¹⁸ V návaznosti na Národní RIS 3 je potřebné blíže rozpracovat propojení péče o nadané v oblasti počátečního vzdělávání s jejich uplatněním v praxi tak, aby byl jejich potenciál maximálně využit ku prospěchu společnosti v národním, evropském i mezinárodním kontextu.

3.2 Celkové zaměření nové koncepce a klíčová opatření

Předkládaná Koncepce 2014–2020 se odlišuje od předchozí *Koncepce péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009–2013* zejména v tom, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena širěji – na **podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání** dětí, žáků a studentů (*dále jen podpora nadání*). Je tedy koncepcí podpory nadání včetně nadání mimořádného na pozadí širšího cíle, jímž je podpora maximálního rozvoje a plného využití potenciálu všech dětí, žáků a studentů.

Klíčovým opatřením na období let 2014–2020 je vytvořit a dále rozvíjet **otevřený koordinovaný meziresortní systém podpory nadání a péče o nadané, v němž jsou jasně vymezeny role jednotlivých subjektů**. Současně je nutné zakotvit tento systém v právním rámci nastavujícím vhodné podmínky pro realizaci aktivit z oblasti podpory nadání a péče o nadané na centrální, regionální a místní úrovni včetně podpory jejich financování.

Tento systém by měl zajišťovat:

partneři zastupující hospodářský sektor (Svaz průmyslu a dopravy, Hospodářská komora ČR).“ (Národní RIS 3, s. 124–125)

¹⁸ Propojení počátečního vzdělávání s praxí se Národní RIS 3 věnuje zejména v rámci specifického cíle *Vytvořit funkční vztah mezi školami a zaměstnavateli*, který by měl být naplňován například definováním očekávaných výstupů vzdělávání pro jednotlivé skupiny povolání, zavedením systému stáží pedagogů působících v počátečním vzdělávání u zaměstnavatelů a realizací aktivit vedoucích k praktické orientaci výuky na VŠ a SŠ (s. 108).

- a) **kontinuální systematickou podporu identifikace,¹⁹ rozvoje a uplatnění nadání** (zejména tvořivosti) v kontextu harmonického vývoje celé osobnosti napříč všemi vzdělávacími stupni, v oblasti školních i volnočasových aktivit a v praxi,²⁰ která bude zabezpečena na úrovni personální (zvláště setkávání, komunikace a spolupráce) i materiální;
- b) **aktivní vyhledávání a vytváření příležitostí k identifikaci, rozvoji a uplatnění nadání;**
- c) **systematickou podporu rozvoje odborných kompetencí a vzájemné spolupráce všech aktérů podílejících se na rozvoji nadání a péči o nadané;**
- d) **poskytování zpětné vazby o (potřebných) změnách systému, které by měly být reflektovány v právních předpisech** vztahujících se k oblasti podpory rozvoje nadání a péče o nadané;
- e) **mezinárodní spolupráci, realizaci výzkumů a zveřejňování relevantních informací z oblasti nadání a péče o nadané;**
- f) **průběžné monitorování a evaluaci systému,** zejména aktivit pro nadané a jejich přínosů pro rozvoj nadaných i rozvoj nadání dětí, žáků a studentů obecně.

Ad b) Aktivní vyhledávání a vytváření příležitostí k identifikaci, rozvoji a uplatnění nadání

- **Pro potřeby čerpání finančních prostředků z evropských sociálních fondů** (dále jen ESF) **je důležité změnit stávající vymezení nadaných jako cílové skupiny.** V současnosti jsou do této cílové skupiny zařazeni pouze žáci, kteří se umístí na nejvyšších místech v krajských kolech předmětových soutěží vyhlašovaných MŠMT, což je nepochybně jen dílčí skupina nadaných žáků. Proto doporučujeme přijmout již výše (v části 1.1) zmiňované alternativní vymezení této cílové skupiny navržené v roce 2011 Resortní pracovní skupinou k péči o nadané.

Ad d) Poskytování zpětné vazby o (potřebných) změnách systému, které by měly být reflektovány v právních předpisech

- **Aktuální stav péče o nadané v ČR vyžaduje úpravy legislativy. Je třeba:**
 - **nevykloučovat ze skupiny dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami dětí, žáky a studenty (mimořádně) nadané a v souladu s tím do katalogu podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zahrnout také opatření pro nadané;**
 - **Zdůvodnění:** Nadaní nejsou v současné legislativě definováni jako skupina, která má speciální vzdělávací potřeby nebo nově potřebu podpůrných opatření. Tato okolnost vede ke značným rozdílům v míře podpory poskytované nadaným ve vzdělávání a současně vytváří prostor pro velké rozdíly mezi jednotlivými kraji v jejím financování.
 - Pokud se § 16 školského zákona (Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami) bude vztahovat i na děti, žáky a studenty (mimořádně) nadané, je nutné zároveň upravit i znění tří paragrafů následujících.
 - **upravit školskou legislativu tak, aby bylo umožněno současné vzdělávání na vyšším stupni školy formou „hostování“;**

¹⁹ Identifikace pedagogické i psychologické včetně nominace experty, rodiči, vrstevníky, identifikace založené na prokázaných výsledcích apod.

²⁰ Jedná se zejména o vyhledávání a zajišťování mentorů z řad odborníků působících mimo školský systém, o vyhledávání a zajišťování odborných stáží a praxí a o vyhledávání a vytváření vhodných pracovních příležitostí pro nadané po ukončení studia.

- Zdůvodnění: V rámci individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka je možné akcelarovat jeho vzdělávání v některých předmětech. Aby se mimořádně nadaní současně vzdělávali na dvou školách různého stupně (např. v MŠ a ZŠ, v ZŠ a SŠ, nebo v SŠ a VŠ), již ale platné právní předpisy neumožňují. Ve školním vzdělávání přitom dochází k situacím, kdy mimořádně nadaný žák s dílčí akcelerací v některém předmětu na daném vzdělávacím stupni ISCED ukončuje poslední ročník a potřebuje v jeho výuce pokračovat na vyšším vzdělávacím stupni, resp. na škole vyššího stupně.
- **upravit v § 78a školského zákona odstavec 4, jakož i Vyhlášku o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou tak, aby dílčí zkoušky konané formou didaktického testu a ústní formou mohl konat i mimořádně nadaný žák, který ještě nepostoupil do posledního ročníku středního vzdělávání, ale jehož vzdělávání je akcelarováno na úroveň posledního ročníku v předmětech odpovídajících těmto dílčím zkouškám;**
 - Zdůvodnění: I když je na střední škole vzdělávání mimořádně nadaného žáka v určitém předmětu akcelarováno, nemůže v něm střední školu ukončit dříve než v ostatních předmětech – žák střední školy totiž nemůže vykonat dílčí maturitní zkoušku z jednotlivých akcelarovovaných předmětů.

Ad f) Průběžné monitorování a evaluace systému

- *Dosud nejsou k dispozici téměř žádné výstupy týkající se (objektivního a průběžného) posouzení přiměřenosti a účinnosti realizovaných opatření.* Platí to zejména u aktivit pro nadané realizovaných školami, pro něž je třeba vytvořit a ověřit systém hodnotících kritérií, resp. nástrojů pro průběžné monitorování a evaluaci co nejdříve.²¹ Průběžné monitorování a evaluace slouží rovněž tomu, aby se na základě této zpětné vazby mohl dále rozvíjet i celý systém.

3.3 Návrh základní struktury koordinovaného meziřesortního systému podpory nadání a péče o nadané (dále jen systém podpory nadání)

Systém popisujeme s využitím konceptu celorepublikové Sítě podpory nadání SIPON vytvořené v rámci ESF projektu PERUN a pro přehlednost ho členíme do tří hlavních funkčních složek.

A) **Národní síť podpory nadání (NSPN).** Tvoří ji subjekty, které se na podpoře nadání přímo podílejí.

- 1) **Aktivně zapojení: subjekty cíleně zaměřené na oblast podpory nadání s převažující „vnitřní“ motivací,** zejména tzv. talentcentra. Jsou to jak subjekty státní (zejména školy, školská poradenská zařízení, útvary MŠMT, některé přímo řízené organizace MŠMT, resp. jejich složky, a různé zájmové organizace), tak různé nestátní neziskové organizace. Dále sem spadá také *skupina jednotlivců – dobrovolníků zapojených do realizace vzdělávání žáků nadaných a žáků motivovaných k rozvoji svého nadání na dobrovolné bázi.* (Tito dobrovolníci mají sjednanou smlouvu s tzv. vysílající organizací,²² již je některé z talentcenter.)

²¹ Jedná se o dílčí součást komplexního úkolu vytvořit systém kritérií pro hodnocení kvality vzdělávání. Jeho náročnost dokládá skutečnost, že Česká školní inspekce (dále jen ČŠI) si v rámci přípravné fáze nechala v roce 2013 vypracovat rozsáhlý dokument *Analýza současných systémů sledování a hodnocení kvality a efektivit vzdělávání* (2013) založený na analýze vybraných charakteristik vzdělávacích systémů 16 zemí OECD.

²² Viz zákon 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě ve znění pozdějších předpisů.

2) **Pasivní: všechny ostatní subjekty, které mají podporu nadání uloženou legislativně, a musejí ji tak poskytovat alespoň v minimální míře stanovené školským zákonem a souvisejícími prováděcími předpisy.** Jsou to tedy zejména školy a školská poradenská zařízení.

3) **Vysoké školy** jsou do systému podpory nadání zapojeny zejména v oblasti pregraduální přípravy pedagogických pracovníků. Dále poskytují vzdělávací a výzkumné aktivity pro nadané žáky z nižších vzdělávacích úrovní (zejména ISCED 3 a ISCED 2) a realizují výzkumy zaměřené na oblast nadání (a to i na úrovni studentských absolventských prací).

B) Podpůrnou složku systému vytvářejí různé **spolupracující subjekty**, pro něž podpora nadání není prioritní oblastí jejich činnosti. Patří sem například další ministerstva, četné subjekty z oblasti světa práce a také obce.

C) **Zastřešující složka systému plní funkce koncepční, metodické a koordinační** na rovině resortní a meziresortní. Tvoří ji tyto subjekty: MŠMT, RPS pro podporu nadání, NIDV a NÚV.

V této složce systému je třeba:

- 1) **přesně stanovit role a odpovědnosti jednotlivých subjektů.**²³
- 2) **zachovat funkční koordinační prvky systému**, zejména
 - a) **pracovní skupiny (krajských) koordinátorů péče o nadané**, jejichž metodické vedení a koordinaci zajišťuje NÚV;
 - b) **resortní pracovní skupinu k péči o nadané, resp. pro podporu nadání, a rozšířit ji o zástupce oddělení 211, 213 a skupiny III MŠMT, škol, ŠPZ, NNO a krajů, aby byla reprezentativním zastoupením subjektů podílejících se na podpoře nadání.** (Aktuálně tvoří RPS pouze zástupci NÚV, NIDV, oddělení 210 a odboru 51 MŠMT.)
- 3) **jasně vymezit roli, pravomoce a zodpovědnosti RPS pro podporu nadání** jak vůči ostatním subjektům systému, tak i v oblasti mezinárodní spolupráce.
- 4) **na úrovni koncepční a metodické pověřit koordinací sítě podpory nadání (složky A) RPS.**
- 5) **na úrovni realizační pověřit koordinací sítě podpory nadání NIDV, resp. jeho oddělení Talentcentrum.**

Zdůvodnění:

- a) Původní zaměření Talentcentra se rozšířilo z oblasti neformálního vzdělávání i na oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků poté, co byly činnosti původně vykonávané NIDM začleněny do působnosti NIDV.

²³ Na úrovni MŠMT a jeho OPŘO jsou kompetence v oblasti podpory nadání rozděleny následovně:

MŠMT koncepce, legislativa, financování, koordinace

NÚV kurikulum (podpora rozvoje nadání v RVP a ŠVP PV, ZV, gymnázia a SOS), metodická podpora pedagogů, identifikace nadání, poradenská podpora a DVPP (zejména pro pracovníky ŠPZ a ŠPP)

NIDV DVPP (zejména pro učitele škol a pedagogy volnočasových aktivit), soutěže a podpora rozvoje nadání v neformálním a zájmovém vzdělávání

- b) NIDV převzal i projekt PERUN, jehož významnou součástí je webový portál www.talentovani.cz, který je již v současné době utvářen jako prostředí pro sdílení informací a spolupráci v oblasti podpory nadání a přispívá také k efektivnímu využívání zdrojů (znalostních, materiálních, technologických, finančních aj). A pokud bude tento portál provázán s metodickým portálem rvp.cz, vznikne prostředí pokrývající až do úrovně ISCED 3 prakticky celou oblast vzdělávání.
- 6) **koordinaci činnosti RPS**, kterou dosud zajišťuje NÚV, **přenést na Talentcentrum.**
 - 7) **zajistit integraci informací z oblasti poradenských služeb do portálu www.talentovani.cz** a ve spolupráci s talentcentry z řad NNO (např. STaN a Centrum nadání) **systematicky podporovat rodiny nadaných žáků.**
 - 8) **vytvořit na MŠMT pozici koordinátora a koordinační útvar pro oblast podpory nadání**, který bude mít v této oblasti kompetence napříč skupinami MŠMT a bude úzce spolupracovat s RPS. (Doporučení zřídít tuto pozici bylo obsažené již v Koncepci 2009–13.)
 - 9) **vytvořit meziresortní pracovní skupinu při MŠMT** složenou ze zástupců dotčených ministerstev (zejména MPSV, MPO, MZV, MF). 24²⁵
 - 10) **umožnit zřídít funkci koordinátora podpory nadání i na úrovni školy.**

Je vhodné doplnit navržený systém **koordinací na úrovni krajů**. Některé prvky krajského systému podpory nadání již existují. Jedná se především o pracovníky krajských úřadů, kteří mají v náplni práce krajská kola soutěží a/nebo zájmové vzdělávání, a o psychology a speciální pedagogy PPP – (krajské) koordinátory péče o nadané. Tito lidé by se spolu s vybranými pedagogy mohli stát základem krajské koordinační skupiny pro podporu nadání, v níž by dále měli být odborníci ze SPC, zástupci samosprávy, pracovníci z oblasti DVPP a případně i další odborníci dle potřeby/specifik daného kraje.

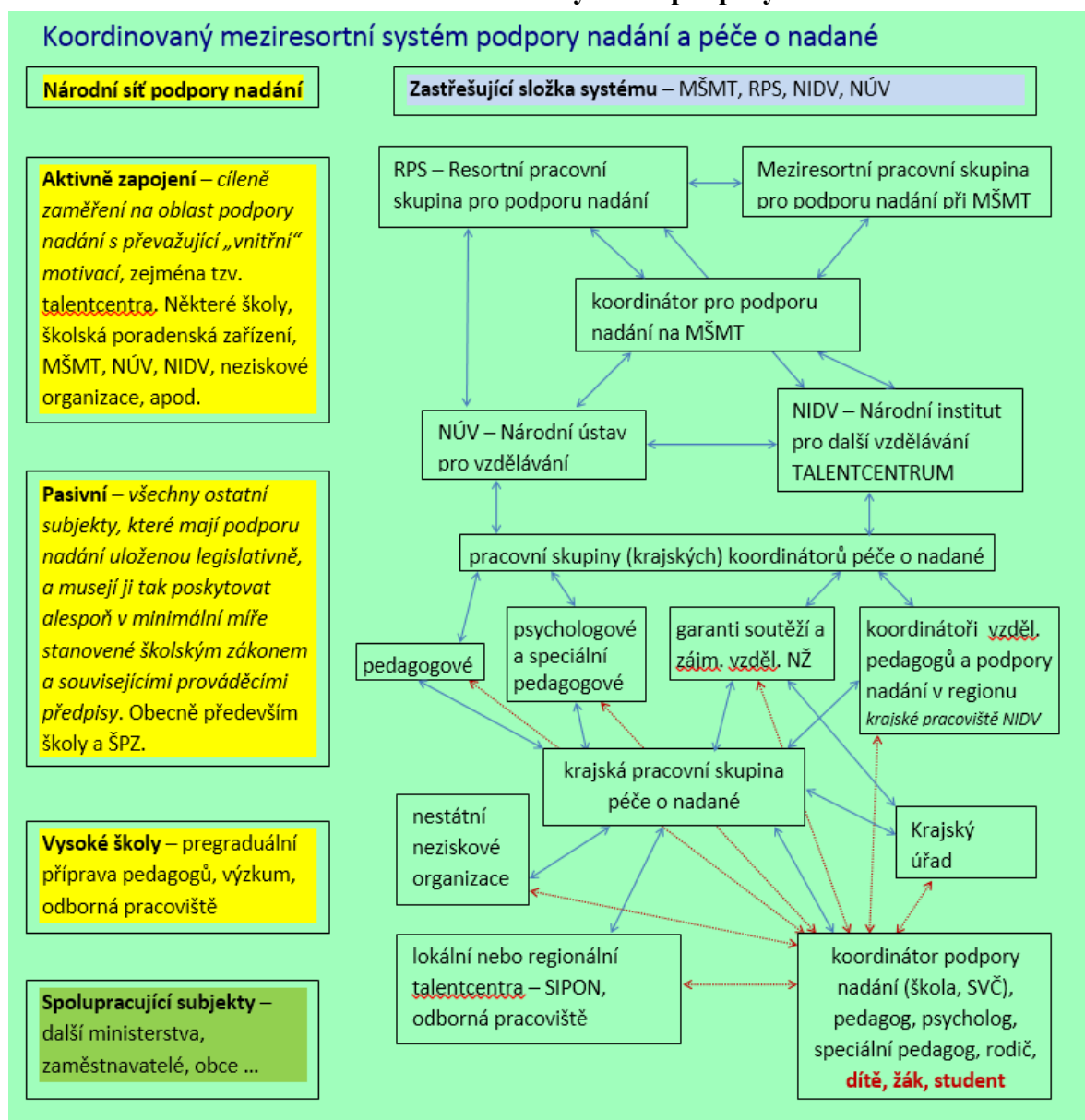
Vzhledem k tomu, že kraje významným způsobem ovlivňují školskou politiku v regionech (zřizují střední školy a další školské subjekty podle zákona, stanovují krajské normativy), bylo by začlenění systematické podpory nadání na úrovni kraje významným pozitivním krokem, který by navíc usnadnil výměnu zkušeností a další spolupráci v této oblasti mezi jednotlivými kraji.

Některé dílčí články výše popsaného systému podpory nadání již byly vytvořeny v rámci projektu PERUN. Návrh postupného zavádění systému podpory nadání pro období let 2014–2016 navazující na tyto výstupy, který se zaměřuje na tvorbu a provozování krajských sítí podpory nadání (KSPN) a využívá již existující celorepublikové Síť podpory nadání SIPON, je obsahem přílohy 2.

²⁴ Lze předpokládat, že oblast podpory nadání bude také součástí agendy **Národní rady pro vzdělávání**, jejíž ustanovení je součástí programového prohlášení vlády ČR řízené premiérem Bohuslavem Sobotkou, a **Národní koordinační rady RIS 3**.

²⁵ V Rakousku byla již v roce 2008 založena pracovní skupina pro výzkum nadání a podporu nadaných složená ze zástupců spolkových ministerstev pro vědu a výzkum (BMWF), pro vyučování, umění a kulturu (BMUKK) a rakouského centra pro výzkum nadání a podporu nadaných (ÖZBF). Toto grémium zasedá několikrát ročně a rozvíjí meziresortní strategii s hlavním důrazem na kontinuální podporu nadání a excelence – rodinou a základním školstvím počínaje a výzkumem konče. (Weißbuch : Begabungs und Exzellenzförderung. ÖZBF, 2011, str. 45)

3.3.1 Schematické znázornění navrženého systému podpory nadání

úroveň koordinace	pověřený subjekt
mezíresortní	Mezíresortní pracovní skupina pro podporu nadání při MŠMT
resortní – MŠMT	koordinátor aktivit MŠMT týkajících se podpory nadání
celostátní	RPS pro podporu nadání
	NIDV – oddělení Talentcentrum
	NÚV – koordinace činnosti pracovních skupin z oblasti poradenství: krajských koordinátorů péče o nadané – psychologů a speciálních pedagogů
krajská	pracovní skupina tvořená krajskými koordinátory péče o nadané (psycholog, speciální pedagog, pedagogové), zástupcem krajského pracoviště NIDV, krajského úřadu a dalšími odborníky dle potřeb daného kraje
lokální, oblastní	talentcentra a další subjekty
místní (jednotlivá pracoviště)	školní koordinátor pro podporu nadání apod.

3.4 Hlavní úkoly vyplývající z Koncepce 2014–2020

Každý z hlavních úkolů zařazujeme jen pod jednu z oblastí, ačkoli ve skutečnosti jsou tyto oblasti propojené a zčásti se vzájemně překrývají. **Návrh konkrétních opatření přiřazených k jednotlivým (dílním) úkolům jsou obsahem příloh 3 a 4.**

3.4.1 Oblast identifikace, rozvoje a uplatnění nadání:

- aktivně vyhledávat a vytvářet příležitosti k identifikaci, rozvoji a uplatnění všech typů nadání bez ohledu na věk od předškolního až k celoživotnímu vzdělávání
- poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou

Z důležitých dílčích úkolů:

- zahrnout kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání do dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy ČR na léta 2016–2020;²⁶
 - v rámci procesu inovací RVP upravovat kurikulární dokumenty tak, aby více přispívaly k vytváření kvalitních podmínek pro rozvoj nadání dětí a žáků;
 - vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání;
 - vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu;
 - vytvářet podmínky pro identifikaci, rozvoj a uplatnění nadání u žáků se zdravotním postižením, sociálním a kulturním znevýhodněním;
 - vytvořit podmínky pro inovaci soutěží tak, aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků;
 - poskytovat poradenské a konzultační služby dostupné online;
 - podporovat podnikovou sféru v oblasti rozvoje a uplatnění nadání.
- systematicky využívat všech dostupných možností a pobídek²⁷ k zavádění a podporování aktivit podílejících se nebo na ně přímo zaměřených na využití potenciálu nadaných v ČR

Z důležitých dílčích úkolů:

- aktivně vytvářet příležitosti a podmínky pro studium nadaných na českých vysokých školách, a to i pro zahraniční studenty;
- aktivně vytvářet příležitosti a podmínky pro uplatnění nadaných v českých vědecko-výzkumných a vývojových institucích, na VŠ, na trhu práce (aktuálně v oborech, v nichž ČR dosahuje světové nebo evropské úrovně) a při zavádění inovací obecně;
- aktivně vytvářet příležitosti a podmínky pro využívání zkušeností českých špičkových odborníků pracujících v zahraničí při vzdělávání a uplatnění nadaných v ČR.

3.4.2 Oblast odborných kompetencí a vzájemné spolupráce aktérů podílejících se na rozvoji nadání a na péči o nadané:

- zajistit, aby osoby na jednotlivých úrovních systému měly potřebné znalosti a dovednosti pro plnění své role

²⁶ V dokumentu *Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy ČR na období 2011–2015* se v části věnované nadaným dětem, žákům a studentům (s. 13) hovoří pouze o uplatňování systematické podpory mimořádně nadaných žáků a o podpoře škol, které dosahují výborných výsledků v soutěžích vyhlašovaných MŠMT.

²⁷ Např. mezinárodních smluv, grantů EU, mezinárodní spolupráce, spolupráce škol, výzkumných institucí, podniků, institucí EU, státní správy, NNO aj.

Z důležitých dílčích úkolů:

- do přípravy budoucích pedagogů, psychologů a speciálních pedagogů zařadit jako povinnou i volitelnou součást studijních programů oblast identifikace, rozvoje a uplatnění nadání včetně tvořivosti v takovém rozsahu, který odpovídá požadavkům na roli pedagoga/psychologa/speciálního pedagoga schopného podporovat a rozvíjet nadání žáků ve svém oboru a dále se v této oblasti vzdělávat;
 - do požadavků na pedagogické profese v připravovaném kariérním řádu začlenit i znalosti a dovednosti související s podporou rozvoje nadání a se vzděláváním nadaných;
 - vytvořit kompetenční profily koordinátorů podpory nadání;
 - do vzdělávání ředitelů (funkční studium) začlenit i témata organizace vzdělávání nadaných;
 - v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů, které umožní pedagogům ze škol a školských zařízení i pedagogům volného času a dalším pracovníkům podílejících se na identifikaci, rozvoji a uplatnění nadání doplnit si potřebným způsobem vzdělání v této oblasti;
 - vytvářet finanční podmínky pro to, aby bylo možné na úrovni školy realizovat vzdělávací akce vedoucí k dosažení potřebné míry odborných kompetencí učitelů v oblasti rozvoje nadání a péče o nadané, prioritně zajistit vzdělávání školních koordinátorů pro podporu nadání;
 - vytvořit efektivní vzdělávání s ohledem na různé role, obory, cílové skupiny a formy práce s nadanými.
- aktivně vyhledávat a vytvářet příležitosti pro vzájemnou spolupráci aktérů podílejících se na rozvoji nadání a péči o nadané na úrovni resortní i meziresortní

Z důležitých dílčích úkolů:

- podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli a profesními svazy/organizacemi;
 - zapojit do řešení otázek podpory nadání externí experty.
- prohloubit spolupráci s vysokými školami, Akademií věd a dalšími vědecko-výzkumnými institucemi
 - nabídnout odborným pracovníkům samospráv na úrovni obcí i krajů možnost rozvoje jejich profesních kompetencí v oblasti podpory nadání a péče o nadané a zajistit naplnění této nabídky

3.4.3 Oblast právních předpisů vztahujících se k podpoře rozvoje nadání a péče o nadané:

- úpravou právních předpisů dosáhnout stavu, kdy bude všem dětem, žákům a studentům včetně nadaných zajištěna podpora maximálního rozvoje a uplatnění jejich potenciálu

Z důležitých dílčích úkolů:

- vymežit kategorie nadaný žák a mimořádně nadaný žák;
 - zahrnout do typů nadání uvedených ve Vyhlášce 73 manuální dovednosti;
 - zahrnout nadané do skupiny dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami;
 - v rámci inovací RVP PV podrobněji rozpracovat oblast podpory rozvoje nadání;
- vytvořit pedagogům lepší podmínky pro práci s nadanými

- vytvořit na škole pozici koordinátora pro podporu nadání
- vytvořit ve středisku volného času (dále jen SVC) pozici koordinátora pro podporu nadání

3.4.4 Oblast zveřejňování relevantních informací, mezinárodní spolupráce a realizace výzkumů týkajících se rozvoje nadání a péče o nadané:

- zajistit snadnou dostupnost validních informací pro odbornou i laickou veřejnost včetně jejich medializace a aktivně šířit relevantní informace k potenciálním cílovým skupinám
- prohloubit mezinárodní spolupráci

Z důležitých dílčích úkolů:

- pravidelně pořádat mezinárodní konference a vysílat zástupce ČR na mezinárodní konference pořádané v zahraničí;
 - systematicky zapojovat ČR do mezinárodních struktur (zejména CEE-Forum) a projektů (zejména evropských);
 - podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi nadanými, jejich učiteli a organizátory aktivit;
 - navázat užší spolupráci se Slovenskem.
- sledovat zahraniční výzkumy a strategické dokumenty
 - aktivně podporovat domácí výzkum a vývoj a využívat jejich výsledků jak v praxi, tak při tvorbě strategických dokumentů
- Z důležitých dílčích úkolů:*
- vytvářet příležitosti pro realizaci výzkumu s nadanými;
 - realizovat výzkum v rámci diplomových a disertačních prací;
 - publikačně podporovat výzkum.

3.4.5 Oblast monitorování a evaluace:

- do strategických i operativních dokumentů resortů podílejících se na systému podpory nadání zahrnovat dlouhodobé i krátkodobé cíle z této oblasti, a to včetně dohodnutých indikátorů a kritérií jejich naplňování
- průběžně monitorovat fungování jednotlivých složek systému i systému jako celku
- vytvářet a ověřovat evaluační kritéria pro všechny hlavní typy aktivit a aktérů
- využít pro monitorování a evaluaci výsledky národních a mezinárodních šetření a výzkumů, testování ČŠI, základní kvantitativní ukazatele ze statistických zjišťování MŠMT a další dostupné zdroje informací, které postihují stav a vývoj našeho vzdělávacího systému
- průběžným a systematickým prováděním evaluace systému podle nastavených kritérií zajišťovat jeho inovaci a aktivně ovlivňovat vzdělávací politiku v oblasti identifikace, podpory a uplatnění nadání

3.4.6 Oblast koordinace:

- vytvořit výše popsany systém podpory rozvoje nadání a péče o nadané včetně personálního a materiálního zázemí pro zajištění jeho koordinačních funkcí

Z důležitých dílčích úkolů:

- na MŠMT vytvořit pozici koordinátora a určit koordinační útvar pro oblast podpory nadání;
 - vytvořit meziresortní pracovní skupinu pro podporu nadání při MŠMT;
 - spolupracovat v oblasti podpory nadání s připravovanou Radou pro vzdělávání;
 - koordinovat nabídku programů DVPP z oblasti podpory rozvoje nadání a péče o nadané realizovaných v rámci vzdělávacích institucí MŠMT;
 - rozšířit RPS pro podporu nadání o zástupce oddělení 211, 213 a skupiny III MŠMT, škol, ŠPZ, NNO a krajů, aby byla reprezentativním zastoupením subjektů podílejících se na podpoře nadání;
 - vytvořit pracovní skupinu krajských koordinátorů – pedagogů;
 - vytvořit pracovní skupinu krajských koordinátorů pro oblast soutěží a volnočasových aktivit pro podporu nadání;
 - využít výstupů projektu PERUN k vytváření krajských sítí podpory nadání a jejich propojení s celorepublikovou SIPON.
- nabízet metodickou pomoc při koordinaci podpory rozvoje nadání a péče o nadané na krajské, lokální a místní úrovni s využitím již existujících struktur a institucí

4 Seznam použitých zkratk a zkrácených výrazů

ApPPP	Asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden
CEE-Forum	Central-Eastern-European-Forum
ČR	Česká republika
ČŠI	Česká školní inspekce
ESF	evropské strukturální fondy
IPPP	Institut pedagogicko-psychologického poradenství ČR
ISCED	mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání (I nternational S tandard C lassification of E ducation)
ISCED 1	základní vzdělávání
ISCED 2	nižší střední vzdělávání
ISCED 3	vyšší střední vzdělávání
KSPN	krajská síť podpory nadání
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MF	Ministerstvo financí
MN	mimořádně nadaný/nadání
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NIDM	Národní institut dětí a mládeže
NNO	nestátní neziskové organizace
NSPN	Národní síť podpory nadání
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OPŘO	ostatní přímo řízené organizace MŠMT
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
RVP	rámcový vzdělávací program
RVP PV	rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
SOČ	středoškolská odborná činnost
SIPON	celorepubliková Síť podpory nadání
SPC	speciálně pedagogické centrum
SPONA	středisko podpory nadání
STaN	Společnost pro talent a nadání
SVČ	Středisko volného času
SVP	speciální vzdělávací potřeby
ŠPZ	školské poradenské zařízení
ŠVP	školní vzdělávací program
RIS 3	R egional I nnovation S trategy for S mart S pecialization ²⁸
RPS	Resortní pracovní skupina
ZV	základní vzdělávání

systém podpory nadání je zkrácenou formou výrazu **koordinovaný meziresortní systém podpory nadání a péče o nadané**

podpora nadání je zkrácenou formou výrazu **podpora identifikace, rozvoje a uplatnění nadání**

²⁸ V českém kontextu se užívá termínu *Regionální inovační strategie inteligentní specializace*.

Příloha 1: Plnění jednotlivých opatření (konkrétních aktivit zapojených subjektů k zajištění funkčnosti systému péče o nadané) uvedených v Koncepti péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009 – 2013

Vyhodnocení plnění jednotlivých opatření Koncepte 2009–2013 jsme v souladu s její strukturací rozčlenili do těchto tematických oblastí:

- a) identifikace nadaných a tvorba diagnostických a intervenčních nástrojů,
- b) podpora nadaných v oblasti metodiky a poradenství,
- c) soutěže a další aktivity ke stimulaci rozvoje nadání,
- d) vzdělávání pedagogických pracovníků,
- e) informační a koordinační aktivity,
- f) výzkum a mezinárodní spolupráce.

Pro přehlednost vždy nejprve v rámečku uvádíme dané opatření a pod ním je popsáno jeho plnění. Pokud byly již mimo rámec Koncepte 2009–2013 realizovány ještě některé další důležité aktivity, doplňujeme je na závěr každé skupiny opatření s popiskem *Další aktivity z této oblasti (mimo Koncepti 2009–2013)*.

a) identifikace nadaných a tvorba diagnostických a intervenčních nástrojů

IPPP ČR bude pokračovat v tvorbě didaktických testů určených k identifikaci žáků nadaných v oblastech fyziky, chemie a biologie. Dále vytvoří verbální test ke zjišťování kreativity, posuzovací škálu k identifikaci nadaných žáků na 1. stupni ZŠ učители a doporučení (standarty) pro pedagogickou diagnostiku nadání v PPP.

Termín: prosinec 2009-2012

V rámci ESF projektu DIS realizovaného v letech 2010–2013 byla vytvořena testová baterie IDENA obsahující 7 posuzovacích škál (dvě škály pro 1. stupeň ZŠ a pět škál pro 8. a 9. ročníky – oblast českého jazyka, matematiky, fyziky, chemie a biologie) a 2 didaktické testy (pro 8. a 9. ročníky, jen oblast matematiky a českého jazyka; pro fyziku, chemii a biologii se je vytvořit nepodařilo), dále byl v rámci tohoto projektu vytvořen verbální test tvořivosti Vytváření příběhů. Ve spolupráci s koordinátory péče o nadané (PPP) byl vytvořen stručný Standard komplexního vyšetření mimořádného nadání v PPP.²⁹

NIDM svými volnočasovými a soutěžními aktivitami rozšíří možnosti nominace nadaných žáků (TALNET, Středoškolská odborná činnost aj.).

Soutěže plní funkci identifikačního nástroje. Vypořádat se s úkoly v soutěžích vyžaduje samostatnou práci, další studium, schopnost řešit problém, využít poznatky v praxi, spolupracovat s ostatními a být vytrvalý. V případě soutěže Středoškolská odborná činnost jsou všechny uvedené předpoklady nezbytné pro zpracování kvalitní práce SOČ, což vyžaduje dlouhodobou systematickou práci. Soutěžící navíc procházejí na úrovni jednotlivých postupových kol porovnáváním s ostatními účastníky. Postupový klíč u SOČ je nastaven poměrně velmi přísně. Autoři prací, kteří uspějí v krajských kolech a postupují do kola celostátního, prokazují svými výsledky oprávněnost zařazení do skupiny žáků tvořivých a nadaných. Za sledované období 5 let se do soutěže zapojilo více než 10 000 žáků středních škol s cca 7 000 individuálních a týmových odborných prací v 18 soutěžních oborech přírodovědného, technického, humanitního a

²⁹ viz www.nuv.cz/uploads/rovne_prilezitosti_ve_vzdelavani/nadani/diagnostika/standard_vysetreni_mn_v_ppp.pdf

společenskovedního zaměření. Autoři nekvalitnějších prací byli navrženi na další soutěže a ocenění v České republice a v zahraničí. V ČR se jedná především o Cenu Nadačního fondu Jaroslava Heyrovského (18 oceněných), návrh do soutěže České hlavičky (55 žáků) a návrh na Cenu učené společnosti (22 studentů obdrželo Cenu Učené společnosti pro studenty středních škol). V rámci navazujících zahraničních soutěží jsou vybraní autoři vystaveni i mezinárodní konkurenci. Z téměř 300 soutěžních prací je každoročně navrhováno cca 15 autorů nejzajímavějších prací do širší nominace, a z nich pak 6 středoškoláků se uvedených soutěží v zahraničí účastní. Za uplynulých 5 let získali soutěžící v evropské soutěži European Union Contest for Young Scientists (celkem 80 soutěžících z 35 států) 1 hlavní a 4 zvláštní ceny, v soutěži Intel International Science and Engineering Fair (INTEL ISEF) v USA pak 6 hlavních a 2 zvláštní ceny (celkem 1600 soutěžících z 60 zemí). Vybraní úspěšní studenti byli rovněž vysláni na další mezinárodní nesoutěžní aktivity – mezinárodní studentská konference Swiss Talent Forum, mezinárodní přírodovědné kempy International Wildlife Research Week, výměnné akce v rámci členství v organizace Milset, reciproční výměny se Slovenskou republikou.

Talnet jako nesoutěžní aktivita, ale celoroční a systematická činnost pokrývá tu část spektra péče o nadané, kterou soutěže a krátkodobé aktivity z důvodu své struktury naplnit nemohou. Jedná se o podporu zejména těch nadaných, kteří se buď soutěžních aktivit neúčastní, nebo kteří v nich z různých důvodů nepodávají výkony odpovídající jejich potenciálu.

Systém užívaný Talnetem, kdy nad řešeními úloh vede žák dialog s instruktorem a sám si může zvolit prostředí a čas, které mu vyhovují, umožňuje projevit nadání, které jinak může být zakryto stresem, stupněm sociálních dovedností nebo nedostatkem času pro dostatečně „dokonalé“ nebo kreativní řešení úkolu. Účastníci Talnetu mají k dispozici i psychologickou diagnostiku s možností konzultovat své výsledky s psychologem.

IPPP ČR vytvoří ve spolupráci s vydavateli psychodiagnostických nástrojů v ČR další diagnostické nástroje k identifikaci nadání; s tím souvisejí otázky kognitivních a kreativních nástrojů. Dále bude pokračovat ověřování standardizovaného nástroje SON-R pro starší věkovou skupinu 7–18 let.

Termín: 2010 (v závislosti na možnostech financování)

V rámci ESF projektu DIS byly pro české poměry adaptovány dva testy intelektových schopností – IDS (The Intelligence and Development Scales) a CFT 20-R (Cattell Culture Fair Intelligence Test). Ověřování SON-R 7–18 resp. 5,5–17 nebylo realizováno z důvodu tvorby nové verze testu SON-R 6–40 a jeho standardizace v Německu a Holandsku v letech 2009–11, jakož i v souvislosti s transformací IPPP ČR do jednoho z oddělení NÚV, která byla spojena s významnou redukcí původního počtu pracovních úvazků.

Další aktivity z této oblasti (mimo Konceptci 2009–13):

VÚP vydal v roce 2010 nákladem 5 500 ks publikaci *Vyhledáváme rozumově nadané žáky*, která je věnována možnostem pedagogické (pre)identifikace nadaných. Publikace je bezplatně dostupná ke stažení na stránkách NÚV.³⁰

V praxi se využívají rovněž různé posuzovací škály zaměřené na předškolní období, zejména škála doc. Hříbkové (též ve verzi obohacené v rámci projektu, který realizovaly mateřské školy Kopřivnice, o konkrétní úkoly³¹) a slovenská škála Klasifikačný nárok talentov v materskej škole vytvárená doc. Dočkalem.³² Tyto škály však nebyly standardizovány.

³⁰ www.nuv.cz/uploads/rovne_prilezitosti_ve_vzdelavani/nadani/literatura/vyhledavame_rozumeve_nadane_zaky.pdf

³¹ viz <http://skolky.koprivnice.org/sipvz/index.html>

³² viz <http://www.vudpap.sk/informacie-pre-pedagogov/>

Shrnutí: Rozšířilo se spektrum nástrojů a aktivit vhodných pro identifikaci nadaných. Nadále je však k dispozici jen velmi málo nástrojů vhodných pro identifikaci nadaných se zdravotním postižením, sociálním a kulturním znevýhodněním. Souvisí to mimo jiné i s finanční a odbornou náročností jak případné adaptace zahraničních, tak i tvorby původních českých nástrojů pro tyto skupiny nadaných, resp. zdravotně postižených / sociokulturně znevýhodněných dětí a žáků. Je třeba blíže vymezit kritéria (mimořádného) intelektového nadání a více rozpracovat standard komplexního vyšetření mimořádného nadání.

b) podpora nadaných v oblasti metodiky a poradenství

IPPP ČR metodicky řídí činnost školských poradenských zařízení v oblasti poradenských služeb poskytovaných v PPP a SPC nadaným dětem, žákům, rodičům a učitelům. Dále poskytuje informace pro školní poradenská pracoviště, která v rámci projektových úkolů metodicky vede.

Termín: průběžně

Realizováno prostřednictvím koordinace a metodického vedení pracovních skupin koordinátorů péče o nadané (jen PPP, nikoli SPC) a zčásti také prostřednictvím podpory ŠPP v rámci ESF projektů RŠPP a RAMPS.

IPPP ČR se zabývá rovněž poskytováním poradenských služeb pro nadané žáky cizince. Ve spolupráci s ČŠI zajišťuje poradenský servis pro školy v Lucemburku a Bruselu.

Termín: průběžně

Poradenský servis byl poskytován na základě zakázky těchto škol (bez specifického zaměření na nadané žáky).

VÚP bude v rámci projektu Metodika II publikovat na www.rvp.cz metody a formy práce s nadanými, digitální učební materiály pro vzdělávání nadaných a didaktické a metodické materiály pro učitele nadaných.

Termín: leden 2009–13, průběžně

Na Metodickém portále www.rvp.cz byly průběžně uveřejňovány články a digitální učební materiály (DUMy) se zaměřením na vzdělávání a podporu nadaných. Na stejném portále byl realizován Tematický vstup (digifolio) Nadání žáci,³³ ve kterém uživatelé naleznou nejen teoretické příspěvky na téma nadání, ale i praktické náměty do výuky.

Dále byly realizovány dva e-learningové kurzy z oblasti péče o nadané – Tvorba a realizace individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného žáka³⁴ a Vyhledáváme rozumově nadané žáky³⁵ (Tzv. blended learning se osvědčil, teď jsou ale oba kurzy už jen čistě e-learningové). K oběma tématům VÚP rovněž vydal samostatné publikace.³⁶

NIDV bude poskytovat poradenské služby pedagogům v rámci vzdělávacího programu „Osobní konzultace k realizaci ŠVP ZV.“

Termín: průběžně

³³ <http://digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=2125>

³⁴ <http://elearning.rvp.cz/katalog-kurzu/informace-o-kurzu?k=2>

³⁵ <http://elearning.rvp.cz/katalog-kurzu/informace-o-kurzu?k=31>

³⁶ www.nuv.cz/uploads/rovne_prilezitosti_ve_vzdelavani/nadani/literatura/tvorime_ivp_mimoradne_nadaneho_zaka.pdf
a www.nuv.cz/uploads/rovne_prilezitosti_ve_vzdelavani/nadani/literatura/vyhledavame_rozumove_nadane_zaky.pdf

Poskytování poradenských služeb v rámci tzv. Konzultačních center (prostřednictvím „Osobní konzultace k realizaci ŠVP ZV“). Základní školy konzultovaly při tvorbě ŠVP ve vztahu k nadaným zejména kapitolu, která se týkala dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Podle vyjádření konzultantů byly informace, které školy uváděly do svých ŠVP k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, často neúplné a neodpovídaly požadavkům RVP nebo realitě v konkrétních školách.

NIDM bude vytvářet materiály pro pedagogy volného času

Materiály pro pedagogy volného času a materiály pro práci pedagogů při zajištění volnočasových aktivit byly vytvořeny v rámci ESF projektu PERUN v souvislosti se semináři Příprava a vzdělávání lektorů, hodnotitelů, odborných konzultantů, organizátorů a realizátorů aktivit pro nadané žáky (viz níže) a jsou účastníkům zpřístupněny v systému Moodle. Jedná se o podporu aktivit souvisejících se soutěží samostatných odborných (vědeckých) prací středoškoláků Středoškolská odborná činnost (SOČ).

V rámci projektu Klíče pro život (klíčová aktivita KA 04 – Systém vzdělávání – průběžné vzdělávání) byla připravena Sada 40 inovovaných seminářů a kurzů pro pracovníky středisek volného času, nestátních neziskových organizací, školních klubů a školních družin. Jedná se o vzdělávací programy, které byly připraveny a pilotně ověřovány v letech 2010–2012. Obsahem programů byly především nové poznatky z oblasti obecné pedagogiky, pedagogické a školní psychologie, teorie výchovy, obecné didaktiky, vědních, technických a uměleckých oborů a jejich oborových didaktik, prevence sociálně patologických jevů, bezpečnosti a ochrany zdraví. Dále byly zpracovány Příklady dobré praxe např. výzkumná expedice přírodovědného zaměření pro děti mladšího školního věku (viz <http://www.nidm.cz/projekty/realizace-projektu/klice-pro-zivot/system-vzdelavani-prubezne-vzdelavani/cile-a-vystupy>).

NIDM bude ve spolupráci s VŠ pokračovat v nabídce on-line vzdělávání pro nadané v přírodních oborech TALNET.

Termín: průběžně

Projekt Talnet po deseti letech existence nabízí pro žáky základních a středních škol se zájmem o přírodní vědy soustavu systematických půlročních až ročních aktivit většinou nesoutěžního charakteru. Oborové zaměření aktivit je následující: fyzika, chemie, biologie, geografie, matematika, astronomie, aplikované a multioborové aktivity. Zájemci si mohou vybrat z 29 kurzů, které se každoročně rozvíjejí co do obsahu i aktivit pro žáky (např. Materiály a krystaly, Astro a modelování, Chemie – chemické reakce kolem nás, Chemie vody, Anorganika teoreticky i prakticky, ...). V kurzech se účastníci nejprve věnují studiu zadaných témat a problémů pod vedením odborných instruktorů. Ve druhé části pracují na seminární práci na vybrané téma. Práci poté představit v online obhajobách a mohou se přihlásit i do prezentace na zimním nebo letním soustředění před odbornou porotou i před ostatními účastníky kurzů. Další aktivitou jsou T-exkurze, např. Experimenty – cesta k poznání chemie, Chovají se lépe než my?? – etologie zvířat (obor biologie), Asistovaná reprodukce metodou IVF (obor biologie člověka).

Kurzy a exkurze jsou doplněny řadou dalších online i prezenčních aktivit, jako např. mezinárodní projekt s partnerskými organizacemi, aktivita pro nadané žáky – Na fyziku v týmu (NAFTA).

Inovativní badatelskou aktivitou je T-expedice, pilotně odzkoušená v roce 2013, v rámci které se mladí badatelé věnují společně s experty v oborech biologie, historie, antropologie, experimentální archeologie a geologie průzkumu vybrané lokality. Ročně se do aktivit Talnetu zapojuje cca 300 dětí.

NIDM připravuje vytvoření sítě středisek podpory nadaných, tzv. SPONY.

Termín: 2011 – 2012, pilotní ověřování

Realizováno v rámci ESF projektu PERUN – v pilotní fázi vzniklo celkem 6 středisek pro tyto oblasti: matematika; fyzika a astronomie; biologie; chemie; SOČ – multioborová a technická. Střediska pro tři obory jsou v Plzni (Techmania, Science centrum – fyzika a astronomie, SVČ Pallova – biologie), dvě v Brně (SVČ Lužánky – chemie, Jihomoravské centrum pro mezinárodní mobilitu – matematika) a jedno je v Praze (SOČ). Místa pro SPONY byla vybrána ve výběrovém řízení, a proto nebylo možné účinněji distribuovat lokace SPON po více krajích.

Úkolem SPON je vytvářet, nabízet a realizovat aktivity pro nadané žáky v oborech své excelence, ověřovat vhodnost aktivit v praxi a vypracovat jejich metodické hodnocení.

Dále navazovat spolupráci s dalšími aktéry péče o nadané v regionu, případně mimo něj, jako jsou krajské úřady a organizace, základní a střední školy, univerzity apod. Učitelům ZŠ a SŠ pak nabízejí na praxi zaměřené vzdělávání zejména v oblasti vytváření, organizace a realizace aktivit stimulačních a rozvíjejících nadání účastníků.

Za rok 2013 bylo realizováno 13 inovativních aktivit pro žáky a 5 aktivit pro učitele jednooborovými SPONAMI (mimo SPONU SOČ).

SPONY nadále přispívají k informovanosti cílových skupin o aktivitách nabízených SPONAMI i dalšími subjekty, a to prostřednictvím vlastních www stránek i přes centrální web www.talentovani.cz, případně dalšími způsoby (přímým oslovením účastníků, na vlastních či jiných vhodných akcích pro veřejnost, atp.).

V následujícím období bude vhodné vytvořit síť aktérů působících v oblasti podpory nadání, která bude vytvářet podmínky pro zlepšení a zefektivnění práce těchto subjektů. Tato potřeba vyplynula ze zkušenosti realizace projektu a byla ověřena na expertním semináři zástupců dotyčných subjektů i zahraničními zkušenostmi. Síť podpory nadání by také měla být součástí mezinárodní evropské sítě talentcenter.

V první fázi bude vytváření sítě probíhat aktivitami zdola a bude se zaměřovat zejména na cíle, jichž lze dosáhnout sdílením zdrojů a informací. Tedy prostředky, které nevyžadují budování rozsáhlých struktur.

V rámci SPONY SOČ byla od ledna 2012 zřízena Konzultační střediska SOČ pro odbornou pomoc žákům a učitelům se zaměřením na chemii, fyziku, matematiku, informatiku a zahraniční soutěže, od roku 2013 začalo fungovat konzultační středisko se zaměřením na biologii. Konzultační střediska jsou zřízena u odborných pracovišť vysokých škol a AV ČR ve vybraných městech (Praha, Olomouc, Hradec Králové, České Budějovice) s působností v rámci celé ČR. Součástí činnosti SPONY SOČ jsou dále:

- nabídka témat a tematických okruhů včetně konzultantů pro zájemce o psaní odborné práce SOČ,
- vzdělávací aktivity – Letní škola mladých vědců pro žáky SŠ a semináře SOČ pro učitele zaměřené na psaní odborných prací SOČ,
- informační servis pro organizátory školních, okresních a krajských kol SOČ o aktivitách pro žáky a učitele.

V následujícím období bude vhodné budování talentcenter jako součástí mezinárodní evropské sítě. K této zkušenosti došel projekt PERUN při ověřování možností tvorby takové sítě u nás a při budování SPON.

NIDM poskytuje metodickou pomoc pedagogickým a odborným pracovníkům realizujícím soutěže; bude nabízet školení učitelů k on-line vzdělávání TALNET a dalším soutěžím, praktické semináře a metodickou pomoc organizátorům okresních a krajských kol soutěží; realizuje semináře výměn zkušeností k jednotlivým soutěžím, semináře pro krajské garanty soutěží, apod.

Termín: průběžně

Oddělení Talentcentrum zajišťovalo ve sledovaném období v rámci soutěží vyhlašovaných MŠMT a soutěží garantovaných NIDM průběžnou metodickou, koordinační a organizační podporu pro pracovníky škol a školských zařízení, organizátory školních, okresních a krajských kol soutěží.

Jednalo se především o tyto oblasti:

- příprava, programové a organizační zajištění porad s pracovníky odborů školství, mládeže a tělovýchovy KÚ a zástupci garantů vybraných předmětových olympiád k řešení problematiky soutěží;
- pravidelné porady s organizátory okresních a krajských kol soutěží NIDM;
- příprava podrobných propozic soutěží NIDM, zpracování dalších metodických materiálů – brožury, sborníky prací, webové stránky soutěží;
- zpracování výsledků vybraných soutěží k uveřejnění v Učitelských novinách;
- zpracování CD s vyhodnocením aktuálního ročníku vybraných předmětových soutěží typu A včetně navazujících mezinárodních soutěží, přehledu úloh, výsledků, fotodokumentace;
- zpracování harmonogramu vybraných předmětových soutěží;
- koordinace a provázání činností (online, lidské, institucionální v oblasti aktivit na podporu nadání).

Od ledna 2012 byly v rámci ESF projektu PERUN realizovány semináře Příprava a vzdělávání lektorů, hodnotitelů, odborných konzultantů, organizátorů a realizátorů aktivit pro nadané žáky. Proběhla řada seminářů, z nichž největší ohlas měly ty, kde se setkávali učitelé s ped-psychology, organizátory soutěží nebo které byl věnovány projektové výuce a badatelskými aktivitám. V rámci portálu www.talentovani.cz dále funguje Poradna, která poskytuje konzultace k aktivitám pro nadané, ke vzdělávání pedagogů a organizátorů pro nadané a k orientaci v současné nabídce pro obě cílové skupiny.

Kombinovaný seminář pro učitele nabízí učitelům základy identifikace nadaných a práce s nadanými ve výuce s využitím volnočasových aktivit, podporuje práci učitelů s nadanými žáky zapojenými v Talnetu včetně podpory zapojených žáků a využití jejich aktivit pro zkvalitnění výuky.

Shrnutí: Je třeba dále rozvíjet metodickou podporu poskytovanou pedagogickým pracovníkům v oblasti vzdělávání nadaných a pokračovat ve vyhledávání i vytváření nových učebních materiálů a aktivit vhodných pro výuku nadaných. Postupně se daří více zapojovat do vzdělávání nadaných vysoké školy (zatím spíše v oblasti volnočasových aktivit) a středoškoláky. Do budoucna je potřebné nastavit větší propustnost vzdělávacího systému s možností současného vzdělávání nadaných na školách různého stupně.

c) soutěže a další aktivity ke stimulaci rozvoje nadání

Soutěže patří k důležitým aktivitám, které pomáhají rozvíjet nadání a slouží také k vyhledávání nadaných. Samotné soutěže však nemohou být jediným nástrojem k práci s nadanými žáky, protože mimořádně nadaní se ne vždy soutěží zúčastňují. Soutěže jsou organizovány různými subjekty **průběžně**.

NIDM realizuje řadu soutěží (celkem 14, např. Středoškolská odborná činnost, Chemická olympiáda, Olympiáda českého jazyka, Dějepisná olympiáda, Soutěže v cizích jazycích – anglickém, německém, francouzském, ruském, španělském a latinském, Soutěž v programování a další) a vydává tištěné materiály k soutěžím.

Realizováno průběžně.

NIDM MŠMT zabezpečoval ve sledovaném období ročně cca 15 soutěží. Jedná se tři skupiny soutěží:

- a) s přírodovědným zaměřením (Chemická olympiáda – do r. 2009, Pythagoriáda a 8 přírodovědných oborů soutěže Středoškolská odborná činnost),
- b) s technickým zaměřením (Soutěž v programování, 5 technických oborů soutěže Středoškolská odborná činnost),
- c) s humanitním zaměřením (šest soutěží v cizích jazycích – angličtina, němčina, francouzština, ruština, španělština, latina, 5 humanitních oborů soutěže Středoškolská odborná činnost, Olympiáda v českém jazyce, Dějepisná olympiáda, literárně-výtvarné soutěže Evropa ve škole a Daniel, literární soutěže Náš svět a Evropské srdce).

Soutěží se účastní ve školních kolech desetitisíce žáků. Ti nejlepší postupují přes okresní a krajská kola do ústředních kol, **např. v roce 2013 se 16 soutěží garantovaných NIDM účastnilo ve školních kolech 150 105 žáků, z toho do okresních kol postoupilo 19 828 žáků, do krajských kol 6 362 žáků a 2 803 žáci postoupili do ústředních kol soutěží.**

Na vybrané soutěže navazuje mezinárodní nadstavba. Na soutěž Středoškolská odborná činnost navazují Intel International Science and Engineering Fair a European Union Contest for Young Scientists. Další mezinárodní soutěží přírodovědného zaměření garantovanou NIDM je European Union Science Olympiad. Jedná se o týmovou soutěž do 18 let, pro kterou jsou účastníci vybíráni z krajských kol fyzikální, chemické a biologické olympiády. Účasti na EUSU předchází přípravná soustředění na vysokých školách, u soutěží samostatných prací (EUCYS, INTEL ISEF) individuální konzultace.

Ve spolupráci s vybranými VŠ NIDM připravuje odborná soustředění pro nadané v průběhu školního roku, poskytuje nadaným žákům odbornou přípravu na mezinárodní soutěže a pořádá pro ně letní odborná soustředění.

Na předmětové olympiády a soutěže navazují také další činnosti, jako jsou např. odborná soustředění, jejichž cílem je nejen rozšířit znalosti účastníků a poskytnout nové podněty, ale také nabídnout možnost společného trávení volného času. Dlouholetou tradici má např. Letní odborné soustředění chemiků a biologů v Běstvině (LOS Běstvina), které je podporováno přírodovědecky orientovanými fakultami předních českých univerzit. Účastníci LOS pravidelně reprezentují ČR na mezinárodních olympiádách v biologii i chemii, získávají studijní a vědecká ocenění a ve svých oborech se často zařazují mezi českou vědeckou špičku. LOS je určeno pro nejúspěšnější účastníky krajských kol ChO a BiO. Již dlouhá léta se pravidelně koná též Letní soustředění mladých fyziků a matematiků, které pořádá Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy v Praze jako jednu ze svých propagačních aktivit, která má prezentovat studium na fakultě, ale i matematiku a fyziku jako takové, především mezi středoškolskými studenty. Soustředění má však také umožnit podchycení a další rozvoj nadaných studentů a studentů se zájmem o dané obory.

Pro přípravu na zpracování samostatných odborných prací SOČ jsou Sdružením na podporu talentované mládeže ČR ve spolupráci s NIDM realizovány Letní školy mladých vědců a Podzimní semináře Tvůrčí dílny řešitelů SOČ a konzultantů.

V rámci projektu Talnet byla v létě 2013 pilotně odzkoušena aktivita T-expedice, která přivedla nadané žáky spolu s odbornými instruktory do terénu, kde se věnovali skutečné badatelské činnosti. Výstupy T-expedice byly nabídnuty regionálnímu muzeu Josefa Hyláka v Radnicích, kde z nich byla připravena expozice. Metodické výstupy z aktivity byly předány SVČ Plzeň, které hodlá tuto aktivitu dále rozvíjet.

VÚP organizuje soutěž v oblasti matematiky (Pythagoriáda).

Matematická soutěž Pythagoriáda byla předána NIDM, do jehož působnosti realizace soutěží spadá. Od roku 2009 je soutěž organizována Národním institutem dětí a mládeže, dříve soutěž organizoval Výzkumný ústav pedagogický v Praze. Soutěž byla původně určena žákům 6. a 7. ročníků základních škol a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií. Probíhala ve školním a okresním kole. Úlohy byly pouze doporučeny, učitelé si je mohli modifikovat dle svých potřeb. Od školního roku 2010/2011 již tato možnost vzhledem k porovnání výsledků jednotlivých krajů není, soutěžní úkoly jsou jednotné. Soutěž je realizována v 5. až 8. třídách ZŠ a jim odpovídajících ročnících víceletých gymnázií ve školním a okresním kole. Zájem o tuto matematickou soutěž mezi žáky narůstá, od r. 2009 se soutěže na úrovni školních kol účastnilo cca 200 tis. žáků. Úlohy vyžadují logické myšlení a základní matematické znalosti a jsou tedy určeny širšímu okruhu žáků než např. matematická olympiáda.

NÚOV organizuje odborné soutěže pro nadané žáky (pracoviště STÚ organizuje Mistrovství republiky v grafických disciplínách; pracoviště Centrum fiktivních firem organizuje soutěže v oblasti ekonomiky a podnikání a spolupracuje při organizaci veletrhů fiktivních firem).

1. Činnost Státního těsnopisného ústavu

Referát STÚ je metodickým pracovištěm NÚV pro výuku předmětu Písemná a elektronická komunikace na středních školách. Z hlediska podpory nadaných žáků je důležité, že každoročně pro žáky středních škol organizuje krajskou a celostátní soutěž v grafických disciplínách a spolupracuje se školami na organizaci dalších soutěží. V období 2009-2012 se STÚ zapojil do organizování celé řady soutěží, ve kterých si žáci poměřovali své dovednosti a schopnosti se studenty jiných škol. Nejvýznamnější z nich je mistrovství republiky v grafických disciplínách pro studenty středních škol pořádané na jaře každého roku.

2. Činnost Centra fiktivních firem – CEFIF

Centrum fiktivních firem (CEFIF) koordinuje činnost sítě fiktivních firem v České republice a zároveň poskytuje podporu a poradenství žákům a učitelům působícím ve fiktivních firmách. Z hlediska podpory nadaných žáků je důležité, že v období 2009-2012 každoročně pro žáky středních škol zapojené do činnosti fiktivních firem organizoval odborné soutěže a finančně podporoval pořádání veletrhů těchto firem (např. v roce 2012 proběhlo celkem 13 regionálních veletrhů a jeden mezinárodní veletrh fiktivních firem, kterého se zúčastnilo 138 studentských firem z 10 států Evropy).

Řada nestátních organizací a sdružení organizuje soutěže, např. Mensa organizuje Logickou olympiádu, Jednota českých matematiků a fyziků připravuje řadu soutěží (Matematická a Fyzikální olympiáda, Matematický klokan) atd.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vyhláší podle § 3 odst. 1, 2 vyhlášky č. 55/2005 Sb., každoročně cca **140 soutěží a přehlídek** pro žáky především základních a středních škol

(předmětové, umělecké, soutěže pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, řemeslné, sportovní, ostatní). V oblasti řemesel je ve spolupráci s MŠMT realizováno cca 20 soutěží.

Novým progresivním trendem jsou online formy soutěží, které umožňují zapojení většího množství žáků a mohou tak zároveň sloužit i jako screeningový nástroj. Existuje již asi 10 celostátních soutěží tohoto typu. Řádově se jedná o půl milionu zapojených žáků.

Další aktivity z této oblasti (mimo Koncepti 2009–13):

MŠMT vysílá každoročně na cca 15 mezinárodních soutěží cca 80 žáků se zajištěním cca 2,2 mil. Od r. 1993, kdy se Česká republika osamostatnila, do r. 2013 získala ČR na mezinárodních soutěžích a předmětových olympiádách již celkem **534 medailí – z toho 60 zlatých, 149 stříbrných a 325 bronzových, dále získala též 10 zvláštních cen.**

Program Excellence středních škol dotovaný částkou cca 20 mil Kč ročně využívá cca 380 středních škol. Nejlepší SŠ čerpají až 0,5 mil. Kč. A připravuje se program Excellence pro ZŠ.

Konají se též přípravné kurzy pro účastníky mezinárodních soutěží a letní školy pro nadané žáky organizované VŠ a neziskovými organizacemi (Běstvína, Stráž).

Od ledna 2011 se postupně rozvíjí nabídka zahraničních online kurzů a dalších aktivit pro (mimořádně) nadané žáky základních a středních škol CTYOnline (www.uptoyou.cz). Tento systém podpory nadaných žáků vznikl na základě spolupráce nadace American Fund for Czech and Slovak Leadership Studies,³⁷ Centra pro talentovanou Mládež (CTY) na Johns Hopkins University³⁸ a Národního vzdělávacího fondu.³⁹

Shrnutí: Soutěže a volnočasové aktivity nadále představovaly hlavní příležitost žáků k uplatnění a projevení zájmu i nadprůměrných předpokladů. Je třeba dále rozvíjet příležitosti systematické a dlouhodobé práce s nadaným žákem, metodickou podporu organizátorům a pedagogickým pracovníkům využívajícím příležitosti soutěží pro práci s nadanými. Do budoucna je potřebné více se věnovat podpoře tvořivých a badatelských činností nadaných, včetně podpory uplatnění výsledků a další činnosti autorů i vedoucích takto vznikajících prací.

d) vzdělávání pedagogických pracovníků

IPPP ČR připravuje řadu vzdělávacích programů pro práci s nadanými žáky, pro poradenské pracovníky i pro pedagogy.

Vzdělávací nabídka obsahovala tyto akreditované vzdělávací programy:

rok 2009: Dana Marková/Marta Beníčková: Kurz seznamující s užíváním testu SON-R 2,5-7 (6 hodin); Lenka Hříbková a Lidmila Valentová: Identifikace a rozvíjení nadání v předškolním věku (8 hodin); Lenka Hříbková a Lidmila Valentová: Podpora poradenských pracovišť v přípravě učitelů MŠ pro screening nadaných dětí (4 hodiny); Jana Jurášková: Charakteristické školní projevy nadaných dětí, jejich výkonové charakteristiky, skupiny nadaných dětí (6 hodin); Jana Jurášková: Základy pedagogiky nadaných (6 hodin); Šárka Portešová: Rozumově nadaní žáci s poruchami učení a chování (6 hodin);

rok 2010: Dana Marková/Marta Beníčková: Kurz seznamující s užíváním testu SON-R 2,5-7 (6 hodin); Dana Marková/Marta Beníčková: Kasuistický seminář k testu SON-R 2,5 – 7(6 hodin); Jana Jurášková: Pedagogická praxe ve vzdělávání nadaných (7 hodin); Jaroslav Zhouf: Didaktické přístupy a metody práce s nadanými v matematice (6 hodin); Lenka Valentová a Romana Divínová:

³⁷ <http://www.afcsls.org/>

³⁸ cty.jhu.edu

³⁹ www.nvf.cz

Rozvoj nadaného žáka na 1. stupni ZŠ v oblasti českého jazyka a projektového vyučování (6 hodin); Lenka Valentová a Romana Divínová: Rozvoj nadaného žáka na 1. stupni ZŠ v oblasti matematiky a přírodovědných předmětů (6 hodin); Šárka Portešová: Rozumově nadaní žáci s poruchami učení a chování (6 hodin); Nataša Mazáčová: Metody práce s nadanými žáky na 1. stupni ZŠ a způsoby hodnocení nadaných žáků (6 hodin);

rok 2011: Šárka Portešová: Rozumově nadaní žáci s poruchami učení a chování (6 hodin); Dana Marková/Marta Beníčková: Kurz seznamující s užíváním testu SON-R 2,5-7 (6 hodin); Dana Marková/Marta Beníčková: Kasuistický seminář k testu SON-R 2,5 – 7 (6 hodin); Jiřina Bednářová: Standard speciálně pedagogického vyšetření mimořádného nadání ve školském poradenském zařízení (6 hodin); Katarína Greplová: Skupinová integrace mimořádně nadaných žáků na I. stupni základní školy (2. část): individuální vzdělávací plán, vzdělávací a výchovné strategie, metody a formy výuky (6 hodin);

rok 2012: Šárka Portešová: Rozumově nadaní žáci s poruchami učení a chování (6 hodin); Dana Marková/Marta Beníčková: Kurz seznamující s užíváním testu SON-R 2,5-7 (6 hodin); Dana Marková/Marta Beníčková: Kasuistický seminář k testu SON-R 2,5 – 7 (6 hodin); Jiřina Bednářová: Standard speciálně pedagogického vyšetření mimořádného nadání ve školském poradenském zařízení (6 hodin); Lenka Valentová a Romana Divínová: Rozvoj nadaného žáka na 1. stupni ZŠ v oblasti českého jazyka a projektového vyučování (6 hodin); Lenka Valentová a Romana Divínová: Rozvoj nadaného žáka na 1. stupni ZŠ v oblasti matematiky a přírodovědných předmětů (6 hodin); Šárka Portešová: Rozumově nadaní žáci s poruchami učení a chování (6 hodin);

rok 2013: Dana Marková: Kurz seznamující s užíváním testu SON-R 2,5-7 (6 hodin);

Dana Marková: Vytváření příběhů – verbální test tvořivosti (6 hodin); Romana Divínová a Lenka Valentová: Jak pracovat s nadanými žáky na 1. stupni ZŠ (6 hodin); Eva Machů: Rozvoj nadaných dětí předškolního věku v MŠ (8 hodin).

VÚP ve spolupráci s IPPP a NIDV vytvoří návrh standardních činností pro učitele v práci s nadanými žáky.

Termín: prosinec 2010

Specifika práce s nadaným žákem jsou rámcově zachycena v publikaci *Tvoříme individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka* (VÚP, 2009). Popis standardních činností učitele je obsahem konceptu semináře zaměřeného na standardní činnosti učitele při identifikaci nadaných dětí a žáků a při pedagogické práci s nimi, který byl ve spolupráci NÚV a NIDM vytvořen v roce 2013.

VÚP zajistí přípravu lektorů především z hlediska oborových didaktik a metodik.

Termín: prosinec 2010 – 2013

Není zřejmé, k čemu je tento úkol vztažen (o lektorování čeho se jedná). Tento požadavek nebyl MŠMT preferován, nebyl tedy v letech 2009 – 2013 do PHÚ VÚP / PČ NÚV zařazen.

NÚOV zajistí zprostředkovávání informací o aktuální nabídce vzdělávacích programů v oblasti identifikace a podpory rozvoje nadaných dětí a žáků odborným školám.

Termín: 2009 a dále průběžně

Učitelé středních odborných škol byli od roku 2009 informováni o vzdělávacích aktivitách NIDV zaměřených na identifikaci a podporu rozvoje nadání prostřednictvím webových stránek NÚOV (v samostatné oblasti s tematikou péče o mimořádně nadané žáky).

NIDV připraví postgraduální vzdělávací program pro učitele nadaných žáků (po vytvoření standardů učitele a ve spolupráci s odborníky v dané oblasti).

Termín: září 2011

V letech 2009–2013 bylo akreditováno 9 vzdělávacích programů z oblasti péče o nadané žáky a proškoleny celkem 471 pedagogických pracovníků. NIDV organizoval semináře pro pedagogy na svých krajských pracovištích, ale připravoval také programy na zakázku a školil jednotlivé učitelé přímo ve školách.

V oblasti předškolního vzdělávání se kurzy zaměřovaly na předání základních informací o tom, jak nadané identifikovat a jak s nimi pracovat, na spolupráci s rodinou a upozornění na důsledky možného nerozpoznání mimořádného nadání. Dále na praktický nácvik vybraných edukačních metod a přístupů, které vedou k inkluzi.

- Kurzy pro pedagogy MŠ:
 - o Pedagogická činnost s nadanými předškoláky (5 hodin)
 - o Máme v mateřských školách mimořádně nadané děti? (4 hodiny)
 - o Nadané děti s poruchami učení a chování (6 hodin)

- V oblasti základního vzdělávání byly kurzy zaměřeny na osobnost mimořádně nadaného žáka, vztah učitele a žáka, metody identifikace mimořádného nadání, spolupráci s rodiči, možnosti rozvíjení nadaného žáka (akcelerační programy, obohacující programy, IVP...), vzdělávání nadaných s handicapem apod.

- Kurzy pro pedagogy ZŠ:
 - o Inkluzivní vzdělávání nadaných žáků na základních školách (8 hodin)
 - o Pedagogická činnost s nadanými žáky na základní škole (8 hodin)
 - o Co může škola udělat pro mimořádně nadaného žáka? (6 hodin)
 - o Poznáme mimořádně nadaného žáka v ZŠ? (4 hodiny)
 - o Nadané děti s poruchami učení a chování (6 hodin)
 - o Naplňování RVP pro základní vzdělávání žáků mimořádně nadaných (10 hodin)

- V oblasti středního vzdělávání byly kurzy zaměřené na typické projevy nadaných, definování vzdělávacích potřeb, praktický nácvik metod a přístupů, které vedou k inkluzi, na vzdělávání nadaných s handicapem apod.

- Kurzy pro pedagogy SŠ:
 - o Inkluzivní vzdělávání nadaných žáků na středních školách (8 hodin)
 - o Nadané děti s poruchami učení a chování (6 hodin)

NIDM zajistí vzdělávání pedagogických pracovníků středisek volného času, školních klubů a školních družin v oblasti péče o nadané žáky (specifika práce s nadanými ve volném čase).

Termín: říjen 2010

Semináře pro pedagogy volného času a semináře pro pedagogy při zajištění volnočasových aktivit byly realizovány v rámci ESF projektu PERUN. Jedná se o podporu aktivit souvisejících se soutěží samostatných odborných (vědeckých) prací středoškoláků Středoškolská odborná činnost (SOČ). V rámci projektu PERUN jsou dále realizovány semináře Příprava a vzdělávání lektorů, hodnotitelů, odborných konzultantů, organizátorů a realizátorů aktivit pro nadané žáky. Cílem seminářů je připravit účastníky na lektorskou, resp. konzultační, instruktorskou činnost v oblasti koncepce a organizace aktivit na podporu nadání a talentu se zřetelem na oblast odborné (vědecké)

činnosti u dětí a mládeže. Soutěže na úrovni okresů a krajů zajišťují především pracovníci domů dětí a mládeže a středisek volného času.

Semináře byly realizovány postupně v jednotlivých krajích ČR. Od ledna 2012 do října 2013 bylo uspořádáno celkem 11 seminářů, kterých se zúčastnilo celkem 347 podpořených osob. Seminář je akreditován MŠMT pod č. 16 230/2010-25-427. V říjnu 2013 byla podána žádost na opětovnou akreditaci uvedeného programu.

V dalším období je třeba více využívat distančních a kombinovaných forem DVPP s využitím digitálních technologií.

Semináře a vzdělávací aktivity v rámci projektu PERUN byly nabídnuty pedagogům a využity pro učitele ZŠ a SŠ i pro volnočasové pedagogy. Obzvláště hojně byl navštíven seminář o badatelských aktivitách a projektové výuce, který byl kvůli velkému zájmu realizován ve dvou běžích. Pro garanty odborných a badatelských aktivit byl připraven a realizován seminář zaměřený na problematiku vedení nadaných žáků ve vědecké práci.

Další aktivity z této oblasti (mimo Koncepti 2009–13): Skupina zástupců pedagogických fakult státních univerzit v ČR vedená doc. Škrabánkovou a ing. Blumensteinem (ve spolupráci s dr. Vondrákovou) předložila děkanům těchto fakult návrh na jednotnou úpravu studijních disciplín v pregraduální přípravě učitelů, který předměty z oblasti péče o nadané zařazuje do skupiny povinných předmětů tzv. společného pedagogicko-psychologického základu (dosud jeho součástí nejsou).

Shrnutí: Málo rozvinutá je zejména oblast pregraduálního vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti podpory rozvoje nadání a péče o nadané, což však lze ze strany MŠMT ovlivnit jen nepřímou, neboť se jedná o kompetence jednotlivých vysokých škol. Omezená je také nabídka dlouhodobějšího postgraduálního vzdělávání v oblasti péče o nadané. Vhodným způsobem intervence je systematické vytváření vzájemných vazeb mezi jednotlivými subjekty zapojenými do péče o nadané, tj. komplexního systému péče o nadané tak aby se příprava pedagogů mohla propojit s praxí péče o nadané.

e) informační a koordinační aktivity

Pro lepší koordinaci činností v oblasti péče o nadané navrhujeme vytvořit v gesci skupin II, VI a V MŠMT **funkci koordinátora péče o nadané žáky na MŠMT**. IPPP ČR se věnuje především otázkám diagnostiky, vytváření diagnostických a intervenčních nástrojů pro psychology i pedagogy a DVPP v této oblasti. VÚP věnuje pozornost především didaktickým otázkám a úpravám obsahů učiva. NIDV se zaměřuje na DVPP a NIDM na organizování soutěží a navazujících aktivit a zájmových aktivit pro volný čas.

Tato funkce nebyla zřízena.

Webové stránky a periodika

IPPP ČR na svých webových stránkách vytvoří tematický informační blok Nadání a nadaní, který bude určen jak nadaným žákům, jejich rodičům a učitelům, tak široké veřejnosti. Bude na něm poskytovat informace o aktivitách domácích a některých zahraničních organizací (státních i nestátních) a sdružení z oblasti péče o nadané, resp. poskytovat kontakty na tyto subjekty.

Termín: květen 2009

Realizováno na přelomu let 2009–10; po transformaci OPŘO byl informační blok přesunut na stránky NÚV, v současnosti však není příliš aktualizován.

Tematika nadání bude prezentována také ve čtvrtletnících Zpravodaj Pedagogicko-psychologického poradenství (ISSN 1214-7230) a ve Školním psychologovi.

Termín: čtvrtletně 2009- 2013

Nerealizováno.

Rovněž VÚP bude na portálu www.rvp.cz, který je určen zejména pedagogům předškolního, základního, gymnaziálního a odborného vzdělávání, poskytovat informace o systému péče o nadané a vytvoří zde též prostor pro sdílení zkušeností ze vzdělávání nadaných. Tematika nadání bude prezentována také ve Zpravodaji VÚP a v Newsletterech (2009-13).

Na Metodickém portále ww.rvp.cz byla založena diskuzní vlákna ke vzdělávání nadaných dětí. Do diskuse se ale nezapojovalo příliš mnoho účastníků.

Weby **NIDM a NÚOV** (perspektivně též web NPI) + periodika vydávaná těmito subjekty budou poskytovat informace k tomuto tématu příslušným cílovým skupinám.

Od roku 2009 byla na webových stránkách NÚOV zřízena samostatná oblast postihující základní aspekty péče o mimořádně nadané žáky (www.nuov.cz/pece-o-mimoradne-nadane-zaky). Učitelé středních odborných škol tak měli dostupné potřebné informace z oblasti legislativní podpory vzdělávání nadaných žáků, kontakty na instituce, na které je možné se obrátit včetně dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, a přehled o základní literatuře a studijních materiálech pro práci s nadanými žáky. Součástí této oblasti bylo rovněž průběžné zveřejňování aktualit a tipů na soutěže pro žáky SOŠ a SOU. Po sloučení NÚOV s dalšími OPŘO jsou tyto a další informace zveřejňovány na společných webových stránkách NÚV (nikoli však s propojením na informační blok Nadání a nadání).

Web NIDM bude i nadále poskytovat informace o soutěžích zaměřených na kognitivně nadané a o dalších aktivitách pro nadané, u nás, popř. i v zahraničí, popř. bude poskytovat kontakty na různé organizace domácí i zahraniční (státní i nestátní), které se věnují problematice nadaných a jejich rozvoji.

Tyto informace byly poskytovány v sekci Talentcentrum.⁴⁰

V rámci ESF projektu PERUN vznikl portál www.talentovani.cz určený všem, kteří pracují s nadanými dětmi a mládeží v oborech přírodních věd, matematiky a techniky nebo se o ně zajímají, a také samotným nadaným nebo motivovaným mladým lidem se zájmem o jmenované obory. Nabídka aktivit je členěna podle oboru, cílové skupiny, typu aktivity a podle krajů.

Byl založen a bylo vydáno 5 čísel odborného e-časopisu *Svět nadání* (ISSN 1805-7217, recenzované neimpaktované periodikum), který je na portálu prezentován a distribuován.

Také NIDV se podílel na šíření informací o systému péče o nadané děti a žáky prostřednictvím svých webových stránek, na kterých zveřejňoval pozvánky na své vzdělávací akce, ale i akce dalších organizací (zejm. MŠMT a dalších OPŘO).

Je hodně jednotlivých webů, které však nejsou vzájemně propojeny. Jedním z klíčových úkolů nové koncepce tak bude zajištění informačního propojení existujících zdrojů informací uživatelsky příznivým způsobem. Mělo by dojít k vytvoření (stanovení) jednoho centrálního (koordinačního) informačního centra na dohodnuté internetové doméně.

⁴⁰ www.nidm.cz/talentcentrum

Koordinační činnosti

Bude pokračovat činnost resortní pracovní skupiny k nadaným, kterou vytváří zástupci skupin II, V a VI MŠMT a příslušných OPŘO. Koordinační činnosti s ní spojené bude zajišťovat IPPP ČR.

Termíny setkání: 1x za čtvrtletí

Realizováno, koordinace pak přešla na NÚV.

Resortní pracovní skupina k nadaným dále doporučuje iniciovat vznik pracovních skupin k nadaným **na úrovni krajů**. Takové pracovní skupiny již v některých krajích existují. Převážně jsou zatím složené z psychologů PPP. Bylo by vhodné rozšířit síť těchto pracovních skupin i do dalších krajů s tím, že by je tvořili zástupci různých odborníků z oblasti péče o nadané – zejména zástupci pedagogů ze všech stupňů škol (tj. mateřských, základních, středních i vysokých), pedagogů volného času a psychologů a případně též zástupci rodičů nadaných (financování z ESF, 2013).

Nerealizováno.

Při Analýze dlouhodobých záměrů krajů v oblasti péče o nadané a jejich cílů pro období let 2012–2016⁴¹ bylo zjištěno, že „Kraje svoji roli v péči o MN žáky zpravidla definují v termínech **získávání a zprostředkování financí**. Obsahové náplně záměrů jsou vykonávány jinými subjekty, ať už samotnými školami, pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky volného času apod. Nejčastěji dotované aktivity jsou **soutěže a olympiády** (14 krajů), dále **ocenění žáků úspěšných v soutěžích** (6 krajů), čtyři kraje poskytují příspěvek na **vzdělávání MN žáka ško**le, vždy po třech krajích jsou financovány rovněž **odměny pro pedagogy**, kteří pracují s MN žáky (často vázáno na úspěšnost žáků v soutěžích) a **materiální vybavení škol** (rovněž často vázáno na úspěchy žáků v soutěžích).“ (s. 20–21) Míra podpory v oblasti péče o nadané poskytovaná krajem se tak v jednotlivých krajích značně liší.

V souvislosti s tím navrhujeme využít již vybudovanou síť krajských spolupracovníků NIDM – koordinátorů soutěží, kteří působí ve všech krajích ČR v rámci realizace nižších kol soutěží a navazujících aktivit; NIDM každoročně svolává setkání těchto pracovníků ke vzájemné výměně zkušeností.

Síť byla využívána pro oblast soutěží a dalších aktivit pro nadané žáky v rámci NIDM. K jejímu širšímu využití pro koordinaci oblasti péče o nadané ve sledovaném období nedošlo.

IPPP ČR bude pokračovat v koordinaci a metodickém vedení pracovní skupiny psychologů PPP – krajských koordinátorů péče o nadané.

Termíny setkání: 1x za čtvrtletí

Realizováno. V roce 2010 byla na obdobném principu vytvořena i pracovní skupina speciálních pedagogů – koordinátorů péče o nadané. V roce 2013 pak byla snaha vytvořit takovou pracovní skupinu i pro oblast SPC, zatím ale s nejasným výsledkem (malý zájem ze strany SPC).

Dále doporučujeme, aby **VÚP ve spolupráci s IPPP ČR** vytvořil a metodicky vedl pracovní skupinu pedagogů – koordinátorů péče o nadané, jejíž členové budou vykonávat expertní a koordinační činnost a podílet se na vyhledávání a tvorbě výukových materiálů pro pedagogy.

Termín: od roku 2010

⁴¹ viz materiál *Analýza pedagogicko-psychologické podpory vzdělávání nadaných a poradenské péče o nadané ve školách a školských poradenských zařízeních* dostupný na www.nuv.cz/cinnosti/ppp/pedagogicko-psychologicke-poradenstvi/studie

Pracovní skupina pedagogů – koordinátorů péče o nadané nebyla vytvořena. Z pohledu MŠMT se zřejmě nejednalo o prioritní aktivitu a vznik skupiny nebyl v letech 2009 – 2013 ze strany MŠMT finančně podpořen.

Další aktivity z této oblasti (mimo Koncepti 2009–13):

V roce 2012 působila při odboru 22 (nynější oddělení 210) MŠMT pracovní skupina k nadaným pod vedením PhDr. Evy Vondrákové (STaN) složená z učitelů škol, poradenských psychologů, reprezentantů několika NNO a ze zástupce rodičů nadaných žáků. K činnosti této pracovní skupiny se váže také dokument Asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden (ApPPP) z března 2012 Stanovisko ApPPP k aktuálně diskutovaným koncepčním záměrům v péči o mimořádně nadané děti a žáky dostupný na webových stránkách této asociace.⁴²

Shrnutí: Slabým článkem při realizaci této skupiny opatření byla malá vzájemná provázanost jednotlivých aktivit. Negativní vliv měly také zatím chybějící koordinační články systému. Opět se ukazuje potřeba vytvořit koordinovaný mezíresortní systém podpory nadání.

f) výzkum a mezinárodní spolupráce

IPPP ČR bude pokračovat ve sběru a zpracování kasuistických dat o nadaných dětech a žácích v rámci longitudinálního výzkumu. Zaměří se na další věkovou skupinu – na 2. stupeň ZŠ.

Realizováno spíše tím, že někteří nadaní z původního souboru kasuistik jsou již na 2. stupni ZŠ, resp. na nižším stupni víceletého gymnázia. Ne vždy je sledování nadaného žáka skutečně dlouhodobé – závisí to na tom, zda se koordinátorům podaří s konkrétními klienty, resp. s jejich rodiči, na dlouhodobém sledování (např. i po jejich přechodu na školu vyššího stupně) dohodnout.

IPPP ČR pravidelně vysílá svého zástupce na regionální setkávání odborníků státního sektoru z několika evropských zemí iniciované v roce 2004 rakouskou stranou, v roce 2008 proběhlo setkání ve Varšavě. Tato setkání se konají jednou do roka a slouží k mezinárodní výměně zkušeností v oblasti péče o nadané. Příští setkání se uskuteční na podzim 2009 v Budapešti, připravovanými tématy jsou kreativita a inovace.

Setkání v roce 2009 v Budapešti se nakonec neuskutečnilo. IPPP se pak (společně s NIDM) zúčastnil už jen setkání v roce 2011 v Budapešti – o dalších dvou setkáních tzv. Central-Eastern-European-Forum (dále jen CEE-Forum), která proběhla v roce 2010 v Salzburgu a v roce 2012 v Szegedu (viz webové stránky ÖZBF, tj. rakouského centra pro podporu nadaných a výzkum nadání⁴³), se IPPP/NÚV vůbec nedozvěděl. (Je možné, že informace dorazila jen na MŠMT a dál už se nedostala.) Je tak zřejmě potřebné navázat průběžnou přímou spoluprací např. s rakouským ÖZBF, apod.

Shrnutí: Chybí aktivní podpora domácích výzkumů z oblasti nadání a péče o nadané. Jednotlivé dílčí výzkumy nejsou vzájemně propojené. Jejich dílčí databázi poskytuje pouze Národní registr výzkumů o dětech a mládeži.

Zapojení ČR do mezinárodní spolupráce v oblasti péče o nadané je zatím omezené a spíše nesystematické. Těsnější spolupráci je vhodné navázat zejména se středoevropskými zeměmi – společný kulturně historický rámec usnadňuje sdílení a využívání zkušeností jednotlivých zapojených zemí i v oblasti podpory rozvoje nadání a péče o nadané, platí to zejména

⁴² www.apppp.cz/documents/MN_stanovisko_APPPP_konecne.docx

⁴³ <http://www.oezbf.net/>

pro spolupráci se Slovenskem. Důležité je rovněž aktivní zapojení do vznikající sítě EU pro podporu nadání.

Příloha 2: Návrh zajištění postupného zavádění Systému podpory nadání

Obsah

1 Úvod.....	39
2 Výstupy projektu PERUN – části Systému podpory nadání v ČR	44
3 Postupné zavádění a rozvoj Systému podpory nadání	45
4 Aktivity do 30. 6. 2015 (první etapa zavádění).....	49
5 Aktivity na období 1. 7. 2015 – 31. 12. 2016 (další zavádění a rozvoj systému – širší implementace)	49
6 Seznam použitých zkratk.....	51

1 Úvod

Návrh postupného zavádění Systému podpory rozvoje nadání a péče o nadané v ČR (dále jen Systém podpory nadání) je v souladu s Konceptí podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020. Systém podpory nadání vytváří základní podmínky pro systematickou a efektivní realizaci aktivit a naplňování cílů Koncepte podpory rozvoje nadání a péče o nadané.

Návrh navazuje na dosavadní výsledky a stav péče o nadané a využívá výsledků projektu PERUN (Péče, rozvoj a uplatnění nadání). Cílem projektu, realizovaného v letech 2011–2014, bylo vytvoření a ověření základních prvků systému podpory a péče o nadané v přírodních vědách, technických oborech a matematice, který dosud nebyl ze strany MŠMT vytvořen ani zajišťován.

Po odborné stránce vytvořil projekt základy uceleného systému podpory péče o nadané a přípravy pedagogických pracovníků v oblasti práce s nadanými na celostátní i regionální úrovni. Aktivizoval a využíval zkušenosti čelních pracovišť z oblasti péče o nadané a soutěží osvědčených při identifikaci a stimulaci rozvoje nadání. Respektoval reálné podmínky na školách a ve střediscích volného času a zohledňoval zjištěné kritizované nedostatky v péči o kognitivně nadané ve vzdělávacím systému ČR. Ukázal, že systémová podpora a péče o nadané s propojením počátečního a dalšího formálního i neformálního vzdělávání je předpokladem pro pozitivní stimulaci vědeckého a ekonomického prostředí a zároveň vytváří podmínky pro rozvoj nadání dětí, žáků a studentů v souladu se školským zákonem.

Širší implementaci Systému podpory nadání bude do 30. 6. 2015 předcházet postupné zavádění ve dvou krajích – Plzeňském a Královéhradeckém. Systém podpory navazuje na výsledky projektu PERUN v rozvoji regionálních center podpory nadání. Modulární systém vzdělávání pedagogů a organizátorů aktivit pro nadané žáky (MOSV) bude aplikován pro přípravu jednotlivců a týmů členů sítě podle jejich konkrétních potřeb, stavu a vize péče o nadané a podle jejich zapojení do Sítě podpory nadání (SIPON). SIPON jako platforma aktivních a špičkových subjektů v oblasti péče o nadané spojuje zkušenost a praxi pedagogů a institucí neformálního a formálního vzdělávání a vytváří podmínky pro aktivní účast dalších klíčových aktérů, zvláště vysokých škol, výzkumných a odborných pracovišť, zaměstnavatelů, nestátních neziskových organizací, veřejné a státní správy.

Hlavními výstupy první etapy postupného zavádění budou fungující modely Krajské sítě podpory nadání provázané se SIPON, které s podporou NIDV poskytují v daném regionu širokou nabídku aktivit pro kognitivně nadané a podporu pedagogů s využitím regionálních kapacit a zdrojů.

Hlavní výstupy postupného zavádění Systému ve všech krajích budou:

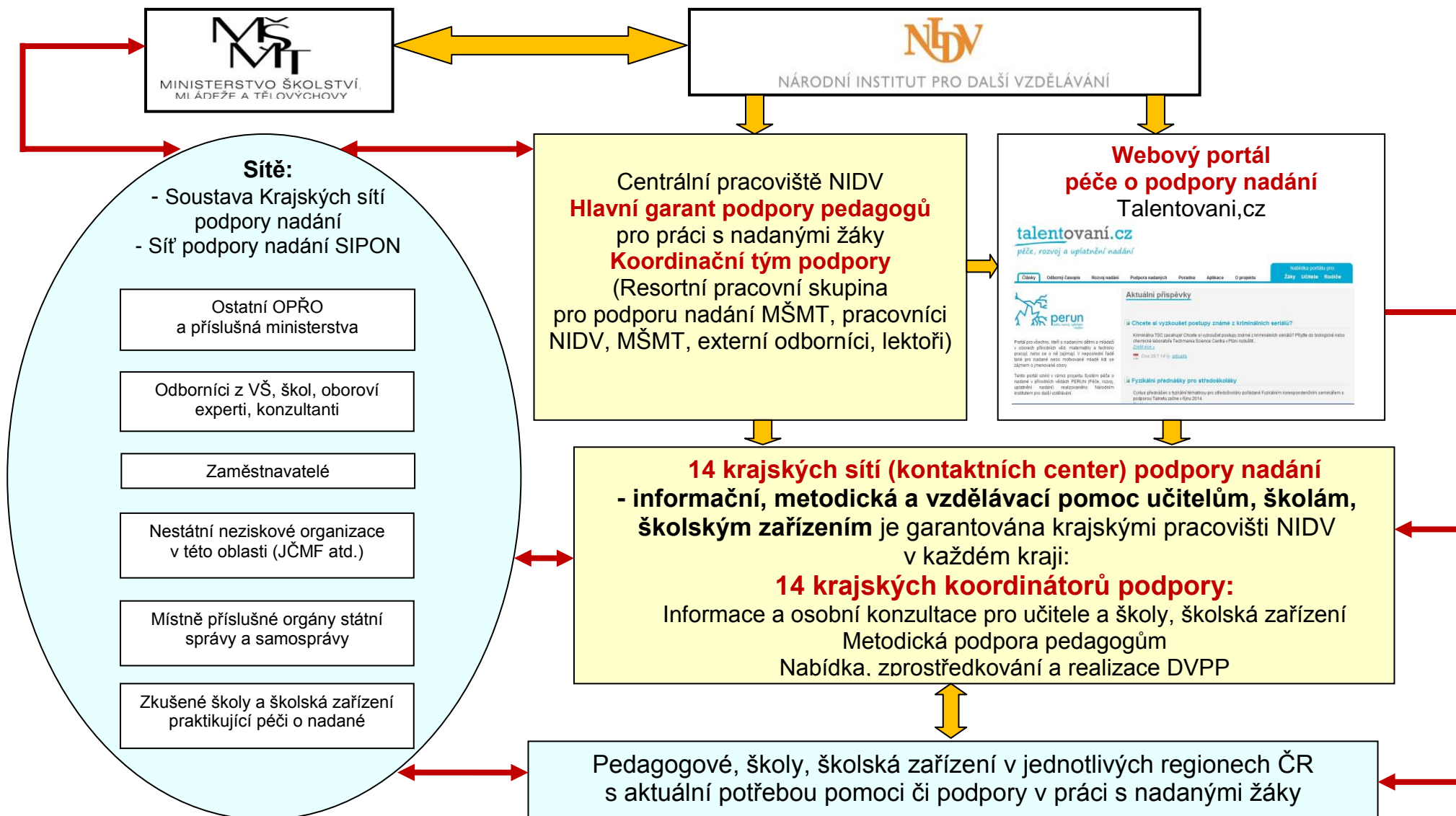
- krajské sítě podpory nadání provázané v Síti národní, které s garancí a podporou MŠMT poskytují v ČR systematickou a kvalitní nabídku aktivit a služeb pro kognitivně nadané s využitím regionálních kapacit a zdrojů,
- profily kompetencí a činností klíčových rolí (koordinátor péče o nadané na pracovišti, v regionu, mentor péče o nadané, učitel, pedagog volného času),
- soustava aktivit (MOSV) pro vzdělávání pedagogů (často v práci s nadaným bezradných), prohloubení či získání potřebné kvalifikace a rozvoj kompetencí dalších pracovníků podílejících se na péči o nadané děti a žáky jako základ pro rozvoj kompetencí a potenciálu nadaných dětí a žáků.

Cíle Systému, tj. vyhledávání, rozvoje a uplatnění nadání, se dosáhne rozšířením a zpřístupněním nabídky vzdělávacích příležitostí pro děti, žáky a studenty v konkrétních činnostech a oborech s důrazem na tvořivost. V každém kraji bude mít dítě, žák nebo student přímou nebo Systémem zprostředkovanou možnost v konkrétních aktivitách rozvíjet nadání v oboru, pro nějž má nejlepší předpoklady. „Žák bude vědět o pedagogovi, který mu pomůže. Pedagog bude mít informace, kontakty, nabídku vzdělávání a aktivit pro sebe i žáky, aby kompetentně pomohl a neobával se další nadané žáky vyhledávat.“

Systém přináší zásadní změnu v péči o nadané, která ač legislativně přiznána, často se dosud omezuje jen na soutěžní aktivity. Nově systém zajišťuje rámec pro péči o nadaného od dětství po jeho uplatnění v dospělosti, soustřeďuje se na práci s žáky ve spojení s přípravou pedagogů. Praktické zkušenosti z neformálního vzdělávání zpřístupňuje školám a učitelům. Vytváří podmínky pro aktivní vstup oborových expertů, zaměstnavatelů a regionálních subjektů do realizace a zajištění péče o nadané (např. financování, zajištění kapacit) a současně garantuje odbornou úroveň i nezbytnou gradaci aktivit pro nadané (od lokální přes regionální k mezinárodní). Zapojení zaměstnavatelé nabídnou perspektivu a motivaci pro uplatnění nadání a konkrétní podporu při jeho rozvoji.

Klíčoví aktéři, školy a učitelé, zvládnou metody rozpoznávání nadaných, způsoby práce a sycení jejich (vzdělávacích) potřeb. Systém nabídne podporu školám s různou úrovní péče o nadané. Minimální úroveň bude vyhledávání, „respekt“ a informační podpora nadaných, vyšší úroveň pak organizování aktivit pro rozvoj nadaných ve výuce nebo v zájmových aktivitách. Způsob podpory, kterou Systém nabídne pedagogům, je znázorněn na následujícím schématu a v tabulce hlavních aktivit. Podrobněji je popsán dále v textu.

Základy fungování systému podpory nadání – pro pedagogy

Název aktivity	Cíl	Popis – jak to bude fungovat
<p><i>A – regionální úroveň</i> 14 krajských kontaktních center podpory pro: - informační - metodickou - vzdělávací pomoc učitelům a školám</p> <p>Tímto místem bude krajské pracoviště NIDV – pověřený garant nebo externí pracovník – „krajský koordinátor vzdělávání pedagogů a podpory nadání v regionu“.</p> <p>Všechny krajské koordinátory vzdělávání pedagogů a podpory nadání v regionu bude řídit hlavní garant podpory NIDV (pracovník centrálního pracoviště NIDV)</p>	<p>Vytvořit v každém kraji centrální místo</p> <p>a) pro poskytování praktických informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontakty na experty a zkušené pracovníky - kontakty na kompetentní úřady a NNO - odkazy na legislativu - možnosti dotační podpory z rozvojových programů MŠMT a jiných donátorů - relevantní aktuální odborné poznatky, informace o konkrétních aktivitách a možnostech zapojení pedagogů, dětí, žáků, studentů <p>b) pro zajištění metodické podpory a konzultací</p> <ul style="list-style-type: none"> - jak metodicky a organizačně řešit konkrétní případ žáka ve škole, školském zařízení - jaké a kde jsou k dispozici metodické příručky a další literatura - seznam škol a školských zařízení v regionu (příp. v ČR), které mají relevantní zkušenosti - doporučení dalších vhodných aktivit pro pedagogy i děti, žáky a studenty, dále ověřených IVP apod. <p>c) pro nabídku vzdělávání a DVPP na téma „nadání žáci“</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabídka vzdělávacích programů NIDV, vzdělávacích modulů – pro prezenční semináře, vzdělávání pro pedagogický sbor nebo jeho část na objednávku školy, školského zařízení - pořádání pracovních setkání pedagogů a dalších aktérů z řad NNO, VŠ, úradů, ČŠI, MŠMT, zaměstnavatelů - nabídka kombinovaného studia v rámci DVPP jiných subjektů - další možnosti samostudia - konzultace, mentorování pro učitele, školu nebo žáka - nabídka odborné literatury a metodik - zprostředkování příkladů dobré praxe z regionu i mimo něj (ukázky s následným metodickým rozбором ve školách, které mají zkušenosti) <p>d) pro vývoj a realizace aktivit pro nadané žáky k doplnění nabídky vzdělávacích příležitostí a podpory nadaných žáků v regionu</p>	<p>1. Prvotní telefonický nebo písemný dotaz na uvedeném kontaktu krajského pracoviště NIDV</p> <p>2. Osobní konzultace s expertem na základě domluvy, kterou zprostředkuje na vyžádání školy krajský koordinátor podpory NIDV za účelem</p> <ul style="list-style-type: none"> - řešení konkrétního případu a poskytnutí základních informací, kontaktů a odkazů - identifikace potřeb školy, školského zařízení pro systematickou práci s nadanými <p>3. Zapojení do různých forem vzdělávání pro pedagogy a konkrétních aktivit pro nadané žáky</p> <ul style="list-style-type: none"> - dle posouzení situace, potřeby a zájmu konkrétního učitele a školy, školského zařízení a hlavně potřeb žáka <p>4. Dosažení stanovené úrovně péče o nadané školou nebo školským zařízením</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní působení pracoviště (zvl. zpřístupnění pracovištěm organizovaných aktivit, garance a konzultace ověřených postupů) <ul style="list-style-type: none"> ☐ v Krajské síti podpory nadání (KSPN) nebo ☐ v Národní síti podpory nadání (NSPN), případně i v SIPON

	<ul style="list-style-type: none"> - dle požadavků na systematicčnost a úplnost nabídky - pro identifikaci, rozvoj a uplatnění nadání dle specifik regionu - v návaznosti na nadregionální, celostátní a mezinárodní aktivity pro nadané žáky 	
B - celostátní úroveň Celostátní provoz portálu (Talentovani.cz) podpory nadání (s podporou pro online komunikace a spolupráci uživatelů)	Pedagogové, školy a školská zařízení, žáci, studenti zde najdou základní informace a kontakty v případě: a) primární akutní potřeby b) jako průběžný zdroj informací, námětů, výměny zkušeností c) odborných konzultací a mentorování Tento portál bude obsahově spravovat a aktualizovat hlavní garant podpory	
Koordinace, odborná garance podpora sdílení zkušeností, zajišťování celostátních aktivit	NIDV zajistí centrálně - podporu pro naplňování, odbornou garanci a efektivní realizaci činností krajských kontaktních center, tj. kvalitní podporu informační, metodickou, vzdělávací a vývoj aktivit pro nadané žáky – viz výše body a až d. K tomu využije celostátní soustavu Krajských sítí podpory nadání, Národní síť podpory nadání a SIPON.	
Osvětová a propagační činnost	NIDV zajistí centrálně i lokálně PR této aktivity - osvětovou, propagační a publikační činností k této problematice směrem k rodinám, školám, školským zařízením odborným pracovištím, zaměstnavatelům, NNO, krajským úřadům, žákům i k široké veřejnosti	Webové stránky NIDV a MŠMT, Bulletin NIDV, Programová nabídka NIDV, školské periodické publikace a ostatní sdělovací prostředky, propagační akce NIDV, konference atd.
Síťování aktérů podpory	NIDV bude spolupracovat s MŠMT, NNO a dalšími aktéry s cílem synergického působení a rozvoje systémů podpory na regionální, národní i mezinárodní úrovni	Síťováním relevantních aktérů na mezinárodní, celostátní i lokální úrovni, a to za využití vybraných výstupů projektu PERUN
Podpora organizačního a lektorského týmu	Proškolení a zapracování a) krajských koordinátorů vzdělávání pedagogů a péče o nadané v regionu b) externích konzultantů v krajích (zvl. mentorů) c) lektorů a tutorů prezenčních seminářů a kombinovaných forem vzdělávání	Řízení a koordinace jejich činnosti ve vztahu k pedagogickému terénu s cílem poskytnout učitelům komplexní kaskádovitou podporu

2 Výstupy projektu PERUN – části Systému podpory nadání v ČR

V době před zahájením projektu PERUN Národní institut dětí a mládeže (NIDM) ve spolupráci s odborem pro mládež MŠMT garantoval a zajišťoval realizaci soutěží vyhlašovaných nebo spolu-vyhlašovaných MŠMT (SOUTĚŽE) a jejich mezinárodních nadstavb včetně Středoškolské odborné činnosti; dále realizoval projekt Talnet, který unikátním způsobem, v moderním kooperativním prostředí, propojoval podporu kognitivně nadaných na různých stupních vzdělávacího systému (spojení škol, vědeckého přístupu VŠ a praktického využití ze strany zaměstnavatelů). V oblasti péče o nadané NIDM spolupracoval s Institutem pedagogicko-psychologického poradenství ČR, který v rámci metodické podpory pro oblast pedagogicko-psychologického poradenství také odborně zajišťoval nástroje pro identifikaci nadaných žáků (NŽ). NIDM dále spolupracoval s celou řadou škol, školských zařízení pro zájmové vzdělávání a nestátních neziskových organizací, které prakticky zabezpečovaly aktivity pro nadané děti, žáky, studenty. Realizace projektu PERUN NIDM tak byla logickým vyústěním snah o systémový přístup MŠMT v oblasti podpory a péče o nadané se současným využitím evropských zdrojů.

Hlavním cílem projektu, jehož realizace spadá na léta 2011–14, bylo vytvoření a ověření **základních prvků systému podpory a péče o nadané** (v přírodních vědách, technických oborech a matematice), který dosud nebyl ze strany MŠMT vytvořen a zajišťován.

Po odborné stránce přinesl projekt základy uceleného systému podpory péče o nadané a přípravy učitelů na celostátní i regionální úrovni. Systému, který aktivizuje a využívá zkušenosti čelních pracovišť z oblasti péče o nadané, soutěží osvědčených při identifikaci a stimulaci rozvoje nadání. Respektuje reálné podmínky na školách a ve střediscích volného času (SVČ) i zjištěné nedostatky v péči o kognitivně nadané ve vzdělávacím systému ČR (např. Tematická zpráva ČŠI: „... ve školách v zásadě převládá bezradnost...“).

Sloučení NIDM s Národním institutem pro další vzdělávání (NIDV) k 1. 1. 2014 otevřelo nové možnosti transformace a dalšího využití výsledků projektu rozvíjených ve volnočasových aktivitách a zájmovém vzdělávání zejména ve formálním vzdělávání, odborné přípravě a podpoře učitelů a škol v naplňování jejich zákonné povinnosti „vytvářet podmínky pro rozvoj nadání“. Došlo k dalšímu synergickému propojení potřeb a zájmů pedagogů a nadaných v gesci skupin II a V MŠMT. K dispozici jsou tyto výstupy projektu PERUN:

- a) **Šest Středisek podpory nadání (SPON)** s obory excelence Matematika, Fyzika, Chemie, Biologie, Astronomie a Středoškolská odborná činnost (SOČ). Předmětově zaměřené SPONY v regionech vytvořily kapacity pro vzdělávání více než **900 nadaných žáků** a **260 organizátorů aktivit pro nadané**. SPONA SOČ zajišťuje činnost Konzultačních středisek SOČ pro fyziku, chemii, biologii a zahraniční zkušenosti. Celorepubliková **Síť podpory nadání (SIPON)** vedle uvedených SPON zahrnuje i další subjekty (dosud projevilo zájem 32 subjektů) – tzv. **talentcentra (TC)** a spolupracuje s podobnou sítí v Maďarsku.
- b) **Trojice vyvinutých týmových a badatelských systematických aktivit** (mezinárodní ASURO, NAFTA, Expedice), které odpovídají současným požadavkům na péči o nadané, **7 pilotních kurzů pro nadané žáky, celkem bylo podpořeno více než 130 mimořádně nadaných žáků**.
- c) **Modulární systém vzdělávání (MOSV)** – více než 30 modulů pokrývá důležité oblasti a aspekty práce s nadanými a vychází vstříc velmi různorodým potřebám a vzdělávání organizátorů aktivit pro nadané (OAN), zvl. učitelů na školách, škol a SVČ, zahrnuje i modul pro stimulaci potřebné součinnosti (zvl. mezi učiteli a psychology, učiteli a oborovými experty, učiteli a realizátory soutěží, učiteli a nadanými žáky). Do systému vzdělávání jsou zapojeny i SPONY s tématy vycházejícími z jejich regionálních, či oborových priorit, ale uplatnění mají i v ostatních regionech, či oborech. Bylo **proškoleno 845 OAN, 18 se zúčastnilo stáží a exkurzí v ČR i v zahraničí**. Bylo vytvořeno více než 35 produktů.

- d) **Prostředí pro komunikaci, poradenství, předávání odborných informací – web Talentovaní** (denní průměr 70 jedinečných přístupů, poskytuje nejúplnější informace o podpoře nadaných – organizacích, projektech, stipendiích, aktivitách, atd.), umožňuje využití poradny a zajišťuje prezentaci a distribuci odborného časopisu Svět nadání (ISSN 1805-7217, recenzované neimpaktované periodikum).
- e) **Kolaborativní a vzdělávací online prostředí pro spolupráci různých skupin aktérů** oblasti práce s nadanými napříč ČR, nabízí materiály a moduly s možností modifikace.
- f) **Soubor elektronických portfolií** využitelných pro prezentaci, sdílení kapacit a potřeb k zajištění aktivit pro nadané a optimalizaci zapojení do aktivit.
- g) **Spolupráce expertů** při diskusi, přípravě materiálů, hodnocení výsledků a analýzy směru postupu péče o nadané. Je zapojeno více než 100 pracovníků z celé ČR (cca 50 – výzkumní pracovníci a pedagogové VŠ, SŠ, ZŠ a pedagogové volného času, experti z praxe v oborech biologie, fyziky, chemie, geografie, historie, medicíny, veterinární medicíny, robotiky, cca 15 – psychologové a pedagogicko-psychologičtí poradci, cca 15 – odborníci na odbornou činnost žáků, a další – novináři, právníci, atd.). Vedle toho SPONY spolupracují s dalšími odborníky v regionech. Je navázána spolupráce s 12 zahraničními partnery.

3 Postupné zavádění a rozvoj Systému podpory nadání

Systém podpory nadání (Systém) vychází z využití synergických možností subsystémů uspořádaných v sítích. Hlavními cílovými skupinami systému jsou 1) děti, žáci, studenti, z nich nadaní jedinci⁴⁴, 2) pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení, pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání a v oblasti volného času dětí a mládeže. Systém se opírá o střední článek – krajské sítě, které zajišťují funkce systému pro aktéry (zvl. žáky, pedagogy) s ohledem na potřeby, možnosti a politiky regionu.

Krajská síť podpory nadání (KSPN) se skládá z členů/pracovišť – typicky jedné či více škol každého typu (MŠ, ZŠ I, ZŠ II, SŠ, VŠ), školských zařízení (zvl. SVC) a nevládní a neziskové organizace (NNO), které se věnují nebo hodlají systematicky věnovat práci s nadanými. V síti je zapojeno alespoň jedno odborné pracoviště (oborový expert: výzkumné či vývojové pracoviště, zaměstnavatel), které nabízí kapacity, zdroje a oborové experty pro práci s nadanými žáky. Součástí sítě je nezbytně zástupce regionální správy (KÚ) a krajský koordinátoři péče o nadané zajišťující vazbu na čtyři „vertikální pilíře“.

Vertikální vazby – **uplatnění vlivu státu, odborná garance základních funkcí a služeb, podmínek pro spolupráci mezi sítěmi i mezinárodními, maximální šíře a kvalita nabídky, stimulace a rozvoj systému** – jsou zajišťovány **čtyřmi pilíři garantovanými MŠMT**. Jedná se o krajské koordinátory péče o nadané následujících skupin: **1.** psychologové a speciální pedagogové (obě podskupiny jsou ustaveny a fungují, garantuje NÚV); **2.** koordinátoři pro oblast soutěží, zájmového vzdělávání a volnočasových aktivit (skupina je funkční, garantuje NIDV); **3.** pedagogové (činnost skupiny se připravuje ve spolupráci s NÚV) a **4.** koordinátoři pro vzdělávání pedagogů a podpory nadání v regionu (garantuje NIDV). Viz k tomu dále Schéma Krajské sítě podpory nadání.

Činnost těchto čtyř celostátních skupin krajských koordinátorů je řízena, odborně garantována a vedena NIDV a NÚV, součinnost skupin zajišťuje Resortní pracovní skupina pro podporu nadání MŠMT (RPS).

Na úrovni kraje „řídí“ (koordinuje, iniciuje, stimuluje, podporuje a vzdělává, vše s respektováním krajské samosprávy) KSPN Krajská koordinační skupina, jejímiž aktivními členy jsou krajské

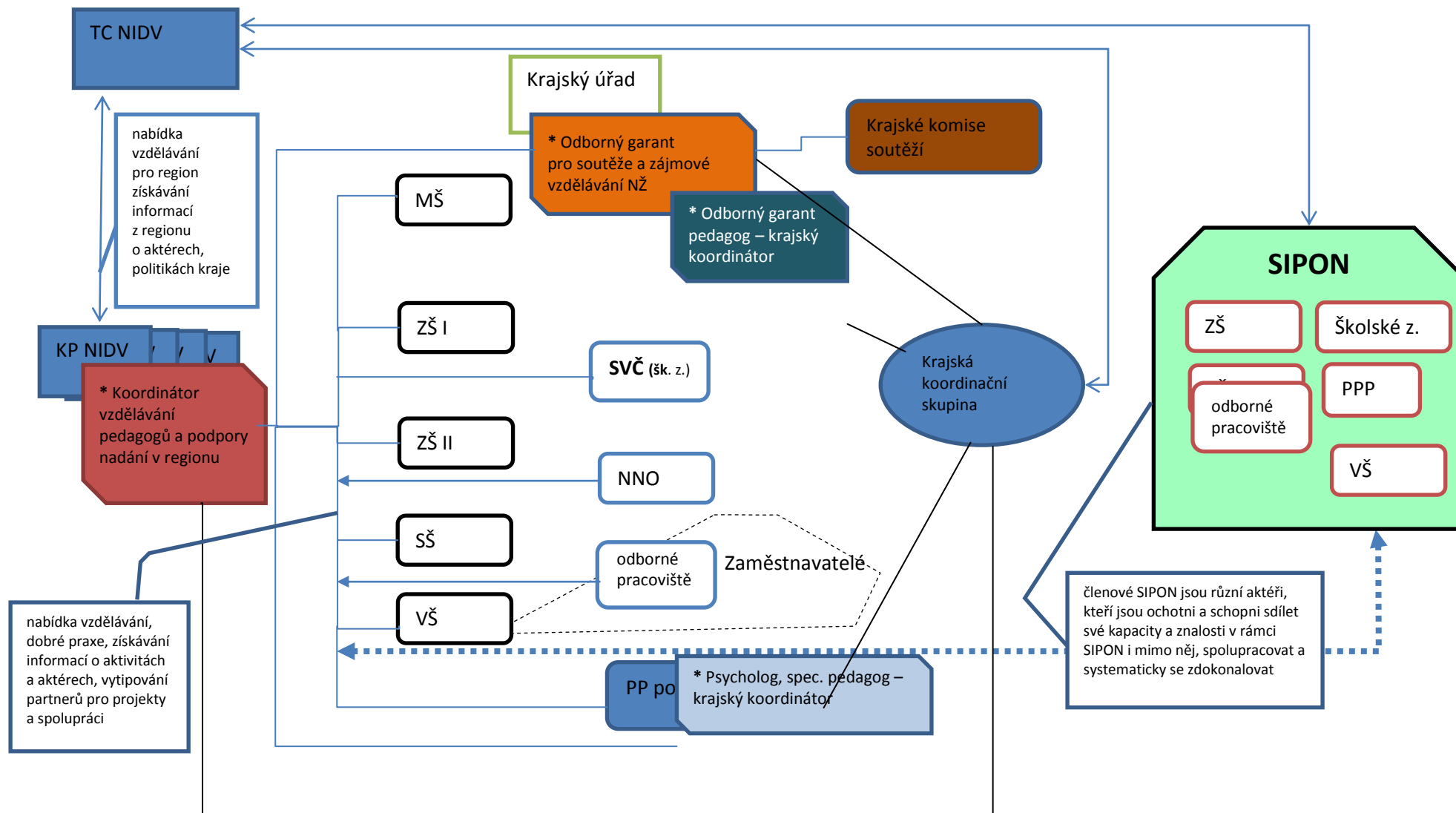
⁴⁴ Systém se implementuje na základě zkušeností a potřeb pro kognitivně nadané v matematice, přírodovědných a technických oborech. Systém lze ihned využít pro jiné typy nadání např. pro žáky nadané k praktickým činnostem dle národních a regionálních priorit, potřeb a možností.

koordinátoři z odpovídajících celostátních skupin. Krajský koordinátor pro vzdělávání pedagogů a podporu nadání v regionu je přidružen ke krajskému pracovišti NIDV (KP NIDV). Hlavní metodou zavádění Systému je vzdělávání pedagogů se zapojováním do „dobré praxe“ s nadanými žáky i s učiteli NŽ a role koordinátora vzdělávání pedagogů a podpory nadání v regionu je tudíž klíčová. Neméně významná je jeho role při iniciací a koordinací činnosti Krajské koordinační skupiny. Jedná se zejména o vyhledávání nových členů sítě všech kategorií, informování, stimulace, koordinace aktivit na krajské úrovni pro všechny cílové skupiny, identifikace vzdělávacích i dalších potřeb členů sítě pro práci s nadanými žáky, využívání a zapojování do činnosti celorepublikové sítě podpory nadání SIPON a vznikajících ostatních KSPN.

Členové krajské sítě, zvl. všechny typy škol, SVC, NNO, odborná pracoviště budou moci využívat nabídky odborně garantovaných služeb a aktivit pro nadané žáky (např. odbornou radu při identifikaci nadání, doporučení vhodných aktivit) vzdělávacích a konzultačních služeb pro učitele (např. pro sestavení, zajištění a vyhodnocování Individuálního vzdělávacího plánu žáka, aktivit pro nadané ve výuce). Podobně také management škol a školských zařízení bude připravován na sdílení zdrojů, zkušeností i aktivit a prostředí pro zahájení, realizaci a zvyšování kvality péče o nadané. K výměně zkušeností, vzdělávání, sdílení, či zajišťování potřebných zdrojů bude docházet nejenom v krajské síti, ale i se sítěmi ostatními, v první fázi zejména se SIPON.

Schéma krajské sítě podpory nadání ve vazbách na celorepublikovou Síť podpory nadání (SIPON)

Hvězdičkou (*) jsou označeni členové pracovních skupin vertikální struktury („čtyř garančních a stimulujících pilířů“), kteří jsou členy Krajské koordinační skupiny.

Předmětem postupného zavádění a rozvoje Systému bude:

- 1) Vytvoření a fungování krajských sítí podpory nadání (KSPN), jako sub-sítí Národní sítě podpory nadání (NSPN) **s využitím** již existující celorepublikové **Sítě podpory nadání (SIPON)** – která spojuje zkušenost a praxi pedagogů a institucí neformálního a formálního vzdělávání a vytváří podmínky pro aktivní účast dalších klíčových aktérů (zvl. VŠ, výzkumných, odborných pracovišť, zaměstnavatelů, NNO, veřejné a státní správy) – **jako platformy aktivních a špičkových subjektů v oblasti** v těchto funkcích:
 - poskytování informací, odborně garantovaných služeb (zvl. pro pedagogy a žáky), výměna zkušeností, sdílení a rozšiřování kapacit a zdrojů a pro realizaci aktivit pro žáky, vzdělávání žáků, pedagogů, psychologů, organizátorů aktivit
 - zpřístupnění zkušeností a dobré praxe pro zlepšení nabídky vzdělávacích příležitostí pro žáky, a pro vzdělávání pedagogů a vedení škol a SVC
 - zvyšování kvality aktivit pro nadané žáky, přípravy pedagogů a aktérů, hledání cest a modelů efektivního financování, odborného zajištění péče o nadané na lokální, regionální i národní úrovni
 - zapojení do zahraničních aktivit, zejména Evropské sítě podpory nadání a efektivní
 - využití těchto vazeb pro rozvoj péče o nadané
 - činnost regionálních, místních, školních (institucionálních) středisek podpory nadání
 - zapojení zaměstnavatelů
- 2) Využití a další rozvoj **Modulárního systému vzdělávání** pedagogů a organizátorů aktivit pro nadané žáky (MOSV) v těchto aspektech:
 - variabilitě, tak aby odpovídal aktuálním (různorodým a širokým) potřebám vzdělávání pedagogů a dalších expertů pro práci s nadanými žáky ve školách i volnočasových aktivitách
 - flexibilitě zvláště k limitovaným možnostem podmínek práce s nadanými ve školách a školských zařízeních
 - využití synergie možností školní a mimoškolní péče o nadané a vlastních i externích (regionálních i národních) kapacit při péči o nadané

Postupné zavádění Systému začne ve dvou krajích (Plzeňském a Královéhradeckém). Bude navazovat na výsledky dosažené během projektu PERUN v těchto krajích při rozvoji fungování regionálních center podpory nadání (např. aktivní účast univerzit v obou krajích, NNO Techmanie Science Centra a SVC v Plzni). Modulární systém vzdělávání bude aplikován pro přípravu jednotlivců a týmů členů sítě podle jejich konkrétních potřeb, stavu a vize péče o nadané na pracovišti a podle zapojení pracoviště do Sítě podpory nadání. Funkčnost Systému bude prověřena realizací a kvalitou aktivit pro žáky, vzděláváním učitelů a zapojením různých typů škol, SVC a odborných pracovišť i dalších aktérů (zvl. KÚ, NNO, zaměstnavatelů a VŠ) do činnosti regionální sítě. Důležitým faktorem bude úroveň koordinace a spolupráce krajské koordinační skupiny s „vertikálními“ pracovními skupinami „pilíři“ při zajištění základních funkcí a služeb KSPN a jejich odborné úrovni.

Hlavní výstupy první etapy zavádění budou:

- Dvě fungující krajské sítě podpory nadání provázané s NSPN a SIPON, které s podporou NIDV poskytují v daném regionu kvalitní nabídku aktivit pro kognitivně nadané s využitím regionálních kapacit a zdrojů; profily kompetencí a činností klíčových rolí (koordinátor péče o nadané na pracovišti, v regionu, mentor nadaného žáka, mentor učitele nadaného žáka, učitel, pedagog volného času)
- Soustava služeb (informační, metodická podpora, vzdělávání, vývoj a realizace aktivit pro NŽ) k zajištění podpory nadaným žákům a k prohloubení či získání kvalifikace pedagogů a rozvoj kompetencí dalších pracovníků podílejících se na péči o nadané děti, žáky; sekundárně pro rozvoj kompetencí a potenciálu nadaných dětí, žáků

Další zavádění a rozvoj Systému – širší implementace

Na základě výsledků provozu KSPN v první etapě budou dále postupně zaváděny KSPN v dalších regionech, dále se budou rozvíjet kapacity a funkce KSPN i sítě národní s akcentem na podporu sdílení kapacit, spolupráce mezi sub-sítěmi a účinného fungování mechanismů státního vlivu, stimulace a garance kvality péče o nadané ve formálním i neformálním vzdělávání.

4 Aktivity do 30. 6. 2015 (první etapa zavádění)

V uvedeném období dojde k nastavení podmínek, definování metod a postupů zavádění KSPN, výběru partnerů a zprovoznění sítí. Jsou plánovány tyto hlavní aktivity:

1. Příprava KSPN ve dvou regionech (zvl. výběr pracovišť, pracovníků, ustavení forem spolupráce, dohody o plánu a postupu aktivit)
Vzdělávání pedagogů a organizátorů aktivit pro nadané s využitím Modulárního systému vzdělávání – v rámci Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP i DVPP ZV, dále jen DVPP)
2. Příprava metod monitorování a evaluace aktivit a výsledků fungování KSPN (vč. indikátorů kvality fungování Krajské sítě podpory nadání na školách, SVCČ, kvality vzdělávání) ve spolupráci s ČŠI, dle stávajících metodik ČŠI pro hodnocení práce s nadanými žáky a hodnocení DVPP
3. Realizace aktivit pro nadané žáky v regionu a provoz služeb pro pedagogy (např. konzultační služba pro tvorbu, realizaci a hodnocení Individuálního vzdělávacího plánu žáka)

Během prvního půl roku do 31. 12. 2014 se uskuteční především:

1. a) Výběr členů KSPN (dle zkušeností se Středisky podpory nadání PERUN v kraji)
b) Zahájení činnosti Krajské koordinační skupiny KSPN
2. Prezenční akce pro členy i koordinační skupiny KSPN, které budou podporovány online prostředím pro informace, komunikaci a aktivní účast členů KSPN (s využitím online prostředí Talentovani.cz)
3. Identifikují se aktuální vzdělávací potřeby členů KSPN v péči o nadané a zahájí se vzdělávání (s využitím MOSV)
4. Podpoří se zapojování nadaných žáků a pracovníků členů sítě do regionálních nebo celorepublikových aktivit SIPON
5. Vyhodnotí se činnost KSPN i jednotlivých členů a připraví se plán aktivit pro NŽ, vzdělávání členů sítě a úkolů pro (Koordinační skupinu) KSPN k zajištění a sdílení zdrojů včetně rozvoje spolupráce s ostatními sítěmi.

5 Aktivity na období 1. 7. 2015 – 31. 12. 2016 (další zavádění a rozvoj systému – širší implementace)

Hlavní cíle školního roku 2015/2016 roku jsou:

- zahájení činnosti dalších šesti Krajských sítí podpory nadání jako součástí Národní sítě podpory nadání ve vazbě na fungování stávajících KSPN a SIPON
- příprava pedagogických a dalších pracovníků a zahájení spolupráce na pracovišti (školy, SVCČ), v místě a regionu jako součást vzdělávání, připraveného podle aktuálních potřeb partnerů krajské sítě s využitím stávajících modulů MOSV
- realizace aktivit a služeb pro žáky a učitele s využitím sdílených kapacit regionální a národní sítě, příprava aktivit založených na spolupráci mezi KSPN a jednotlivých KSPN se zahraničními partnery (sousední země – Rakousko, Slovensko, Německo)

Hlavní cíle období 1. 7. 2016 – 31. 12. 2016 jsou:

- ustavení a zahájení činnosti KSPN ve zbývajících šesti regionech a zahájení plného provozu soustavy sítí
- příprava pedagogů a týmů partnerských pracovišť s využitím typových programů přípravy pro jednotlivé role (např. školní koordinátor péče o nadané) z rozvíjeného MOSV
- příprava, realizace a podpora aktivit pro nadané žáky s využitím místní, regionální sítě podpory a péče o nadané, či substruktur celorepublikové SIPON
- realizace akcí a finalizace materiálů (modely řešení, metodické a studijní materiály) pro uplatnění ověřených řešení péče o nadané a přípravy pedagogů a týmů pracovišť v dalších školách a školských zařízeních.

Souběžně v obou etapách bude realizováno pro celou ČR využívání Modulárního systému vzdělávání v rámci DVPP včetně jeho potřebných úprav a rozvoje dle dílčích výsledků postupného zavádění Systému a rozvoje sítí.

Dílčí úkoly rozdělit do dvou skupin:

1) Koordinace, zavádění, stimulace a další rozvoj funkcí sítí – zvláště součinnosti při zvyšování kvality aktivit pro NŽ, sdílení kapacit a zdrojů podpory nadání

1.1) **Koordinace a stimulace činnosti sítí** tak, aby se prosazovala vzdělávací politika státu v oblasti podpory nadání a síť plnila hlavní funkce:

- a) Vzdělávání (členů sítí i mimo sítě)
- b) Sbírání, sdílení a využívání zkušeností (zvl. v podobě aktivit pro žáky, vzdělávání pedagogů, ale i ostatních organizátorů – ne-pedagogů, sběr materiálů pro tvorbu kurzů DVPP)
- c) Informování (uvnitř i navenek) – pro odbornou a pedagogickou veřejnost, žáky, rodiče, ostatní aktéry systému péče o nadané
- d) Podpora realizace aktivit pro NŽ
- e) Zvyšování kvality a efektu aktivit a péče o nadané
- f) Zahraniční spolupráce členů sítí, i aktivity v rámci European Talent Support Network
- g) Sdílení kapacit a zdrojů, podpora členů sítí podpory nadání
- h) Návrh a pilotní implementace motivačních akcí stimulujících aktivní účast institucí a pracovníků v oblasti péče o nadané

1.2) **Podpora spolupráce sítí podpory nadání s ostatními aktéry**

- a) Organizování akcí, činnosti pracovních/zájmových skupin (propagace, získávání a sdílení zdrojů a kapacit)
- b) Průběžná činnost s využitím kombinací prezenčních a online aktivit v prostředí, které využívá online komponent PERUN („e-portfolia“, „bursa“, „shop“)

Pozn.: Tato činnost sítí je důležitá zvl. pro získávání zdrojů (např. finančních, odborných, kapacit odborných pracovišť a zařízení, reálných odborných problémů využitelných pro práci s NŽ).

2) Vývoj, aplikace a rozšiřování vzdělávání – implementace a přizpůsobování modulárního systému vzdělávání, aby pokrýval nejdůležitější potřeby škol a školských zařízení pro systematickou práci s nadanými

2.1) Oblast DVPP

Akreditace vytvořených modulů jako kurzů DVPP a jejich nabídka v rámci DVPP

- a) Identifikace (vzdělávacích) potřeb pedagogů, škol, školských zařízení, ale i nadaných žáků pro využití a další rozvoj modulárního systému vzdělávání
- b) Tvorba a úpravy stávajících modulů, aby byly použitelné v DVPP a DVPP ZV

2.2) **Vzdělávání, které nespadá pod DVPP** – vývoj, realizace a evaluace aktivit

- a) Pro ne-pedagogy (organizátory akcí a oborové experty) – osvětové a vzdělávací akce s cílem zajistit jejich komunikaci, spolupráci a efektivní součinnost se školami a školskými zařízeními.
- b) Pro nadané žáky – aktivity související se vzděláváním pedagogů (zvl. pro zajištění praktické části vzdělávání)

6 Seznam použitých zkratk

ČŠI	Česká školní inspekce
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP ZV – pro zájmové vzdělávání)
KP NIDV	Krajské pracoviště NIDV
KSPN	Krajská síť podpory nadání
KÚ	Krajský úřad
MNŽ	Mimořádně nadaný žák
MOSV	Modulární systém vzdělávání pedagogů a organizátorů aktivit pro nadané žáky
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy České republiky
NIDM	Národní institut dětí a mládeže
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NNO	Nevládní a neziskové organizace
NSPN	Národní síť podpory nadání (propojená soustava spolupracujících KSPN)
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
NŽ	Nadaný žák
OGAN	"Organizátor" aktivit pro nadané (pedagog, pracovník školského zařízení, psycholog, oborový expert, pracovník zapojený do přípravy aktivity – poradce, odborný vedoucí práce, hodnotitel, porotce, autor úloh, organizátor vlastní soutěže)
PERUN	Projekt Péče, rozvoj a uplatnění nadání (2011–2014)
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
RPS	Resortní pracovní skupina k péči o nadané MŠMT
SIPON	Síť podpory nadání (celorepubliková zájmová síť subjektů aktivních v práci s NŽ ustavená v projektu PERUN)
SOČ	Středoškolská odborná činnost
SOUTĚŽE	Soutěže a přehlídky organizované pro děti, žáky a studenty škol a školských zařízení v zájmovém vzdělávání vyhlášené nebo spolu vyhlášené Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (Vyhl. č. 55/2005)
SPONA	Středisko podpory nadání
SŠ	Střední škola
SVČ	Středisko volného času
System	System podpory a péče o nadané
TC NIDV	Talentcentrum NIDV
VŠ	Vysoká škola
ZŠ I	Základní škola první stupeň
ZŠ II	Základní škola druhý stupeň

Příloha 3: Návrh konkrétních aktivit pro období let 2014–18 za MŠMT, NIDV, NÚV a ČŠI

Legenda k záhlaví tabulky: J – jednorázová aktivita, O – opakovaná aktivita; S – financování ze státního rozpočtu, J – jiné zdroje financování

Oblast	Úkol	Specifikace (návrh konkrétních aktivit pro období let 2014–18)	Typ aktivity (J nebo O)	Realizátor	rok zahájení	rok ukončení	Předpokládané zdroje financování
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	aktivně vyhledávat a vytvářet příležitosti k identifikaci, rozvoji a uplatnění všech typů nadání bez ohledu na věk od předškolního až k celoživotnímu vzdělávání	vyhlásit rozvojový a dotační program zaměřený na podporu rozvoje nadání jednotlivých žáků a studentů včetně podpory jejich pedagogů	O	MŠMT	2015	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	zahrnout kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání do dlouhodobého záměru vzdělávání a vzdělávací soustavy ČR na léta 2016–2020	J	MŠMT	2015	2016	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	pokračovat v rozvojovém programu Excelence středních škol a rozšířit ho o oblast základních a vysokých škol	O	MŠMT, NIDV	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	pokračovat v rozvojovém a dotačním programu Podpora soutěží a přehlídek v zájmovém vzdělávání včetně navazujících mezinárodních soutěží	O	MŠMT	2014	2018	S

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	pokračovat v garanci a centrální organizaci 14 soutěží vyhlášených MŠMT včetně jejich mezinárodní nadstavby	O	NIDV	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	v rámci procesu inovací RVP upravovat kurikulární dokumenty tak, aby více přispívaly k vytváření kvalitních podmínek pro rozvoj nadání dětí a žáků	O	NÚV	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	spolupráce se společností Hogrefe – Testcentrum na adaptaci a standardizaci neverbálního inteligenčního testu SON-R 6–40	J	NÚV	2014	2017	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	zpracovat standardizační studii k testu tvořivosti Vytváření příběhů	J	NÚV	2014	2015	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	aktualizovat Standard komplexního vyšetření mimořádného nadání v PPP (převedení na Standard komplexního vyšetření MN s rozdělením kompetencí mezi pracovníky ŠPZ a učitele škol)	J	NÚV	2014	2015	S

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	vyvíjet aktivity pro identifikaci nadaných pro všechny stupně vzdělávání včetně celoživotního učení	O	NIDV	2014	2018	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	v rámci rozvoje aktivit pro žáky (tvorba, modifikace, evaluace, využití pro přípravu pedagogických pracovníků) navrhnout, verifikovat a distribuovat metodiky identifikace nadání	O	NIDV	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	ke katalogu podpůrných opatření vytvořit metodiku k opatřením pro nadané	J	MŠMT, NÚV	2015	2016	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	vyhledávat a zpřístupňovat příklady dobré praxe podpory nadání ve škole a mimo školu	O	NIDV	2015	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	vyhledávat a zpřístupňovat příklady dobré praxe v oblasti využívání ICT (tabletů, chytrých telefonů, ...) pro podporu nadání	O	NÚV	2015	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	příprava speciálních (výukových) materiálů pro podporu nadání v rámci jednotlivých oborových didaktik	O	NÚV	2015	2018	S

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	v rámci rozvoje aktivit pro žáky (tvorba, modifikace, evaluace, využití pro přípravu pedagogických pracovníků) navrhnout, verifikovat a distribuovat metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole a mimo školu	O	NIDV	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	podporovat organizování odborných soustředění, letních škol, seminářů s cílem poskytnout nadaným žákům odbornou přípravu pro účast v národních a mezinárodních soutěžích	O	NIDV	2014	2018	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	ve spolupráci s krajskými pracovišti NIDV vytvořit přehlednou databázi lektorů, konzultantů, hodnotitelů s doloženým odborným profilem pro hodnocení odborných žákovských prací s cílem zvýšit odbornou úroveň porot na nižších soutěžních úrovních.	J	NIDV + KP	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání		poskytnout stipendia žákům SŠ, kteří prokázali svoje schopnosti v předmětových olympiádách a soutěži SOČ, a podporu školitelům z VŠ, kteří budou poskytovat žákům SŠ odbornou podporu, s cílem provázat péči o nadané mezi jednotlivými stupni vzdělávání (Podpora studentů a školitelů – pilotní ověření v r. 2014)	O	NIDV	2014	2018	S+J

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	podporovat rozvoj nadání ve volnočasových aktivitách	pokračovat v činnosti konzultačních středisek pro fyziku, chemii, biologii a zahraniční soutěže	O	NIDV	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	podporovat rozvoj nadání ve volnočasových aktivitách	pokračovat v nabídce on-line vzdělávání pro nadané v přírodních vědách Talnet	O	NIDV	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat poradenské a konzultační služby dostupné online	provoz online poraden pro pedagogy, rodiče a organizátory aktivit na portálu talentovani.cz	O	NIDV-TC	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat poradenské a konzultační služby dostupné online	provoz Konzultačního centra NÚV v oblasti podpory nadání	O	NÚV	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	podporovat podnikovou sféru v oblasti rozvoje a uplatnění nadání	začlenit tematiku nadání do plánu činnosti oborových skupin NÚV a zprostředkovávat informace o vzdělávání a zaměstnání nadaných žáků a absolventů zástupcům podnikové sféry	O	mezirezortní pracovní skupina při MŠMT, NÚV	2016	2018	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	podporovat podnikovou sféru v oblasti rozvoje a uplatnění nadání	vytvářet příležitosti pro zapojení zaměstnavatelů do péče o nadané – BURSA (mezi zaměstnavateli, organizátory, žáky a aktivitami, E-portfolia)	O	NIDV	2014	2018	S+J

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	podporovat podnikovou sféru v oblasti rozvoje a uplatnění nadání	zajistit vytvoření seznamu témat jednotlivých resortů, které budou řešeny v rámci žákovských a studentských odborných prací a projektů	O	mezirezortní skupina při MŠMT	2015	2018	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	systematicky využívat všech dostupných možností a pobídek k zavádění a podporování aktivit podílejících se nebo přímo zaměřených na využití potenciálu nadaných v ČR	aktivně vytvářet příležitosti a podmínky pro studium nadaných na českých vysokých školách, a to i pro zahraniční studenty	O	mezirezortní skupina při MŠMT	2015	2018	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	systematicky využívat všech dostupných možností a pobídek k zavádění a podporování aktivit podílejících se nebo přímo zaměřených na využití potenciálu nadaných v ČR	aktivně vytvářet příležitosti a podmínky pro uplatnění nadaných v českých vědecko-výzkumných a vývojových institucích, na VŠ, na trhu práce (aktuálně v oborech, v nichž ČR dosahuje světové nebo evropské úrovně) a při zavádění inovací obecně	O	mezirezortní skupina při MŠMT	2015	2018	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	systematicky využívat všech dostupných možností a pobídek k zavádění a podporování aktivit podílejících se nebo přímo zaměřených na využití potenciálu nadaných v ČR	aktivně vytvářet příležitosti a podmínky pro využívání zkušeností českých špičkových odborníků pracujících v zahraničí při vzdělávání a uplatnění nadaných v ČR	O	mezirezortní skupina při MŠMT	2015	2018	S+J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	vytvořit podmínky pro zajištění odborných kompetencí aktérů podílejících se na rozvoji nadání a péči o nadané	doporučit vysokým školám a asociaci děkanů fakult vzdělávajících pedagogy, speciální pedagogy a psychology zařadit jako povinnou i volitelnou součást studijních programů oblast identifikace, rozvoje a uplatnění nadání včetně tvořivosti	O	MŠMT	2014	2018	S

2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	vytvořit podmínky pro zajištění odborných kompetencí aktérů podílejících se na rozvoji nadání a péči o nadané	do požadavků na pedagogické profese v připravovaném kariérním řádu začlenit i znalosti a dovednosti související s podporou nadání a vzděláváním nadaných	O	MŠMT, NIDV	2014	2016	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	vytvořit podmínky pro zajištění odborných kompetencí aktérů podílejících se na rozvoji nadání a péči o nadané	vytvořit a ověřovat návrh kompetenčních profilů a činností koordinátorů péče o nadané (psycholog, speciální pedagog, učitel, školní koordinátor, koordinátor SVČ)	O	NÚV, NIDV, pracovní skupiny koordinátorů	2015	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	vytvořit podmínky pro zajištění odborných kompetencí aktérů podílejících se na rozvoji nadání a péči o nadané	doporučit vysokým školám a uložit NIDV zařazení tématu organizace vzdělávání nadaných do vzdělávání ředitelů (funkční studium)	O	MŠMT	2014	2016	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	připravovat a realizovat programy DVPP z oblasti péče o nadané určené pro poradenské pracovníky škol a ŠPZ	O	NÚV	2014	2018	S+J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	metodicky podporovat a koordinovat činnost pracovních skupin koordinátorů péče o nadané (psychologové a speciální pedagogové)	O	NÚV	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	metodicky podporovat a koordinovat činnost pracovní skupiny (pracovních skupin) koordinátorů péče o nadané – pedagogů	O	NÚV	2016	2018	S

2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	metodicky podporovat a koordinovat činnost pracovní skupiny koordinátorů péče o nadané pro oblast soutěží a volnočasových aktivit	O	NIDV	2015	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	pokračovat ve vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří působí především v oblasti středního vzdělávání a věnují se (nebo se hodlají věnovat) aktivitám souvisejícím se soutěží Středoškolská odborná činnost s využitím vzdělávacího programu ověřeného v projektu PERUN	O	NIDV	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	vytvořit efektivní vzdělávání s ohledem na různé role, obory, cílové skupiny a formy práce s nadanými	rozvíjet systém modulárního vzdělávání pro pedagogické pracovníky a klíčové aktéry oblasti s cílem pokrýt nabídkou vzdělávání všechny kritické procesy praxe vyhledávání, vzdělávání, péče a uplatnění (profesní orientace) nadaných	O	NIDV	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	využít pro vzájemnou spolupráci síť podpory nadání	zajistit výměnu zkušeností a rozvoj v síti podpory nadaných (SIPON) a v rámci ní zvláště u regionálních středisek podpory nadání a excelence (SPON)	O	NIDV	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli a profesními svazy/organizacemi	šířit motivační a informační materiály o možnostech participace zaměstnavatelů na vzdělávání a zaměstnávání nadaných žáků a absolventů včetně příkladů dobré praxe	O	meziresortní skupina při MŠMT, NÚV	2017	2018	S+J

2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	zapojit do řešení otázek podpory nadání externí experty	vytvořit skupinu expertů – externích spolupracovníků NIDV a NÚV pro řešení otázek souvisejících s oblastí péče o nadané	O	NIDV, NÚV	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	prohloubit spolupráci s vysokými školami, Akademií věd a dalšími vědeckovýzkumnými institucemi	iniciovat prohloubení spolupráce s VŠ, AV a dalšími VVI	O	MŠMT	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	prohloubit spolupráci s vysokými školami, Akademií věd a dalšími vědeckovýzkumnými institucemi	v rámci soutěží NIDV rozvíjet spolupráci s VŠ, pracovišti AV, ČSVTS a odbornými společnostmi	O	NIDV	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	nabídnout odborným pracovníkům samospráv na úrovni obcí i krajů možnost rozvoje jejich profesních kompetencí v oblasti podpory nadání a péče o nadané a zajistit naplnění této nabídky	ve spolupráci s Institutem veřejné správy, VŠ a vzdělávacími institucemi nabídnout odborným pracovníkům samospráv možnost rozvoje jejich profesních kompetencí v oblasti podpory nadání	O	MŠMT, RPS	2015	2018	S
3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	do katalogu podpůrných opatření zařadit i opatření pro podporu nadaných	J	MŠMT ve spolupráci s NÚV a NIDV	2014	2016	S
3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	aktualizovat/vymezit kategorie nadaný žák a mimořádně nadaný žák	J	MŠMT ve spolupráci s NÚV a NIDV	2014	2016	S
3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	zahrnout do typů nadání uvedených ve Vyhlášce 73 manuální dovednosti	J	MŠMT ve spolupráci s NÚV a NIDV	2014	2016	S

3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	v rámci inovací RVP PV podrobněji rozpracovat oblast podpory rozvoje nadání	J	MŠMT ve spolupráci s NÚV a NIDV	2014	2016	S
3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	zajistit průchodnost mezi vzdělávacími stupni, zejména mezi SŠ a VŠ	J	MŠMT ve spolupráci s NÚV a NIDV	2015	2017	S
3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	uznávat vybrané aktivity pro nadané v rámci formálního vzdělávání	J	MŠMT ve spolupráci s NÚV a NIDV	2015	2017	S
3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	vytvořit na škole pozici koordinátora pro podporu nadání	J	MŠMT ve spolupráci s NÚV a NIDV	2015	2017	S
3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	vytvořit v SVČ pozici koordinátora pro podporu nadání	J	MŠMT ve spolupráci s NÚV a NIDV	2015	2017	S
3 – právní předpisy	upravit právní předpisy tak, aby i nadaným vytvořily podmínky pro maximální rozvoj jejich potenciálu	poskytnout pedagogům více času na přípravu a přímou pedagogickou činnost v oblasti podpory nadání	O	MŠMT ve spolupráci RPS	2015	2017	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	zajistit snadnou dostupnost validních informací pro odbornou i laickou veřejnost včetně jejich medializace a aktivně šířit relevantní informace k potenciálním cílovým skupinám	propojit portál www.talentovani.cz poskytující informace z oblasti nadání a péče o nadané s portálem rvp.cz , případně s dalšími webovými portály zaměřenými na uvedenou oblast a vytvořit jednotný informační systém obsahující i informace o výstupech projektů financovaných z ESF	O	NIDV, NÚV	2015	2018	S

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	pravidelně pořádat mezinárodní konference a vysílat zástupce ČR na mezinárodní konference pořádané v zahraničí	vysílat zástupce na mezinárodní konference z oblasti podpory nadání a péče o nadané	O	MŠMT, NÚV, NIDV	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	pravidelně pořádat mezinárodní konference a vysílat zástupce ČR na mezinárodní konference pořádané v zahraničí	uspořádat mezinárodní konferenci aktérů péče o nadané	J	NIDV	2015	2015	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	systematicky zapojovat ČR do mezinárodních struktur z oblasti podpory nadání	pravidelně vysílat zástupce NÚV a NIDV na jednání CEE-Fora	O	MŠMT	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	systematicky zapojovat ČR do mezinárodních struktur z oblasti podpory nadání	spolupracovat v oblasti vědeckých soutěží studentů SŠ v rámci zemí Visegrádské čtyřky	O	NIDV	2014	2018	
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi nadanými, jejich učiteli a organizátory aktivit	rozvíjet soutěže pro žáky ZŠ a SŠ formou recipročních výměn žáků v rámci Evropy, účastí na zahraničních soutěžních a nesoutěžních aktivitách	O	NIDV	2014	2018	S

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi nadanými, jejich učiteli a organizátory aktivit	rozvíjet spolupráci se špičkovými vědeckými pracovišti v zahraničí pro realizaci aktivit pro nadané a její využití pro výzkum (zvl. evropská talentcentra, zahraniční výzkumné instituce a společnosti (ECHA, WCGTE, NAGC ...))	O	NIDV	2014	2015	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	navázat užší spolupráci se Slovenskem	rozvinout spolupráci v oblasti kurikula a podpory nadání	O	NÚV, NIDV	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	navázat užší spolupráci se Slovenskem	úzce spolupracovat s JUVENTOU, pracovišti a soutěžemi z oblasti PON	O	NIDV	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	sledovat zahraniční výzkumy a strategické dokumenty	zveřejňovat výsledky relevantních zahraničních výzkumů a strategických dokumentů	O	NÚV ve spolupráci s NIDV	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	aktivně podporovat domácí výzkum a vývoj	pokračovat v longitudinálním výzkumu kognitivně mimořádně nadaných žáků	J	NÚV	2014	2018	S

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	vytvářet příležitosti pro realizaci výzkumu s nadanými	využívat výsledků aktivit NIDV pro výzkum nadaných (zvl. data ze soutěží, Talnet)	O	NIDV	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	publikačně podporovat výzkum	zajistit vydávání odborného časopisu Svět nadání	O	NIDV	2014	2018	S
5 – monitorování a evaluace	do strategických i operativních dokumentů resortů podílejících se na systému podpory nadání zahrnovat dlouhodobé i krátkodobé cíle z této oblasti včetně dohodnutých indikátorů a kritérií jejich naplňování		O	meziresortní skupina při MŠMT	2014	2018	S
5 – monitorování a evaluace	průběžně monitorovat fungování jednotlivých složek systému i systému jako celku	provádět šetření u aktérů péče o nadané (postupně v těchto segmentech: MŠ, ZŠ, SŠ, VŠ, SVC a NNO)	O	NIDV ve spolupráci s NÚV	2015	2018	S
5 – monitorování a evaluace	průběžně monitorovat fungování jednotlivých složek systému i systému jako celku	monitorovat činnosti krajských koordinátorů péče o nadané a navrhnout jejich změny	O	NÚV	2017	2018	S
5 – monitorování a evaluace	vytvářet a ověřovat evaluační kritéria pro všechny hlavní typy aktivit a aktérů	pokračovat ve spolupráci s firmou INTEL a s European Schoolnet při nastavování a ověřování evaluačních kritérií vědeckých soutěží v rámci Evropy	J	NIDV	2014	2014	

5 – monitorování a evaluace	vytvářet a ověřovat evaluační kritéria pro všechny hlavní typy aktivit a aktérů	provádět evaluaci dokumentu Standard komplexního vyšetření mimořádného nadání	O	NÚV	2017	2018	S
5 – monitorování a evaluace	využít pro monitorování a evaluaci výsledky národních a mezinárodních šetření a výzkumů, testování ČŠI a další dostupné zdroje informací postihující stav a vývoj našeho vzdělávacího systému	do systému inspekční činnosti ČŠI zahrnout aktivity, prostřednictvím kterých bude možné monitorovat a hodnotit vzdělávání nadaných v rámci vzdělávacího systému ČR (včetně využití dat z mezinárodních srovnání OECD a dalších, která jsou v kompetenci ČŠI)	O	ČŠI	2014	2018	S
5 – monitorování a evaluace	průběžným a systematickým prováděním evaluace systému podle nastavených kritérií zajišťovat jeho inovaci a aktivně ovlivňovat vzdělávací politiku v oblasti identifikace, podpory a uplatnění nadání	navrhovat a verifikovat kritéria pro evaluaci vybraných aspektů systému podpory nadání	O	RPS, NIDV, NÚV	2015	2018	S
6 – koordinace	na MŠMT vytvořit pozici koordinátora a určit koordinační útvar pro oblast podpory nadání		J	MŠMT	2014	2014	S
6 – koordinace	vytvořit mezíresortní pracovní skupinu pro podporu nadání při MŠMT		J	MŠMT	2014	2014	S
6 – koordinace	komunikovat problematiku podpory nadání s připravovanou Radou pro vzdělávání		O	MŠMT	2014	2018	S
6 – koordinace	koordinovat nabídku programů DVPP z oblasti podpory rozvoje nadání a péče o nadané realizovaných v rámci vzdělávacích institucí MŠMT		O	MŠMT	2014	2018	S

6 – koordinace	rozšířit RPS pro podporu nadání o zástupce oddělení 211, 213 a skupiny III MŠMT, škol, ŠPZ, NNO a krajů, aby byla reprezentativním zastoupením talentcenter a OPŘO podílejících se na podpoře nadání		J	MŠMT	2014	2014	S
6 – koordinace	zajistit koordinaci činnosti RPS, kterou dosud vykonával NÚV		O	NIDV	2014	2018	S
6 – koordinace	vytvořit pracovní skupinu (skupiny) koordinátorů péče o nadané – pedagogů		J	NÚV	2015	2015	S
6 – koordinace	vytvořit pracovní skupinu krajských koordinátorů pro oblast soutěží a volnočasových aktivit pro podporu nadání		J	NIDV	2014	2014	S
6 – koordinace	využít výstupů projektu PERUN k vytváření krajských sítí podpory nadání a jejich propojení s celorepublikovou SIPON	postupně vytvářet krajské sítě podpory nadání	O	NIDV	2014	2016	S
6 – koordinace	nabízet metodickou pomoc při koordinaci podpory rozvoje nadání a péče o nadané na krajské, lokální a místní úrovni s využitím již existujících struktur a institucí	bude realizovat NIDV jako člen a koordinátor SIPONu (zejména v rámci sítě talentcenter)	O	NIDV	2014	2018	S

Příloha 4 Nabídka konkrétních aktivit pro období let 2014–18 za spolupracující subjekty

Legenda k záhlaví tabulky: J – jednorázová aktivita, O – opakovaná aktivita; S – financování ze státního rozpočtu, J – jiné zdroje financování

Oblast	Úkol	Specifikace (nabídka konkrétních aktivit pro období let 2014–18)	Typ aktivity (J nebo O)	Realizátor	rok zahájení	rok ukončení	Předpokládané zdroje financování
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	aktivně vyhledávat a vytvářet příležitosti k identifikaci, rozvoji a uplatnění všech typů nadání bez ohledu na věk od předškolního až k celoživotnímu vzdělávání	pokračovat v garanci a centrální organizaci 5 soutěží vyhlašovaných MŠMT: Matematická olympiáda, Fyzikální olympiáda, Turnaj mladých fyziků, Celostátní matematická soutěž žáků SOŠ a SOU, Matematický klokan; včetně organizace doprovodných soustředění pro řešitele a 6 mezinárodních nástaveb (Mezinárodní matematická olympiáda, Mezinárodní fyzikální olympiáda, Mezinárodní turnaj mladých fyziků, Mezinárodní olympiáda v informatice, Středoevropská matematická olympiáda, Středoevropská olympiáda v informatice)	O	JČMF	2014	2018	S

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	aktivně vyhledávat a vytvářet příležitosti k identifikaci, rozvoji a uplatnění všech typů nadání bez ohledu na věk od předškolního až k celoživotnímu vzdělávání	organizace soutěží pro vysokoškoláky: Soutěž studentů vysokých škol ve vědecké činnosti v matematice, Celostátní soutěž diplomových, rigorózních a bakalářských prací z didaktiky fyziky	O	JČMF	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	aktivně vyhledávat a vytvářet příležitosti k identifikaci, rozvoji a uplatnění všech typů nadání bez ohledu na věk od předškolního až k celoživotnímu vzdělávání	poskytovat nadaným středoškolákům příležitost studia v programech CTYOnline a CTY Summer centra CTY Johns Hopkins, USA	O	Nadané dítě o. s. AFCSLS	2014	2018	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	aktivně vyhledávat a vytvářet příležitosti k identifikaci, rozvoji a uplatnění všech typů nadání bez ohledu na věk od předškolního až k celoživotnímu vzdělávání	realizovat prezenční program Objevitelské soboty pro nadané a zvědavé žáky základních škol a středoškoláky v různých městech ČR	O	Nadané dítě o. s. AFCSLS	2014	2018	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	Magická fyzika – putovní pásmo překvapivých experimentů pro studenty SŠ (ve 45 minutách 15 zajímavých pokusů)	O	MFF UK	2014	2018	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	pokusy pro střední školy – pravidelný cyklus experimentálních "přednášek" (mechanika, molekulární fyzika a termika, akustika, optika, kmitání a vlnění, elektřina a magnetismus)	O	MFF UK	2014	2018	S + J

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	vytvořit systém přednášek a vzdělávacích aktivit pro žáky středních odborných škol, v tomto směru oslovit profesní svazy, firmy, VŠ, nejprve v rámci Pardubického kraje	O	PaedDr. Sobolová ve spolupráci s VŠ, profesními svazy a firmami	2014	2018	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	poskytovat kontinuální systematickou podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání v oblasti formálního, zájmového i neformálního vzdělávání na všech úrovních od předškolní až po vysokoškolskou	v rámci projektu Otevřená věda realizace středoškolských a vysokoškolských stáží pro talentované studenty v oblasti přírodních věd – pod vedením vědeckých pracovníků na ústavech AV ČR a na univerzitách po celé ČR	O	Středisko společných činností AV ČR, Odbor projektů a grantů	2014	2015	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	korespondenční semináře (MKS, FYKOS, KSP, M&M, Pralinka, Výfuk, Pikomat) – mohou sloužit pro identifikaci nadaných	O	MFF UK	2014	2018	S (+ J)
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	kroužek fyziky (pro SŠ a ZŠ, případně dalším zájemcům) – experimentuje se s různými pomůckami, navštěvují exkurze – slouží jako motivace pro rozvoj nadání a realizuje jej	O	MFF UK	2014	2018	S (+ J)
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	kroužek robotizace a automatizace pro 2. st. ZŠ	O	MFF UK	2014	2018	S + J

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	realizace Dne doktorských studentů (Day of doctoral students) matematické sekce	O	MFF UK	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	screeningové behaviorální škály – standardizace zahraniční škály	J	FSSMU	2014	2015	J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	tvorba vlastní screeningové behaviorální škály pro rodiče	J	FSSMU	2014	2015	J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a nástroje pro identifikaci nadání	tvorba vlastní škály na identifikaci speciálních školních schopností, v současnosti matematických 1. stupeň	J	FSSMU	2014	2015	J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	tvorba studijních textů pro řešitele olympiád	O	JČMF	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	tvorba dalších materiálů pro nadané žáky SŠ či žáky se zájmem o fyziku, matematiku, deskriptivní geometrii a informatiku v rámci bakalářských a diplomových prací a prací ČZV budoucích učitelů, materiály jsou volně dostupné, např. matematické jsou na webu KDM	O	MFF UK	2014	2018	S

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	tvorba online výukových zdrojů – Portál středoškolské matematiky na KDM	O	MFF UK	2014	2018	S (+J)
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	korespondenční semináře MFF UK vytvářejí studijní texty, které jsou veřejně přístupné na webu	O	MFF UK	2014	2018	S (+J)
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	realizace kurzů z matematiky pro nadané žáky SŠ včetně tvorby materiálů (v předchozím období podpořeno projektem OPPA "Rozvoj systému vzdělávacích příležitostí pro nadané žáky a studenty v přírodních vědách a matematice s využitím online prostředí")	O	MFF UK	2014	2018	S (+J)
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	vývoj, úpravy a doplňování elektronické sbírky řešených úloh http://fyzikalniulohy.cz	O	MFF UK	2014	2018	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	pořádání Týdne doktorských studentů (Week of Doctoral Students) fyzikální sekce + vznik sborníku z akce	O	MFF UK	2014	2018	S

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	realizace přednášek FYKOSu pro SŠ a jejich učitele, které jsou online vysílané a i zaznamenávané	O	MFF UK	2014	2018	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	realizace Přednášek z moderní fyziky a jejich natáčení	O	MFF UK	2014	2018	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	v rámci projektu Fakultních škol MFF UK budou vznikat pracovní listy pro SŠ	J	MFF UK	2014	2015	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	kroužek fyziky MFF UK spolupracuje s alik.cz na vytváření návodů pro jednoduché pokusy, které jsou umístovány na web s cílem zaujmout pro fyziku a rozvíjet talent v oblasti přírodních věd a zručnosti	O	Alik.cz	2014	2018	J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	vydávání edice Dějin matematiky	O	MFF UK	2014	2018	S (+ J)
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	interaktivní fyzikální laboratoř – možnost pro SŠ provádět se studenty složitější experimenty na MFF UK	O	MFF UK	2014	2018	S + J

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	metodika – program pro rozvoj sociálních kompetencí u rizikových nadaných dětí z 1. stupně ZŠ	J	FSSMU	2014	2015	J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	2E – metodika na vyhledávání nadaných se SPU	J	FSSMU	2014	2016	J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	v rámci projektu Otevřená věda IV bude pro středoškolské pedagogy připraveno 30 názorných výukových hodin z biologie, fyziky a chemie	J	Středisko společných činností AV ČR, Odbor projektů a grantů	2014	2015	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	v rámci projektu Otevřená věda IV bude připravena sada 12 ukázek a návodů pro práci s žáky ZŠ ve školních a mimoškolních aktivitách přírodovědného zaměření.	J	Středisko společných činností AV ČR, Odbor projektů a grantů	2014	2015	S+J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu	tvorba metodických materiálů pro výuku nadaných dětí v 1. – 5. ročníku ZŠ	O	ZŠ, Československé armády 570, Frýdek-Místek	2014	2018	S

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	přizpůsobit úlohy základních kol (domácích, školních) Matematické a Fyzikální olympiády tak, aby byly řešitelné pro co možná nejširší spektrum žáků	J	JČMF	2014	2017	S
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	FYKOSí Fyziklání, Fyziklání online a Matematická soutěž Náboj – průběžná inovace soutěží, rozšiřování, navazování partnerství v dalších zemích	O	MFF UK, MŠMT	2014	2018	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	zapojit další soutěže MFF UK do Programu soutěží a přehlídek středních škol (MaSo, Náboj Junior) a další inovace těchto soutěží	O	MFF UK	2014	2018	S (+ J)
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	inovace soutěže Eurobot	O	MFF UK	2014	2018	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	opětovné pořádání soutěží MFF UK FilmFest a MFF UK FotoFest a jejich inovace	O	MFF UK	2014	několikaletá periodičita	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	nová programátorská soutěž PogamutCup, pogamutcup.com	O	MFF UK	2014	2018	S + J

1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	vytvořit podmínky pro inovaci soutěží, tak aby soutěže motivovaly rozvoj potenciálu všech žáků (ve spolupráci s NÚV – oboroví didaktici)	nová soutěž StoryFest	J	MFF UK	2014	2015	S (+ J)
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání		organizovat výběrové řízení na CTY Summer pro nadané středoškoláky – odborné třítydenní stáže v centrech CTY	O	AFCSLS	2014	2018	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	podporovat podnikovou sféru v oblasti rozvoje a uplatnění nadání	prohlubovat spolupráci olympiád s generálním partnerem	J	JČMF	2014	2018	J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	podporovat podnikovou sféru v oblasti rozvoje a uplatnění nadání	spolupráce MFF UK s firmami (exkurze do provozů, dny firem na MFF)	O	MFF UK	2014	2018	S + J
1 – identifikace, rozvoj a uplatnění nadání	podporovat podnikovou sféru v oblasti rozvoje a uplatnění nadání	provoz kariérně poradenského centra pro studenty MFF UK	O	MFF UK	2014	2018	S

2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	do přípravy budoucích pedagogů, psychologů a speciálních pedagogů zařadit jako povinnou i volitelnou součást studijních programů oblast identifikace, rozvoje a uplatnění nadání včetně tvořivosti v takovém rozsahu, který odpovídá požadavkům na roli pedagoga/psychologa/speciálního pedagoga schopného podporovat a rozvíjet nadání žáků ve svém oboru a dále se v této oblasti vzdělávat	povinnou i volitelnou součástí přípravy budoucích učitelů na MFF UK je práce s talenty (např. povinné předměty Metody řešení matematických úloh, Didaktika matematiky, volitelné Pedagogický seminář I či II, Problémy fyzikálního vzdělávání a mnohé další)	O	MFF UK	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	vytvořit kompetenční profily koordinátorů podpory nadání	obsahová náplň koordinátora pro různé stupně škol	J	FSSMU	2014	2015	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	vzdělávací kurzy pro středoškolské pedagogy s aprobací biologie, chemie a fyziky realizované v rámci projektu Otevřená věda	O	Středisko společných činností AV ČR, Odbor projektů a grantů	2014	2015	S+J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	organizace seminářů a konferencí s tematikou péče o nadané: Moderní trendy v přípravě učitelů fyziky, Ani jeden matematický talent nezmar, Veletrh nápadů učitelů fyziky, Mezinárodní podzimní škola péče o talenty, a další	O	JČMF	2014	2018	J

2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	stáže na pracovištích MFF UK rámci projektu Fakultních škol MFF UK	J	MFF UK	2014	2015	S (+ J)
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	již probíhají, nově se připravují a akreditují a plánují kurzy na KDM pro učitele matematiky (např. "Cyklus témat ze středoškolské matematiky", "GeoGebra nejen ve výuce geometrie")	O	MFF UK	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	konference "Cesty k matematice"	J	KDF MFF UK	2014	2014	S (+ J)
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	organizace krajského kola MO	O	KDF MFF UK, JČMF, MO	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	organizace mezinárodní konference "Historie matematiky"	O	MFF UK + ÚAM FD ČVUT	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	KDM připravuje speciální kurzy pro učitele "šité na míru" konkrétním SŠ v rámci projektu OPPA	O	MFF UK	2014	2015	J

2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	realizace seminářů z historie matematiky pro učitele středních škol	O	MFF UK + ÚAM FD ČVUT	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	škola učitelů informatiky – desetidenní internátní kurs pro učitele informatiky na SŠ	O	KSVI MFF UK, ČIS MOP	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	projekt Heuréka – vzdělávání učitelů fyziky	O	MFF UK, Nadace Depositum Bonum	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	lektorské zajištění přípravných kurzů z matematiky pro středoškoláky – k maturitě a studiu na vysoké škole probíhající na MFF UK	O	MFF UK	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	Univerzita třetího věku	O	MFF UK	2014	2018	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	mimořádné studium	O	MFF UK	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	akreditovaný kurz Psychologie nadaných dětí – pro budoucí učitele, aktuálně pracujeme na e-learningovém kurzu	O	FSS MU, katedra psychologie	2014	2014	J

2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	v systému DVPP zajistit dostatek kvalitních vzdělávacích programů	pořádat školení instruktorů pro programy CTYOnline, případně CTY Summer; zajistit vedení části kurzů CTYOnline lokálními vyškolenými instruktory	O	Nadané dítě o.s., AFCSLS	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli a profesními svazy/organizacemi	spolupráce se středními a vysokými školami – nabídka kolektivního členství škol v JČMF spojená s nabídkou přednášek a seminářů pro pedagogy i žáky a studenty	J	JČMF	2014	2018	
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	prohloubit spolupráci s vysokými školami, Akademií věd a dalšími vědeckovýzkumnými institucemi	zapojit vysoké školy jako partnery programu CTY CE	O	Nadané dítě o.s., AFCSLS	2014	2018	S + J
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	nabídnout odborným pracovníkům samospráv na úrovni obcí i krajů možnost rozvoje jejich profesních kompetencí v oblasti podpory nadání a péče o nadané a zajistit naplnění této nabídky	můžeme vytvořit kurz pro krajské úředníky, aby se lépe orientovali v této problematice	O	FSS MU, katedra psychologie	2014	2016	S
2 – odborné kompetence a vzájemná spolupráce	nabídnout odborným pracovníkům samospráv na úrovni obcí i krajů možnost rozvoje jejich profesních kompetencí v oblasti podpory nadání a péče o nadané a zajistit naplnění této nabídky	zapojení školy v rámci tvorby krajských pracovních skupin pro Moravskoslezský kraj; nabídka ukázky spolupráce školy a zřizovatele v oblasti péče o nadané děti	O	ZŠ, Československé armády 570, Frýdek-Místek	2014	2018	
3 – právní předpisy	vymezit kategorie nadaný žák a mimořádně nadaný žák	máme zájem se zapojit	J	FSSMU	2014	2014	J

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	zajistit snadnou a obecnou dostupnost validních informací pro odbornou i laickou veřejnost včetně jejich medializace a aktivně šířit relevantní informace k potenciálním cílovým skupinám	OVVP rozesílá několikrát ročně hromadnou korespondenci na SŠ a žákům SŠ (poštou i elektronicky), ve které informuje o akcích MFF UK	O	MFF UK	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	zajistit snadnou a obecnou dostupnost validních informací pro odbornou i laickou veřejnost včetně jejich medializace a aktivně šířit relevantní informace k potenciálním cílovým skupinám	organizace akcí: Informační den, Den otevřených dveří, Jeden den s fyzikou, Jeden den s informatikou, Noc s informatikou a další akce pro veřejnost. Náplní jsou obvykle populárně-vědecké přednášky. Na těchto akcích se mohou účastníci dozvědět o dalších akcích pro nadané.	O	MFF UK	2014	2018	S (+ J)
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	zajistit snadnou a obecnou dostupnost validních informací pro odbornou i laickou veřejnost včetně jejich medializace a aktivně šířit relevantní informace k potenciálním cílovým skupinám	OMK MFF UK se snaží informovat o MFF UK a zprostředkovávat popularizaci vědy MFF UK v médiích	O	MFF UK	2014	2018	S (+ J)
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	zajistit snadnou a obecnou dostupnost validních informací pro odbornou i laickou veřejnost včetně jejich medializace a aktivně šířit relevantní informace k potenciálním cílovým skupinám	Vědohraní – jednodenní akce pro ZŠ se spoustou fyzikálních pokusů	O	MFF UK	2014	2018	S (+ J)

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	zajistit snadnou a obecnou dostupnost validních informací pro odbornou i laickou veřejnost včetně jejich medializace a aktivně šířit relevantní informace k potenciálním cílovým skupinám	Fyzweb – portál http://fyzweb.cz informuje o akcích pro talentovanou mládež	O	MFF UK	2014	2018	S + J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	zajistit snadnou a obecnou dostupnost validních informací pro odbornou i laickou veřejnost včetně jejich medializace a aktivně šířit relevantní informace k potenciálním cílovým skupinám	průběžná medializace a informovanost o projektu CTY CE	O	Nadané dítě o. s./AFCSLS	2014	2018	S + J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	pravidelně pořádat mezinárodní konference a vysílat zástupce ČR na mezinárodní konference pořádané v zahraničí	účast na konferenci ESOF 2014	J	Středisko společných činností AV ČR	2014	2014	J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	pravidelně pořádat mezinárodní konference a vysílat zástupce ČR na mezinárodní konference pořádané v zahraničí	zaměstnanci a doktorandi KDF se pravidelně účastní na konferencích GIREP, ICPE-EPEC a dalších.	O	různí	2014	2018	S + J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	pravidelně pořádat mezinárodní konference a vysílat zástupce ČR na mezinárodní konference pořádané v zahraničí	pravidelně vysíláme zástupce na mezinárodní konference	O	FSSMU	2014	2018	S/J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	pravidelně pořádat mezinárodní konference a vysílat zástupce ČR na mezinárodní konference pořádané v zahraničí	účast na vybraných zahraničních a tuzemských konferencích	O	Nadané dítě o. s./AFCSLS	2014	2018	S + J

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	systematicky zapojovat ČR do mezinárodních struktur z oblasti podpory nadání	MFF UK je zapojena do projektu ESF – Propagace přírodovědných oborů prostřednictvím badatelsky orientované výuky a popularizace výzkumu a vývoje	J	UK	2014	2015	J (+ S)
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi nadanými, jejich učiteli a organizátory aktivit	v rámci Lingvistické olympiády účast na mezinárodním kole	O	MFF UK, FF UK	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi nadanými, jejich učiteli a organizátory aktivit	matematická soutěž Náboj, Náboj Junior jsou organizovány paralelně v několika státech, plánuje se rozšíření do dalších států	O	MFF UK & další	2014	2018	S + J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi nadanými, jejich učiteli a organizátory aktivit	soutěž Fyziklání online má kategorii překládanou do angličtiny, účastní se jí lidé z celého světa	O	MFF UK	2014	2018	S + J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi nadanými, jejich učiteli a organizátory aktivit	máme podané žádosti o bilaterální výzkumné zahraniční projekty	J	FSSMU	2014	2014	J

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	podporovat rozvoj mezinárodní spolupráce a výměny zkušeností mezi nadanými, jejich učiteli a organizátory aktivit	plánujeme konferenci se zahraničními lektory z USA v rámci ESF projektu Centrum MU pro rozvoj nadaných žáků v JMK	J	FSSMU	2014	2014	J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	navázat užší spolupráci se Slovenskem	matematická soutěž Náboj, Náboj Junior budou organizovány paralelně i na Slovensku	O	MFF UK & další	2014	2018	S + J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	navázat užší spolupráci se Slovenskem	FYKOSí Fyziklání pořádat jako ústřední kolo s mezinárodní účastí – účastní se ho řada slovenských týmů	O	MFF UK	2014	2018	S (+ J)
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	navázat užší spolupráci se Slovenskem	podílíme se na vydávání odborného časopisu Svět nadání, v jehož redakční radě jsou zastoupeni i odborníci ze Slovenska	O	FSSMU	2014	2018	S/J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	navázat užší spolupráci se Slovenskem	studenti učitelství MFF UK se každoročně zúčastňují česko-slovenské Soutěže vysokoškoláků ve vědecké odborné činnosti v didaktice matematiky (SVOČ)	O	SUMA JČMF, SMS JSMF	2014	2018	S + J

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	navázat užší spolupráci se Slovenskem	účast MFF UK na česko-slovenské SVOČ v matematice	O	ČMS JČMF	2014	2018	S + J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	navázat užší spolupráci se Slovenskem	podílet se na ověřování metodik a vzdělávacích materiálů ze Slovenska; zapojení školy do praktické výměny zkušeností mezi školami v ČR a SR	O	ZŠ, Československé armády 570, Frýdek-Místek	2014	2018	
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	sledovat zahraniční výzkumy a strategické dokumenty	ano, sledujeme	O	FSSMU	2014	2018	J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	aktivně podporovat domácí výzkum a vývoj	partnerský program MFF UK v rámci spolupráci s firmami cílí i na aplikaci výsledků výzkumu	O	MFF UK	2014	2018	S + J
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	aktivně podporovat domácí výzkum a vývoj	realizujeme výzkum v rámci GA ČR: Výkonová motivace nadaných studentů s dyslexií	J	FSSMU	2014	2014	S

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	realizovat výzkum v rámci diplomových a disertačních prací	výzkum vzdělávacích hodnot rodičů žáků v segregované třídě	J	FSS MU	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	realizovat výzkum v rámci diplomových a disertačních prací	postoje českých učitelů ke vzdělávání nadaných žáků – srovnání s USA	J	FSS MU	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	realizovat výzkum v rámci diplomových a disertačních prací	normy pro nadané předškoláky k testu UNIT	J	FSS MU	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	realizovat výzkum v rámci diplomových a disertačních prací	kmpenzační strategie u studentů s nadáním a dyslexií	J	FSS MU	2014	2018	S
4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	realizovat výzkum v rámci diplomových a disertačních prací	výkonová orientace a perfekcionismus u nadaných středoškoláků	J	FSS MU	2014	2018	S

4 – informovanost, mezinárodní spolupráce a výzkum	realizovat výzkum v rámci diplomových a disertačních prací	Vztah profilu schopností a strategií řešení Rey-Osterriethovy figury u nadaných	J	FSS MU	2014	2018	S
5 – monitorování a evaluace	vytvářet a ověřovat evaluační kritéria pro všechny hlavní typy aktivit a aktérů	ano, zejm. kritéria evaluace PPP	O	FSSMU	2015	2018	S
6 – koordinace	vytvořit meziresortní pracovní skupinu pro podporu nadání při MŠMT	chtěli bychom se zapojit jako člen skupiny	O	FSSMU	2014	2018	S
6 – koordinace	vytvořit pracovní skupinu (skupiny) koordinátorů péče o nadané – pedagogů	zapojení školy v rámci tvorby krajských pracovních skupin pro Moravskoslezský kraj	O	ZŠ, Československé armády 570, Frýdek-Místek	2014	2018	
6 – koordinace		vytvořit pozice koordinátorů programů CTY CE na spolupracujících gymnáziích	O	Nadané dítě o. s./AFCSLS	2014	2018	S + J
6 – koordinace	nabízet metodickou pomoc při vytváření koordinace podpory rozvoje nadání a péče o nadané na úrovni krajské, lokální a místní s využitím již existujících struktur a institucí	vytvoření sítě Fakultních škol MFF UK a podpora vzdělávání jejich učitelů, zapojení do projektů atd.	O	MFF UK	2015	2018	S (+ J)
6 – koordinace	nabízet metodickou pomoc při vytváření koordinace podpory rozvoje nadání a péče o nadané na úrovni krajské, lokální a místní s využitím již existujících struktur a institucí	ano – např. odborné www stránky pro učitele a psychology (aktuálně www.nadanizaci.cz/) + spolupráce s portálem www.talentovani.cz	O	FSSMU	2014	2018	J